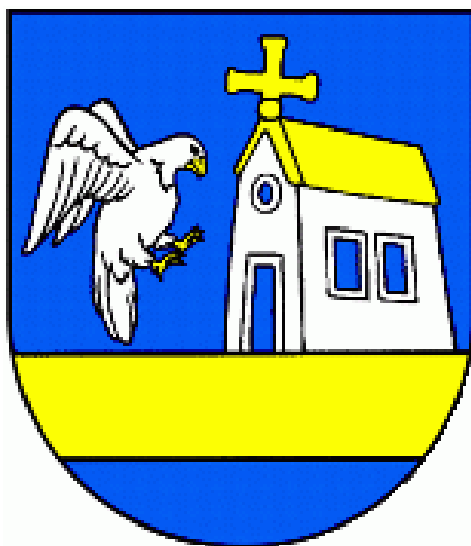

OBEC TRSTENÉ PRI HORNÁDE

Názov	PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TRSTENÉ PRI HORNÁDE NA ROKY 2016 - 2022
Územné vymedzenie:	Košický samosprávny kraj, okres Košice - okolie, obec Trstené pri Hornáde
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum platnosti:	
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	

OBSAH

ÚVOD	3
Stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR	4
Stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov	5
1. ANALYTICKÁ ČASŤ	7
1.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	7
1.1.1 História obce	7
1.1.2 Geografická poloha	8
1.1.3 Prírodné podmienky	8
1.1.4 Odpadové hospodárstvo	9
1.1.5 Obyvateľstvo	10
1.1.6 Ekonomické zdroje.....	13
1.1.7 Materiálne a fyzické zdroje	19
1.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	21
1.2.1 Analýza väzieb územia.....	21
1.2.2 Hlavné vonkajšie faktory rozvoja	22
1.2.3 Vplyv vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území.....	27
1.2.4 Súlad PHSR s inými rozvojovými dokumentmi	28
1.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	31
1.3.1 Zhodnotenie súčasného stavu územia	31
1.3.1 Analýza SWOT	32
1.3.2 Silné a slabé stránky územia	35
1.3.3 Príležitosti a ohrozenia	38
1.3.4 Identifikácia potrieb	40
2. STRATEGICKÁ ČASŤ.....	43
2.1 VÍZIA ÚZEMIA.....	43
2.2 FORMULÁCIA STRATÉGIE	44
2.3 VÝBER A POPIS CIEĽOV STRATÉGIE	45
2.3.1 Ciele stanovené na národnej úrovni	46
2.3.2 Ciele stanovené na regionálnej úrovni	47

2.3.3	Ciele stanovené na úrovni MAS.....	49
3.	PROGRAMOVÁ ČASŤ	50
3.1	KONKRÉTNE OPATRENIA A PROJEKTY	50
3.2	ANALÝZA UKAZOVATEĽOV STRATÉGIE	55
4.	REALIZAČNÁ ČASŤ	57
4.1	POSTUP REALIZÁCIE PHSR.....	57
4.1.1	Postup realizácie PHSR.....	57
4.1.2	Spolupráca s partnermi.....	60
4.1.3	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	61
4.2	MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHSR	62
4.2.1	Plán hodnotenia a monitorovania.....	63
4.3	KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHSR	65
4.3.1	Východisková situácia.....	65
4.3.2	Ciele komunikačnej stratégie	66
4.3.3	Cieľové skupiny	67
4.3.4	Komunikačná stratégia PHSR.....	67
4.3.5	Prípravná fáza PHSR.....	68
4.3.6	Realizačná fáza PHSR.....	69
4.3.7	Komunikačné plány PHSR.....	71
4.4	AKČNÝ PLÁN S HARMONOGRAMOM PHSR	73
5.	FINANČNÁ ČASŤ	74
5.1	FINANČNÝ PLÁN PHSR	74
5.2	FINANČNÝ RÁMEC PHSR	74
	ZÁVER.....	76
	PRÍLOHY	80

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR), spolu s územným plánom predstavuje základný a kľúčový dokument pre riadenie rozvojových aktivít miestnej samosprávy. Vychádza z poznania konkrétnych podmienok a situácie riešeného územia a aktuálnych potrieb miestnych obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiach v území. Na základe zabezpečenia vzájomnej komunikácie a spolupráce miestni aktéri majú možnosť spoločne sformulovať svoju predstavu o budúcom vývoji územia vrátane návrhu rôznych činností a projektov, ktorými sa bude v najbližších rokoch rozvoj realizovať.

PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s možným dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. Dokument koncepčne a systémovo analyzuje aktuálny stav územia a následne určuje budúcnosť jeho rozvoja prostredníctvom rôznych investičných i neinvestičných aktivít (projektov) vrátane zabezpečenia zdrojového krytia ich budúcej realizácie. Takto vytvorený rámec budúceho rozvoja predstavuje záruku, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré samospráva nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Trstené pri Hornáde spolu s Územným plánom obce Trstené pri Hornáde, predstavujú základné a kľúčové dokumenty pre riadenie miestnej samosprávy v oblasti jej regionálneho rozvoja. Program je spracovaný na obdobie 7 rokov, teda na obdobie 2016 – 2022. Vychádza z poznania aktuálnej situácie a konkrétnych potrieb miestnych obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiach v obci.

Dokument je spracovaný v súlade s novelizáciou zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení zákona č. 309/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015. Pri spracovaní dokumentu bola zohľadnená odporúčaná Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC (verzia 2.0) spracovaná Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVaRR SR).

PHSR je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja príslušného samosprávneho kraja, združenia obcí a pod. Okrem toho je v súlade aj so záväznou časťou platnej miestnej územnoplánovacej dokumentácie.

Samotný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja pozostáva z:

- a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie, odhad budúceho možného vývoja, príležitosti a ohrozenia vo väzbe na vonkajšie prostredie a nadradené existujúce stratégie a koncepcie, využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a definovanie podmienok miestneho trvalo udržateľného rozvoja,

- b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja pri zohľadnení miestnych vnútorných špecifik a určuje hlavné smery, priority a ciele plánovaného rozvoja s rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia,
- c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie budúceho plánovaného rozvoja,
- d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a tiež organizačné zabezpečenie budúcej realizácie programu, systém monitorovania a hodnotenia s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu prostredníctvom pravidelnej aktualizácie akčných plánov,
- e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít vrátane inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie a plnenia programu rozvoja.

Stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR

Vypracovanie nového PHSR obce na roky 2016 – 2022 bolo iniciované jej predstaviteľmi v štvrtom štvrťroku 2015. Potreba spracovania nového dokumentu súvisela jednak s ukončením platnosti predchádzajúceho PHSR, ale predovšetkým so začínajúcim sa novým programovacím obdobím a možnosťami uchádzať sa o finančné prostriedky z EŠIF (v rámci jednotlivých operačných programov), iných zdrojov EÚ, SR a pod. na zabezpečenie nevyhnutného a požadovaného rozvoja obce v prospech všetkých jej obyvateľov.

Tabuľka č. 1

Harmonogram spracovania PHSR																
	2015												2016			
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
Úvod																
Analytická časť																
Strategická časť																
Programová časť																
Realizačná časť																
Finančná časť																
Záver																

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

Harmonogram spracovania PHSR bol predbežne navrhnutý na 7 mesiacov (s nevyhnutnou časovou rezervou, najmä v súvislosti s letným dovolenkovým obdobím). Po podpise zmluvy na spracovanie PHSR a odsúhlasení procesu prípravy a samotného spracovania dokumentu sa začalo s prípravou analytickej časti, ktorá pozostávala predovšetkým zo zberu, triedenia, spracovania a vyhodnocovania dôležitých údajov a informácií o obci a jej súčasnej situácii v rôznych kľúčových oblastiach rozvoja (demografia, bývanie, zamestnanosť/nezamestnanosť, služby, vybavenosť obce, infraštruktúra a pod.). Zároveň sa spracovali a vyhodnotili informácie o rozvojových (investičných) projektoch realizovaných obcou v predchádzajúcom programovacom období 2007 – 2013. Na základe spracovaných podkladov bol vyplnený formulár č. Ú6 *Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR*, ktorý tvorí jednu z príloh tohto dokumentu. Po dokončení analytickej časti sa pristúpilo k spracovaniu strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti, ktoré si vyžadovali aktívne zapájanie predstaviteľov obce a členov pracovných skupín zriadených za účelom prípravy PHSR. V rámci celého procesu prípravy a spracovania PHSR boli používané rôzne metódy zapájania verejnosti, najmä prostredníctvom zverejňovania dôležitých informácií na informačných tabuliach a webovej stránke obce, organizovania verejných stretnutí s miestnymi obyvateľmi a uskutočnenia (a následného vyhodnotenia a zapracovania výsledkov) dotazníkového prieskumu. Spracovaný dokument bol v záverečnej fáze verejne pripomienkovaný, prerokovaný a nakoniec schválený obecným zastupiteľstvom.

Stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov

Obec Trstené pri Hornáde sa nachádza v okrese Košice – okolie, a teda územne patrí do Košického samosprávneho kraja. Pri spracovaní PHSR bolo nevyhnutné zabezpečiť súlad s nadradenými východiskovými koncepčnými dokumentmi týkajúcimi sa vymedzeného územia. Jednalo sa predovšetkým o nasledovné základné dokumenty:

- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (na obdobie 2014 - 2020, s výhľadom do roku 2030),
- Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na obdobie 2016 – 2022,
- Územný plán obce Trstené pri Hornáde.

Okrem toho sa v rámci prípravy PHSR prihliadalo aj na nasledovné sektorové koncepčné dokumenty:

- Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020 ,
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR,
- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020,

- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020,
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020,
- Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja,
- Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji,
- Stratégia podpory rozvoja dobrovoľníctva v Košickom kraji,
- Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHSR (založená na databáze informácií a ukazovateľov) obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

1.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

1.1.1 História obce

Územie obce Trstené pri Hornáde bolo osídlené už v praveku. Svedčia o tom náleziská z paleolitu, neolitické sídlo bukovo-horskej kultúry, ako aj nálezy z hallštattskej železnej doby a z dôb Rímskej ríše. V stredoveku sa obec podľa dostupných informácií prvýkrát spomína vo varadínskom registri v roku 1215 ako *Zaka*, resp. *Saka*. Pomenovanie obce - Saka - zrejme pochádza od slovanského slova *sak*, čo do dnešnej slovenčiny možno preložiť ako vrece alebo sieť.

Obec Trstené pri Hornáde (v minulosti *Nádošť*) patrí do okresu Košice - okolie. Má 1537 obyvateľov (31.12.2013) a nachádza sa približne 22 kilometrov južným smerom od Košíc, na strete Slanských vrchov a Košickej kotliny na pohraničnom území Slovenskej republiky a Maďarska. Rozloha Trsteného pri Hornáde je 920 ha a jeho najvyšším bodom je vrch Smolák (467 m. n. m.). Nadmorská výška obce je 204 m. n. m. Katastrom obce preteká rieka Hornád, ktorej koryto, resp. jeho severná časť od ústia miestneho potoka bola v 60 rokoch 20. storočia upravená a južná časť ostala neporušená a dodnes prirodzene meandruje. Na Trstenskom potoku východne od obce sa nachádza vodná nádrž Trstené.

Obec žije bohatým kultúrnym, športovým a spoločenským životom. Pôsobí tu dedinské ochotnícke divadlo, dychový súbor, ženská, mužská a dievčenská spevácka skupina, futbalový klub, športový klub taekwondo, hokejové kluby, nohejbalový klub, spolok červeného kríža, dve združenia dôchodcov, aktívna je rímsko-katolícka farnosť sv. Anny, materská škola, základná deväťročná škola, občianske združenie rodičov pri ZŠ, občianske združenie rodičov pri MŠ, pozemkové spoločenstvo urbariátu a komposesorátu, hudobno-zábavná skupina Ščamba a občianske združenie Priatelia trstenskej prírody.

Pri návšteve obce si môžete pozrieť gotický rímsko-katolícky kostol svätej Anny s peknými vnútornými freskami, ktorého počiatky siahajú pravdepodobne do 15. storočia a v jeho areáli sa nachádza taktiež hrobka rodu Soósovcov. Severne od kostola sa rozprestiera historický židovský cintorín. V blízkosti kostola na Záhradnej ulici sa nachádza torzo bývalého kaštieľa rodiny Kováčovcov, bývalé pivnice kaštieľa. Obcou prechádza náučný chodník Horný Abov, cyklotrasa Hornád a cyklotrasa Košice - Sárospatak, v rámci ktorej je na území obce vybudovaná visutá

cyklistická lávka cez rieku Hornád. Za návštevu určite stojí miestna bio farma v areáli bývalého roľníckeho družstva severovýchodne od obce. V rámci ponuky športového a spoločenského využitia je k dispozícii multifunkčné ihrisko s umelou trávou v areáli ZŠ, obecné futbalové trávnaté ihrisko s komplexom šatní a sociálnych zariadení a v jeho areáli kryté tanečné pódium. Pekným oddychovým miestom v katastri obce je Starý Hornád, revitalizované územie mŕtveho ramena, bývalého meandru rieky Hornád na ľavej strane v severnej časti obce

1.1.2 Geografická poloha

Obec Trstené pri Hornáde sa nachádza približne 22 kilometrov od mesta Košice. Obec leží na styku juhovýchodných častí Košickej kotliny so západnými svahmi Slanských vrchov pri štátnej hranici s Maďarskou republikou. Zvlnený terén prechádza z roviny okolo rieky Hornád do pahorkatiny Slanských vrchov.

1.1.3 Prírodné podmienky

Takmer celé územie obce je odlesnené, lesné plochy sa nachádzajú len na východnom okraji. Katastrálne územie obce patrí do nížinnej, teplej, mierne vlhkej až suchej oblasti s chladnou zimou.

Hladina spodnej vody vo východných častiach obce v súbehu s vodným tokom rieky Hornád je blízko pod povrchom a miestami vytvára zamokrené miesta. Chotár má nívne a hnedé lesné pôdy.

Tabuľka č. 2

Štruktúra pôdneho fondu (v m ²) (2014)	
Celková výmera územia obce/mesta	12 919 295
Poľnohospodárska pôda - spolu	9 113 632
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	7 388 417
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	6 925
Poľnohospodárska pôda - záhrada	299 933
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	47 540
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávnatý porast	1 370 817
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	3 805 663
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	2 382 210
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	498 400
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	625 689
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	299 364

Zdroj: ŠÚ SR

1.1.3.1 Lesy a chránené oblasti

Obec Trstené pri Hornáde patrí do oblasti s pomerne zachovalým životným prostredím. Prevažnú časť nepoľnohospodárskej pôdy v obci Trstené pri Hornáde tvoria lesné pozemky. Lesy v katastrálnom území obce Trstené pri Hornáde sú vo vlastníctve Pozemkového spoločenstva Urbariátu a Komposesorátu, štátnych lesov a súkromných vlastníkov – Kováts – a spol..

Ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny a znížiť jej ekologickú stabilitu ako i odstraňovanie takýchto zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy.

1.1.3.2 Fauna a flóra

V povodí rieky Hornád žijú divé kačice, je tu zimovisko severských druhov divých husí, ďalej na území môžeme nájsť prepelicu aj bažanta. V Slanských vrchoch žijú aj muflóny, vzácne chránené zvieratá ako medvede, sovy, orol, sokol rároh, sova dlhochvostá, d'ateľ hnedkavý, bocian biely, bocian čierny, výr skalný, muchárik červenohrdlý, prepelica poľná, divé kačice a husi, jarabice a volavky.

Na území obce nájdeme lužné lesy s prímесou agátu, vrby bielej, topoľa bieleho a rôzne druhy rastlín ako napríklad chránená rastlina záružlie močiarné a pálka širokolistá.

1.1.3.3 Ovzdušie

Vývoj kvality ovzdušia má v posledných desaťročiach jednoznačne pozitívny trend. Znížili sa emisie prakticky vo všetkých ukazovateľoch, obmedzilo sa tiež používanie látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu a celkovo sa zlepšuje emisná situácia.

1.1.4 Odpadové hospodárstvo

Pre obec Trstené pri Hornáde vývoz odpadu zabezpečuje firma Kosit, a. s. Košice. V obci sa v súčasnej dobe separuje papier, sklo, plasty, drobný stavebný odpad, elektroodpad a pneumatiky. Je dôležité aby sa do separovania odpadu zapojilo čo najviac obyvateľov aj miestne školy. Obyvatelia by mali podporovať separovanie odpadu.

V blízkosti obce sa nachádza niekoľko čiernych skládok, ktoré vytvárané sú prevažne miestnymi obyvateľmi. Obec robí pravidelné kroky pre odstránenie takýchto nepovolených čiernych skládok.

1.1.5 Obyvateľstvo

Obec Trstené pri Hornáde patrí z hľadiska počtu obyvateľov do skupiny obcí väčších obcí nad 1 000 obyvateľov. K 31.12.2014 mala obec celkom 1 538 obyvateľov. Priemerná hustota osídlenia bola v roku 2014 takmer 119,04 obyvateľov/km².

Tabuľka č. 3

Demografické ukazovatele (2014)				
	Počet obyvateľov	%	Rozloha (km ²)	Hustota (obyv./km ²)
Slovenská republika	5 421 349		49 036	111
Košický samosprávny kraj	795 565		6 755	118
Okres Košice - okolie	123 377	100	1 534,6	80,05
Obec Trstené pri Hornáde	1 538	1,25	12,92	119,04

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka č. 4

Demografické ukazovatele (2010 – 2014)					
	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov k 31.12.	1461	1541	1512	1537	1538
Celkový prírastok/úbytok	4	18	-29	25	1
Prirodzený prírastok/úbytok	-1	18	-9	0	-6
Živonarodení	15	22	8	12	17
Zomrelí	16	4	17	12	23
Pristťahovaní na trvalý pobyt	23	29	22	33	25
Vystťahovaní z trvalého pobytu	18	29	42	8	18
Migračný prírastok/úbytok	5	0	-20	25	7
Predproduktívny vek (0-14 rokov)	248	263	249	246	242
Produktívny vek (15-64)	1028	1080	1069	1087	1101
Poproduktívny vek (65+)	185	198	194	204	195
Index starnutia	74,60	75,29	77,91	82,93	80,58
Index vitality	134,05	132,83	128,35	120,59	124,10

Zdroj: ŠÚ SR Pozn: Index starnutia = poproduktívna zložka / predproduktívna zložka x 100

Index vitality = predproduktívna zložka / poproduktívna zložka x 100

Tabuľka č. 5

Vekové skupiny obyvateľov podľa pohlavia a produktívnosti (2010 – 2014)															
	2010			2011			2012			2013			2014		
	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž	S	M	Ž
0 - 14	248	128	120	263	143	120	249	134	115	246	131	115	242	126	116
15 - 64	1028	514	514	1080	551	529	1069	542	527	1087	556	531	1101	567	534
64 +	185	61	124	198	63	135	194	64	130	204	68	136	195	68	127
Spolu	1461	703	758	1541	757	784	1512	740	772	1537	755	782	1538	761	777

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka č. 6

Obyvateľstvo podľa rodinného stavu (2011)		
Muži	spolu	751
	slobodní	367
	ženatí	317
	rozvedení	51
	ovdovení	16
	nezistení	0
Ženy	spolu	772
	slobodné	288
	vydaté	320
	rozvedené	45
	ovdovené	119
	nezistené	0

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

1.1.5.1 Národnostná štruktúra

Na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 bola národnostná štruktúra trvale žijúcich obyvateľov v obci Trstené pri Hornáde nasledovná:

Tabuľka č. 7

Národnostná štruktúra (2011)			
	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	660	687	1347
Maďarská	2	2	4
Rómska	8	9	17
Česká	0	2	2
Poľská	1	2	3
Nezistená	80	70	150
Spolu	751	772	1 523

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

1.1.5.2 Náboženská štruktúra

Na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 bolo náboženské zloženie trvale žijúcich obyvateľov v obci Trstené pri Hornáde nasledovné:

Tabuľka č. 8

Náboženská štruktúra		
Náboženské vyznanie	Počet obyvateľov	%
Rímskokatolícka cirkev	1 228	80,63
Gréckokatolícka cirkev	14	0,92

Evanjelická cirkev augsburského vyznania	5	0,33
Reformovaná kresťanská cirkev	59	3,87
Starokatolícka cirkev	7	0,46
Kresťanské zbory	4	0,26
Bahájske spoločenstvo	1	0,07
Bez vyznania	43	2,82
Iné	2	0,13
Nezistené	160	10,51
Celkom	1 523	100

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

1.1.5.3 Vzdelanostná štruktúra

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Trstené pri Hornáde, zistená na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, je zaznamenaná v nasledovných tabuľkách.

Tabuľka č. 9

Štruktúra obyvateľov podľa dosiahnutého vzdelania (2011)				
Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu	%
Základné vzdelanie	87	171	258	16,94
Stredné vzdelanie	439	369	808	53,05
Vysokoškolské vzdelanie	67	83	150	9,85
Ostatní bez udania školského vzdelania	18	29	47	3,09
Ostatní bez školského vzdelania	140	120	260	17,07

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

Tabuľka č. 10

Štruktúra obyvateľov podľa dosiahnutého stredoškolského vzdelania (2011)		
	Počet obyvateľov	%
Učňovské stredné vzdelanie (bez maturity)	233	28,84
Stredné odborné vzdelanie (bez maturity)	174	21,53
Úplné učňovské stredné vzdelanie (s maturitou)	63	7,80
Úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou)	277	34,28
Úplné stredné všeobecné vzdelanie	51	6,31
Vyššie stredné vzdelanie	10	1,24
Spolu stredné vzdelanie	808	100

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

Tabuľka č. 11

Štruktúra obyvateľov podľa dosiahnutého vysokoškolského vzdelania (2011)		
	Počet obyvateľov	%
Bakalárske vzdelanie	35	23,33
Magisterské, inžinierske, doktorské vzdelanie	110	73,33
Doktorandské vzdelanie	5	3,33

Spolu vysokoškolské vzdelanie	150	100
--------------------------------------	-----	-----

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

1.1.5.4 Domácnosti

Podľa údajov Štatistického úradu SR v obci v sledovanom roku žilo celkom 394 domácností, najväčšie zastúpenie mali 4-členné domácnosti a naopak najmenšie 6 a viac členné domácnosti.

Tabuľka č. 12

Počet domácností podľa počtu členov (2011)	
1- členná	65
2- členná	58
3- členná	66
4- členná	94
5- členná	58
6 a viac členná	53
Spolu	394

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

1.1.6 Ekonomické zdroje

Tabuľka č. 13

Osoby ekonomicky aktívne (2011)	Muži	Ženy	Spolu
v %	56,3	43,7	100
spolu	406	315	721
- na materskej dovolenke	0	4	4
pracujúci dôchodcovia	6	12	18
vypomáhajúci v rodinnom podniku	8	5	13
nezamestnaní	55	49	104
Nepracujúci dôchodcovia	97	192	289
Osoby na rodičovskej dovolenke	0	28	28
Ostatní nezávislí	9	6	15
Žiaci a študenti	201	189	390
v tom			
deti a žiaci ZŠ	150	134	284
zo stredných škôl	36	41	77
z vysokých škôl	15	14	29
Ostatní závislí, nezistení	38	42	80

Úhrn obyvateľov	751	772	1 523
Narodení v obci súčasného bydliska	436	437	873
v %	58,1	56,6	57,3

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

Tabuľka č. 14

Odvetvie ekonomickej činnosti(2011)	Ekonomicky aktívne osoby			
	Muži	Ženy	Spolu	Dochádza do zamestnania
Trstené pri Hornáde				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	9	7	16	11
Lesníctvo a ťažba dreva	1	3	4	3
Rybolov a akvakultúra	0	1	1	0
Ťažba uhlia a lignitu	0	1	1	1
Výroba potravín	5	8	13	10
Výroba nápojov	0	1	1	0
Výroba odevov	2	1	3	1
Výroba kože a kožených výrobkov	3	4	7	5
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	4	3	7	6
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	1	0	1	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	1	4	5	3
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	19	1	20	18
Výroba a spracovanie kovov	81	16	97	91
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	11	8	19	16
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	4	1	5	3
Výroba elektrických zariadení	0	4	4	1
Výroba strojov a zariadení i. n.	11	7	18	16
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	14	16	30	29
Výroba nábytku	1	0	1	1
Iná výroba	1	0	1	0
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	4	1	5	4
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	4	1	5	4
Zber, úprava a dodávka vody	1	0	1	1
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	5	1	6	4
Výstavba budov	5	2	7	2
Inžinierske stavby	11	2	13	13
Špecializované stavebné práce	15	1	16	12
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových	13	1	14	13

vozidiel a motocyklov				
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	22	12	34	28
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	13	32	45	30
Pozemná doprava a doprava potrubím	21	5	26	22
Skladové a pomocné činnosti v doprave	6	1	7	6
Poštové služby a služby kuriérov	3	9	12	10
Ubytovanie	1	2	3	2
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	7	10	17	16
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	1	0	1	1
Telekomunikácie	0	2	2	2
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	4	3	7	7
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	1	1	2	2
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	1	2	3	1
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	1	0	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1	2	3	2
Právne a účtovnícke činnosti	0	1	1	1
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	2	1	3	2
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	3	7	10	10
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	0	1	1	1
Sprostredkovanie práce	1	1	2	2
Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti	0	1	1	1
Bezpečnostné a pátracie služby	5	3	8	7
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	1	2	3	2
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	7	1	8	8
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	27	29	56	51
Vzdelávanie	10	29	39	34
Zdravotníctvo	7	21	28	26
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	1	5	6	4
Sociálna práca bez ubytovania	1	5	6	6
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	3	1	4	3
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	0	1	1
Činnosti členských organizácií	2	0	2	2
Ostatné osobné služby	1	4	5	5
Činnosti domácností ako zamestnávateľov domáceho personálu	1	0	1	1
Nezistené	25	27	52	35

Spolu	406	315	721	601
--------------	------------	------------	------------	------------

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

1.1.6.1 Podnikateľská sféra

Podľa údajov Štatistického úradu SR bolo v obci v sledovanom roku registrovaných celkom 71 podnikateľských subjektov, z toho bolo 13 PO – právnických osôb (firiem) a 58 FO – fyzických osôb (podnikateľov). Ich členenie podľa odvetvia ekonomickej činnosti (SK NACE) a počtu zamestnancov je zobrazené v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka č. 15

Podnikateľské subjekty (PO) podľa odvetvia ekonomickej činnosti (2014)									
Odvetvie ekonomickej činnosti (SK NACE)	PO – podnikatelia								
	počet spolu	subjekty podľa počtu zamestnancov							
		?	0	1	2	3-4	5-9	10-19	25-49
A pôdohospodárstvo	1		1						
B ťažba a dobývanie									
C priemyselná výroba	2	2							
D dodávka elektriny, plynu, pary									
E dodávka vody									
F stavebníctvo									
G veľkoobchod a maloobchod	6	1	3		1		1		
H doprava a skladovanie	1					1			
I ubytovacie a stravovacie služby									
J informácie a komunikácia									
K finančné a poisťovacie činnosti									
L činnosti v oblasti nehnuteľností									
M odb., vedecké a technické činnosti	2		2						
N administratívne a podporné služby	1					1			
verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie									
P vzdelávanie									
Q zdravotníctvo a sociálna pomoc									
R umenie, zábava a rekreácia									
S ostatné činnosti									
SPOLU	13	3	6		1	2	1		

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka č. 16

Podnikateľské subjekty (FO) podľa odvetvia ekonomickej činnosti (2014)						
Odvetvie ekonomickej činnosti (SK NACE)	FO – podnikatelia					
	počet spolu	subjekty podľa počtu zamestnancov				
		?	0	1	2	3-4
A pôdohospodárstvo	1	1				

B ťažba a dobývanie						
C priemyselná výroba	14	4	10			
D dodávka elektriny, plynu, pary						
E dodávka vody						
F stavebníctvo	10	3	7			
G veľkoobchod a maloobchod	18	8	9			1
H doprava a skladovanie	4	2	2			
I ubytovacie a stravovacie služby	2		1	1		
J informácie a komunikácia	2	1	1			
K finančné a poisťovacie činnosti	4	1	3			
L činnosti v oblasti nehnuteľností						
M odb., vedecké a technické činnosti	1		1			
N administratívne a podporné služby						
verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	1	1				
P vzdelávanie						
Q zdravotníctvo a sociálna pomoc						
R umenie, zábava a rekreácia						
S ostatné činnosti	1	1				
SPOLU	58	22	34	1		1

Zdroj: ŠÚ SR

1.1.6.2 Nezamestnanosť

Nezamestnané obyvateľstvo je charakterizované ako obyvateľstvo, ktoré nevykonáva žiadnu platenú prácu, no aktívne si ju hľadá. V podmienkach Slovenskej republiky to znamená, že sa musia pravidelne, v určených intervaloch hlásiť na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Dobrovoľne nezamestnané obyvateľstvo, t.j. nevykonávajú žiadnu platenú prácu a ani nemajú žiaden záujem si ju nájsť, nepatrí medzi nezamestnané obyvateľstvo (z hľadiska štatistického vykazovania i z hľadiska ekonomických vied). Celkový vývoj počtu nezamestnaných zobrazuje tabuľka č. 17. Štruktúru nezamestnaných podľa stupňa dosiahnutého vzdelania zachytáva tabuľka č. 18, podľa veku tabuľka č. 19 a podľa dĺžky nezamestnanosti (evidencie na úrade práce) tabuľka č. 20.

Tabuľka č. 17

Vývoj nezamestnanosti (2005 – 2014)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Muži	45	34	30	33	60	42	40	49	57	51
Ženy	32	35	23	29	32	43	48	47	59	46
Spolu – počet nezamestnaných	77	69	53	62	92	85	98	96	113	97

Zdroj: ÚPSVaR

Tabuľka č. 18

Štruktúra nezamestnaných podľa stupňa dosiahnutého vzdelania (2005 – 2014)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014

0 – Bez vzdelania	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
1 – Základné vzdelanie	20	19	10	10	14	8	13	14	20	15
2 – SOU vyučený	38	33	30	37	46	38	37	39	0	0
3 – SOU bez maturity	0	0	0	1	0	0	0	7	46	42
4 – SOU s maturitou	9	9	8	7	15	10	15	11	0	0
5 – Gymnázium	1	3	2	0	1	0	3	1	6	4
6 – SOŠ	7	5	2	6	12	21	25	19	40	30
7 – vyššie stredné vzdelanie	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0
8 – VŠ	2	0	1	0	3	6	5	4	4	6
9 – vedecká výchova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu – počet nezamestnaných	77	69	53	62	92	85	98	96	116	97

Zdroj: ÚPSVaR

Tabuľka č. 19

Štruktúra nezamestnaných podľa veku (2005 – 2014)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Do 19 rokov	1	4	1	3	4	3	10	0	10	5
20-29 rokov	22	17	9	17	14	27	30	26	38	26
30-39 rokov	19	13	12	13	31	22	22	15	23	18
40-49 rokov	15	16	14	21	25	26	26	22	21	26
50 a viac	20	19	17	15	18	7	10	33	24	22
Spolu – počet nezamestnaných	77	69	53	62	92	85	98	96	113	97

Zdroj: ÚPSVaR

Tabuľka č. 20

Štruktúra nezamestnaných podľa dĺžky evidencie (2005 – 2014)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Do 12 mesiacov	25	36	19	36	55	59	67	50	65	44
13-24 mesiacov	8	3	5	3	13	5	11	25	16	22
Nad 24 mesiacov	44	31	29	29	24	21	20	21	35	31
Spolu – počet nezamestnaných	77	69	53	62	92	85	98	96	113	97

Zdroj: ÚPSVaR

1.1.6.3 Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje odvetvie, ktoré úzko súvisí s mnohými ďalšími odvetviami. Na území obce Trstené pri Hornáde sa nenachádzajú žiadne zariadenia cestovného ruchu. Na brehoch Hornádu je možnosť využitia prírodných daností na krátkodobú rekreáciu a to najmä v spojení s pešou turistikou, cykloturistikou, vodnou turistikou, rybárstvom alebo poľovníctvom.

V obci sa nachádzajú dva kostoly, jeden rímskokatolícky z 15. storočia a druhý z 18. storočia. Z hľadiska širších väzieb nie je obec v dostupnej vzdialenosti od centra letnej turistiky celoštátneho významu na Zemplínskej šírave. V dostupnej vzdialenosti od obce sú skôr centrá zimnej turistiky.

1.1.7 Materiálne a fyzické zdroje

1.1.7.1 Zariadenia občianskej vybavenosti

Sídlo v obci majú 2 obchody predávajúce potraviny, zmiešaný tovar a 5 pohostinstiev. Obec disponuje budovou obecného úradu kultúrneho domu, domu smútku. Obec má stavebný úrad so sídlom v blízkej obci Valaliky.

Pre obyvateľov sa v obci nachádza materská škola s kapacitou 55 detí a základná škola s kapacitou 200 detí. V budove materskej školy sa nachádza aj školská jedáleň. Obec Trstené pri Hornáde má spracovaný ROEP, čo znamená, že nehnuteľnosti, ktoré neboli evidované v katastri nehnuteľností sa zapisujú na listy vlastníctva ako parcely registra E, pričom sa listina ROEP zapisuje do katastra záznamom.

1.1.7.2 Bývanie

V obci sa podľa údajov zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 nachádzalo celkom 361 domov, z čoho až 356 bolo rodinných. Prevažovalo vlastníctvo fyzických osôb.

Tabuľka č. 21

Domy podľa formy vlastníctva a typu (2011)	
Typ domu	
Rodinné domy	356
Bytové domy	3
Iné	2
Forma vlastníctva	
Fyzické osoby	347
Štát	1
Obce	0
Iné právnické osoby	0
Kombinácia vlastníkov	6
Iné	2

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

Tabuľka č. 22

Byty podľa formy vlastníctva (2011)	
Vlastné byty v bytových domoch	47
Byty vo vlastných rodinných domoch	323
Obecné byty	1
Družstevné byty	2
Iné	10
Spolu	383

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

1.1.7.3 Sociálne služby

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie poskytujúce sociálne služby. Rozvoj sociálnych služieb v obci je podmienený blízkosťou mesta Košice, tiež počtom obyvateľov a ich aktuálnymi potrebami. V budúcnosti by mala obec záujem vybudovať denný stacionár pre dôchodcov.

1.1.7.4 Zdravotníctvo

Na území obce sa nenachádzajú žiadne ambulancie lekárov, ani lekáreň. Obyvatelia môžu navštíviť najbližšieho zubára a lekára v obciach Ždaňa alebo Čaňa, a lekáreň taktiež v týchto blízkych obciach. Za odbornými vyšetreniami môžu obyvatelia dochádzať do krajského mesta Košice.

1.1.7.5 Inštitúcie v obci

V obci má sídlo Obecný úrad Trstené pri Hornáde, ktorý predstavuje verejnú inštitúciu zabezpečujúcu výkon štátnej správy v jeho pôsobnosti.

1.1.7.6 Šport a rekreácia

Obyvatelia a návštevníci obce majú možnosť venovať sa rôznym druhom športu (futbalu, hádzanej, volejbalu, nohejbalu, tenisu, basketbalu a cykloturistike). Pre tieto športy sú vytvorené primerané podmienky. V obci sa nachádza futbalové ihrisko a viacúčelové ihrisko s umelou trávou. V obci sú organizované rôzne futbalové, iné športové a kultúrne podujatia.

1.1.7.7 Kultúra

V obci sa nachádza Kultúrny dom. V súčasnosti je v obci činné Ochotnícke divadlo, ženská aj mužská spevácka skupina, dychová hudba, ktorá pôsobí viac než 50 rokov, hudobno-zábavná skupina Ščamba, Mandolínový súbor a dievčenská spevácka skupina Čerešenka.

V obci sa nachádzajú dva kostoly, jeden rímskokatolícky z 15. storočia a druhý z 18. storočia postavený ako reformované – evanjelický. Nájdeme tu kovové, kamenné a drevené kríže, ktoré sa nachádzajú na rôznych miestach v obci a majú historický význam pre obyvateľov.

1.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

1.2.1 Analýza väzieb územia

1.2.1.1 Dopravná infraštruktúra – širšie vzťahy

Na príslušnú cestnú sieť je obec napojená štátnou cestou III/06824 Trstené pri Hornáde – Ždaňa a štátnej cesty III/06821 Ždaňa – Barca. Obec sa nachádza neďaleko mesta Košice a tak jej obyvatelia majú možnosť cestovania takmer do celého sveta vďaka vybudovanému letisku, ktoré je druhé najväčšie na Slovensku. Obyvateľom je umožnená okrem leteckej aj železničná doprava. Dopravnú dostupnosť obce Trstené nad Hornádom s mestom Košice a okolitými obcami zabezpečuje spoločnosť Eurobus, a. s. viacerými pravidelnými linkami prímestskej autobusovej dopravy, prostredníctvom 4 zastávok, ktoré sú vybavené aj prístreškami pre cestujúcich.

V obci sa nenachádzajú verejné parkoviská, ktoré sú vybudované pred domom smútku a obecným úradom, základnou a materskou školou a tiež pri obchodoch.

1.2.1.2 Zásobovanie pitnou vodou

Obec má vybudovanú nádrž od roku 1960 s objemom 34 000 m³. Postavená bola za účelom zavlažovania a chovu rýb. Zdrojom vody je rieka Hornád a jej prítoky.

Prietoky v potokoch priamo závisia od dažďových zrážok. Obec má vybudovaný vodovod od roku 1989. Voda z vrtu je vedená do úpravne a odtiaľ sa prečerpáva do vodojemov s objemom 2 x 250 m³, odkiaľ tečie gravitačne do rozvodnej siete v obci priamo k odberateľom.

1.2.1.3 Kanalizácia a ČOV

V obci Trstené pri Hornáde nie je vybudovaná kanalizačná sieť ani ČOV. Verejné objekty sú odkanalizované do septikov. Dažďové vody odtekajú voľne, z ciest do rigolov a následne do miestneho potoka.

1.2.1.4 Plyn

Od roku 1998 je obec plynofikovaná. Dodávku plynu zabezpečuje spoločnosť SPP a. s.. Sieť je vytvorená kombináciou STL a NTL plynovodov. Na plyn je napojených približne 95% domácností.

1.2.1.5 Energetická sieť

Dodávku energetickej siete spravuje spoločnosť Východoslovenská distribučná spoločnosť, a. s..

Verejné osvetlenie tvoria úsporné žiarivkové a LED svietidlá, ktoré sú upevnené na výložníkoch a stĺpoch sekundárnej siete.

1.2.1.6 Telekomunikácie

Obyvatelia obce Trstené pri Hornáde môžu využívať služby rôznych telekomunikačných spoločností. Územie obce je v plnom rozsahu a s dostatočnou kapacitou pokryté ako fixnými, tak aj mobilnými operátormi pôsobiacimi na slovenskom telekomunikačnom trhu. Hlasové služby poskytuje niekoľko fixných ako aj mobilných operátorov. Služby na prenos dát poskytujú viaceré spoločnosti. V obci sa nenachádzajú žiadne verejné telefónne automaty.

1.2.1.7 Rozhlas a televízia

Obyvatelia obce Trstené pri Hornáde využívajú služby spoločností, ktoré poskytujú prístup k televíznym a rozhlasovým staniciam prostredníctvom satelitných služieb. Bežný občan obce tak môže mať prístup k rôznym televíznym a rozhlasovým staniciam.

Miestny rozhlas v obci s centrálou na obecnom úrade je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare sú oceľové a siahajú do výšky 7,5 m nad zemou.

1.2.1.8 Internet

Obec prevádzkuje vlastnú oficiálnu webovú stránku, kde môžu obyvatelia alebo návštevníci sledovať aktuálne dianie v obci. Pripojenie na internet je možné prostredníctvom telekomunikačných operátorov pevných a mobilných sietí poskytujúcich svoje služby na území obce. Verejne prístupný internet sa v obci nenachádza.

1.2.2 Hlavné vonkajšie faktory rozvoja

Pri plánovaní rozvoja, riešení problémov a výziev konkrétneho územia je dôležité rešpektovať nielen vnútorný potenciál a aktuálny stav územia ale tiež rôznorodé vonkajšie faktory, ktoré môžu v aktuálnom čase alebo neskôr v budúcnosti vplývať na dané územie či už s pozitívnym alebo negatívnym dopadom. Jedná sa predovšetkým o tie faktory, ktoré nie je možné vlastnými silami ovplyvniť ale je nevyhnutné ich vopred predvídať, pretože môžu zásadným spôsobom ovplyvniť naplánovaný budúci rozvoj. Je dôležité rešpektovať faktory rozvoja nastavené pre celkový rozvoj SR a tiež rozvoj dotknutého regiónu, ktorého súčasťou je riešené územie. Plánovať rozvoj svojho územia v rozpore s nadradenými faktormi rozvoja predstavuje vysoké riziko a ohrozenie budúcej realizácie miestnych rozvojových projektov a následné dosiahnutie nastavených cieľov. Okrem toho je dôležité monitorovať aktuálny stav a prípadne predvídať

tendencie v smerovaní budúceho vývoja situácie v politickom, legislatívnom, finančnom, sociálnom a technologickom prostredí vonkajších vplyvov.

Výhodou je predvídať budúce zmeny a vytvárať vopred preventívne opatrenia pre zamedzenie alebo znižovanie ich negatívnych dopadov na rozvojové aktivity v dotknutom území. Existuje taktiež samostatné prostredie prírodných javov, ktoré by bolo možné pomenovať aj tzv. „vplyvom vyššej moci“, ktoré je ťažko predvídať avšak dôsledky môžu mať dlhodobý nepriaznivý dopad na územie – to môžu byť napr. extrémny počasia, záplavy, kalamity, lesné požiare a pod..

Slovensko ako členský štát Európskej únie musí rešpektovať a prispôsobovať svoje rozvojové ciele a zámery spoločnej európskej stratégie **Európa 2020**, ktorá stanovuje 5 cieľov pre EÚ do roku 2020:

1. Zamestnanosť

- Zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov na 75%.

2. Výskum a vývoj

- Zvýšiť úroveň investícií do výskumu a vývoja na 3% HDP.

3. Zmena klímy a energetická udržateľnosť

- Znížiť emisie skleníkových plynov o 20% oproti úrovniam z roku 1990.
- Získavať 20% energie z obnoviteľných zdrojov.
- Dosiahnuť 20% nárast efektívnosti vo využívaní energie.

4. Vzdelávanie

- Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 10%.
- Min. 40% podiel obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním.

5. Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu

- Min. o 20 mil. znížiť počet osôb, ktorým hrozí chudoba a sociálne vylúčenie.

Stratégia zároveň identifikovala nové mechanizmy na povzbudenie rastu a tvorby pracovných miest. Blížšie sa im venuje v **7 hlavných iniciatívach**:

Inteligentný rast

- Digitálna agenda pre Európu
- Inovácia v Únii
- Mládež v pohybe

Udržateľný rast

- Európa efektívne využívajúca zdroje
- Priemyselná politika vo veku globalizácie

Inkluzívny rast

- Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta
- Európska platforma na boj proti chudobe

Európska komisia zohľadnila tieto priority pre dosiahnutie dlhodobého rastu pre celú EÚ a v súčasnosti smeruje viac ako 30% rozpočtu EÚ do Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Európskeho sociálneho fondu (ESF) a Kohézneho fondu (KF). Tieto nástroje, známe ako štrukturálne fondy, pomáhajú zabezpečiť efektívne investovanie finančných prostriedkov s cieľom podporovať inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast predovšetkým v zaostávajúcich členských štátoch EÚ.

Financovanie z prostriedkov EÚ podporuje:

- vytváranie väčšieho počtu pracovných miest a zvyšovanie ich kvality,
- rozvoj nových technológií,
- špičkový výskum,
- vysokorýchlostný prístup na internet,
- inteligentnú dopravnú a energetickú infraštruktúru,
- energetickú efektívnosť a využívanie obnoviteľných zdrojov energie (OZE),
- rozvoj podnikania a
- zručnosti a odbornú prípravu.

Na rozvoj vidieckych oblastí v rámci EÚ sa zameriava politika rozvoja vidieka EÚ, ktorá je súčasťou spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (SPP). V súlade so stratégiou Európa 2020 a celkovými cieľmi politiky SPP boli pre rozvoj vidieka stanovené 3 dlhodobé strategické ciele:

1. podporovať konkurencieschopnosť poľnohospodárstva,
2. zabezpečovať udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a opatrenia v oblasti klímy a
3. dosiahnuť vyvážený územný rozvoj vidieckych hospodárstiev a komunít vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest.

Rozvoj vidieckych oblastí v jednotlivých členských štátoch EÚ je realizovaný prostredníctvom národných programov rozvoja vidieka, ktoré by rešpektovať nasledovné spoločné priority EÚ:

- podporovať prenos znalostí a inovácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach,
- zvyšovať životaschopnosť a konkurencieschopnosť všetkých typov poľnohospodárstva a propagovať inovačné technológie a udržateľné hospodárenie,
- podporovať organizáciu potravinového reťazca, dobré životné podmienky zvierat a riadenie rizík v poľnohospodárstve,

- obnovovať, zachovávať a posilňovať ekosystémy súvisiace s poľnohospodárstvom a lesníctvom,
- podporovať efektívne využívanie zdrojov a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmenám klímy a
- podporovať sociálne začlenenie, znižovanie chudoby a hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach.

Finančné prostriedky EÚ zamerané na rozvoj vidieka sú zabezpečené z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Spolu so štrukturálnymi fondmi EÚ (EFRR, ESF a KF) a Európskym námorným a rybárskym fondom (ENRF) spoločne predstavujú európske štrukturálne a investičné fondy (ESIF). Z týchto fondov bude podpora EÚ na Slovensku financovaná prostredníctvom nasledovných operačných programov:

- OP Výskum a inovácie
- OP Integrovaná infraštruktúra,
- OP Ľudské zdroje,
- OP Kvalita životného prostredia
- Integrovaný regionálny OP,
- OP Efektívna verejná správa,
- OP Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka a
- OP Rybné hospodárstvo.

Medzi hlavné faktory rozvoja na národnej úrovni patria odporúčania a záväzky vyplývajúce z členstva SR v Európskej únii, ktoré sa stávajú súčasťou národnej legislatívy a prenášajú sa do programových dokumentov štátu. V rámci aktuálnej prípravy rozvoja územia je potrebné rešpektovať nasledovné odporúčania Európskej komisie, ktoré boli Slovensku predložené k programu stability SR.

- Dodržiavať požiadavky Paktu stability a rastu a udržiavať HDP v súlade so stanovenými cieľmi a zohľadňovať prípadné nepriaznivé hospodárske podmienky. Pokračovať v opatreniach dlhodobej udržateľnosti verejných financií s dôrazom na oblasť zdravotníctva (racionalizácia nemocničnej starostlivosti a riadenia a posilňovanie primárnej starostlivosti o zdravie obyvateľstva).
- Zlepšovať efektívnosť daňovej politiky so zameraním na posilňovanie kapacít auditu a výberu daní. Zamerať sa na efektívnosť zdaňovania nehnuteľností a prepojiť základ zdanenia nehnuteľností na skutočnú trhovú hodnotu nehnuteľností.
- Zvýšiť nezávislosť verejnej služby a zlepšiť riadenie ľudských zdrojov vo verejnej správe. Zamerať sa na posilňovanie analytickej kapacity verejných inštitúcií, prijímať opatrenia na boj proti korupcii a zvýšiť efektívnosť a kvalitu súdneho systému a verejného obstarávania.

- Zavádzať opatrenia pre zlepšenie podnikateľského prostredia s dôrazom na malé a stredné podniky. Zamerať sa na lepšie fungovanie trhu s energiou a preskúmať faktory vplyvajúce na vysoké sieťové poplatky za elektrinu s dôrazom pre priemyselných odberateľov. Naďalej rozvíjať energetické prepojenia so susednými krajinami.
- Zamerať sa na riešenie dlhodobej nezamestnanosti s dôrazom na mladých ľudí (preventívne opatrenia) a ženy s rodinnými povinnosťami (zamerať sa na zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov). Využívať nástroje podpory zamestnávania ako sú aktivačné práce, druhá šanca na vzdelanie, individuálne prispôsobovanie odborného vzdelávania s dôrazom na kvalitu. Zvýšiť kapacitu verejných služieb zamestnanosti so zameraním na správu prípadov, personalizované poradenstvo, aktiváciu nezamestnaných a posilniť prepojenie medzi aktiváciou a sociálnou pomocou.
- Zvyšovať kvalitu vyučovania na školách a zlepšovať učebné výsledky žiakov a študentov. Odborné vzdelávanie a prípravu poskytovať priamo na pracoviskách. Prispôbiť vytváranie študijných programov priamo orientovaných na výkon povolania. Zamerať sa na zvyšovanie kvality vedeckej základne a prepájať účinné odovzdávanie poznatkov z vedy a výskumu pre akademickú obec.
- Vytvárať systémové opatrenia pre zlepšenie prístupu ku kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu marginalizovaných skupín vrátane rómskych komunít a vytvárať podmienky pre ich širšiu účasť na odbornej príprave a vyššom vzdelávaní.

Zároveň pre SR vyplýva povinnosť dodržiavať záväzky k stanoveným termínom, ktoré jej vyplynuli pri vstupe do Európskej únie a to predovšetkým zamerané na zvyšovanie dostupnosti miestneho obyvateľstva ku kvalitnej pitnej vode prostredníctvom budovania verejných vodovodov a zvyšovanie počtu obyvateľov napojených na kanalizáciu prostredníctvom budovania verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Rozvoj v týchto oblastiach infraštruktúry bude preto patriť medzi podporované priority v závislosti od veľkosti územných aglomerácií a v závislosti od plánovacích dokumentov na regionálnej úrovni.

Ďalšiu oblasť predstavuje spoločné úsilie členských štátov EÚ znižovať emisie skleníkových plynov v záujme dosiahnutia záväzku EÚ znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2020 o 20%. Podporované budú rôzne ekologicky zamerané projekty spojené s využívaním obnoviteľných zdrojov energií alebo využívanie alternatívnych materiálov a technológií zameraných na zvyšovanie energetickej efektívnosti nielen v oblastiach ako doprava a priemysel ale tiež v poľnohospodárstve a lesníctve.

Realizácia národných projektov elektronizácie verejnej správy a rozvoja elektronických služieb bude spolu so zavádzaním inovácií a IKT a postupným zvyšovaním prístupnosti k širokopásmovému internetu aj vo vidieckych oblastiach vytvárať podmienky pre efektívny a kvalitný výkon služieb verejnej správy i samosprávy.

Národné projekty výstavby diaľnic, rýchlostných ciest vrátane postupnej modernizácie železničnej dopravy otvoria dlho očakávané kvalitné dopravné prepojenie východu a západu Slovenska. Východ SR s blízkym prepojením na Maďarsko, Poľsko a Ukrajinu tak konečne bude môcť ponúknuť investične zaujímavý potenciál vhodný aj pre významných tzv. strategických investorov, ktorí vytvárajú nové a dlhodobo stále pracovné príležitosti. Spolu so zámerom preferovať plánované investičné parky zameriavať sa na inovácie a informačné a komunikačné technológie s vysokou pridanou hodnotou môžu sa v okolí mesta Košice vytvárať vysoko kvalifikované pracovné miesta, ktoré môžu zastaviť dlhodobý odliv kvalifikovanej pracovnej sily a mladých ľudí z východu na západ.

1.2.3 Vplyv vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území

Konkrétny vplyv vonkajšieho prostredia na všestranný rozvoj miestneho územia predovšetkým z pohľadu miestnej samosprávy je značný a je možné ho rozdeliť do niekoľkých kategórií. Identifikácia a rozdelenie jednotlivých vplyvov pomôže tvorcom stratégie predvídať budúci možný vývoj situácie (hlavne ten nepriaznivý) a v rámci svojich možností sa naň pripraviť resp. prijať preventívne opatrenia na zmiernenie prípadných negatívnych dopadov.

Na rozvoj miestneho územia môžu vplývať rôzne vonkajšie faktory, ktoré je možné zhrnúť do nasledovných spoločných oblastí:

- sociálna,
- technologická,
- ekonomická,
- ekologická,
- politická a
- hodnotová.

Na rozvoj miestneho územia predpokladáme pôsobenie nasledujúcich vonkajších faktorov:

Tabuľka č. 23

Sociálna oblasť	Technologická oblasť	Ekonomická oblasť
Zmeny populácie – starnutie obyvateľstva, vyľudňovanie vidieka, odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou, vzdelaním, službami	Rozvoj zameraný na široké využívanie IKT, inovácií, kreatívneho priemyslu, moderných alternatívnych technológií	Podpora z fondov EÚ na realizáciu investičných i neinvestičných rozvojových projektov pre verejný, súkromný i neziskový sektor
Zvyšovanie vzdelanostnej, kvalifikačnej a odbornej úrovne žiakov, študentov a obyvateľov	Pokryvanie vidieckych oblastí širokopásmovým pripojením na internet a elektronizácia služieb verejnej správy a samosprávy	Národné dotačné a kompenzačné programy v rôznych oblastiach (i na rozvoj vidieckeho CR a agroturistiky)
Pokles výroby u dominantných zamestnávateľov v regióne a s tým spojený pokles príjmov alebo hromadné prepúšťania	Rozvoj priemyselných a technologicky vyspelých (High – Tech) parkov s vyššou pridanou hodnotou	Obmedzená podpora štátu pre malých a stredných podnikateľov a vysoká odvodová záťažnosť brzdiaca ďalší rozvoj podnikania
Prehlbujúca sa chudoba a sociálna vylúčenosť marginalizovaných a	Zvyšovanie dostupnosti k technológiám využívajúcich	Postupujúca výstavba diaľnic smerom na východ SR a postupný

nepripravených skupín, nárast sociálnej ohrozenosti mládeže	obnoviteľné zdroje energií aj pre fyzické osoby a nárast ich individuálneho využívania na vidieku	príchod významných investorov bližšie k východu republiky
Špecializované účelové dotačné programy EÚ a SR (napr. zamestnávanie mladých ľudí, aktivačné práce a pod.)	Podpora prenosu vedeckých a výskumných poznatkov do praxe (poľnohospodárstvo, lesníctvo, rozvoj vidieka)	Podpora štátu pri výrobe a predaji miestnych a regionálnych výrobkov, potravín a produktov
Migračné vlny – hromadné sťahovanie národov za prácou z vojnových a chudobných oblastí do krajín EÚ	Postupné ukončovanie éry využívania uhlíohydrátov na báze tradičných palív a prechod k alternatívnym zdrojom energií	Prehľbujúca sa kríza v rámci Európskej únie – finančná, ekonomická – vplyv na stabilitu bánk, meny i priemyselnej výroby
Ekologická oblasť	Politická oblasť	Hodnotová oblasť
Podpora a preferovanie ekologických projektov, využívania OZE, zvyšovanie energetickej efektívnosti, nakladania s odpadmi a pod.	Plnenie záväzkov SR voči legislatíve a normám EÚ v rôznych oblastiach	Propagácia európskych demokratických princípov, cenností a hodnôt, tolerancie, spolupatričnosti a vzájomnej súdržnosti
Trvalo udržateľný rozvoj obcí a mikroregiónov na Slovensku vrátane podpory miestnych ekologických a udržateľných projektov	Integrovaný územný rozvoj na princípoch LEADER – preferovanie komunitou riadeného rozvoja vo vidieckom prostredí	Rozvoj komunitného dialógu, komunitnej a medzisektorovej spolupráce, rozvoj spoločných partnerských vzťahov a projektov
Zmeny spojené s otepľovaním, extrémny počasie, záplavy, suché obdobia ovplyvňujúce poľnohospodársku prvovýrobu, vysychanie vodných zdrojov, lesné kalamity, požiare a pod.	Ohrozenie politiky súdržnosti – možné krátenie fondov EÚ, obmedzovanie voľného pohybu osôb alebo tovarov, rozsiahla reštrukturalizácia EÚ alebo aj možnosť rozpadu EÚ	Postupné vytrácanie základných morálnych hodnôt, rodinnej a medzigeneračnej súdržnosti, nárast radikalizmu a extrémizmu zvlášť medzi mladými ľuďmi
Zásahy do prírody a životného prostredia – znečisťovanie pôdy užívaním pesticídov, herbicídov, chemických hnojív, skládky odpadov a pod.	Pretrvávajúce problémy s nevysporiadanými vlastníckymi vzťahmi, rozdrobenosť vlastníckych podielov	Postupný prechod k zdravému spôsobu života – prevencia ochorení, zdravšie potraviny, pohyb, šport, relax, oddych
Postupný rozvoj ekologického a trvalo udržateľného hospodárenia v lesníctve a v poľnohospodárstve	Presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez primeranej finančnej podpory	Postupný návrat k domácej kvalite na úkor lacnej kvantity (z dovozu), lokálpatriotizmus

Zdroj: vlastné spracovanie

1.2.4 Súlad PHSR s inými rozvojovými dokumentmi

Plánovanie hospodárskeho a sociálneho rozvoja musí byť v súlade a nadväzovať na súbor národných, regionálnych i miestnych rozvojových dokumentov, ktoré v danom období špecifikujú rozvojové smerovanie nadradených územných celkov. Príprava rozvojovej stratégie na miestnej úrovni musí byť preto v súlade s miestnym územnoplánovacím dokumentom, pretože PHSR a UPD spolu predstavujú základné rozvojové piliere budúceho rozvoja územia. Okrem toho miestny rozvoj musí byť v súlade s plánovaným rozvojom mikroregiónu prípadne Miestnej akčnej skupiny (ak existujú resp. ak pripravujú spoločnú rozvojovú stratégiu).

Na regionálnej úrovni musí byť miestna stratégia zosúladená s rozvojovou stratégiou a cieľmi samosprávneho kraja vrátane iných platných regionálnych rozvojových koncepcií, programov alebo stratégií.

PHSR obce Trstené pri Hornáde je spracovaný v súlade s rôznymi rozvojovými stratégiami a koncepciami na miestnej, regionálnej, národnej i nadnárodnej úrovni tak, aby nedochádzalo k žiadnym rozporom ale naopak, aby sa vzájomne dopĺňali a vo vzájomnom súlade prispievali k znásobovaniu rozvojového efektu obce.

Obec má spracovaný aktuálne platný územnoplánovací dokument. Tento dokument bol spracovaný v roku 2008, a vyžaduje si aktualizáciu v najbližšom období. Príprava stratégie PHSR v plnom rozsahu vychádzala a je zosúladená s ÚPD obce. V prípade budúcej aktualizácie novej dokumentácie ÚPD bude zohľadnený a zosúladený vzájomný vplyv na PHSR. V prípade vzniku rozporov bude realizovaná aktualizácia PHSR v záujme úplného zosúladenia oboch dokumentov.

Obec Trstené pri Hornáde je súčasťou regionálneho združenia obcí Hornád, ktoré má mať spracovanú vlastnú spoločnú rozvojovú stratégiu. PHSR obce Trstené pri Hornáde je v súlade s miestnou regionálnou stratégiou.

Obec je súčasťou verejno-súkromného partnerstva MAS Hornád - Slanské vrchy, o. z. ktoré malo pridelený štatút MAS v rokoch 2007 – 2013. Proces prípravy spracovania aktuálnej integrovanej rozvojovej stratégie (stratégia CLLD) na roky 2014 – 2020 stále pretrváva.

Počas spracovávania PHSR bola nadviazaná úzka spolupráca so zástupcami jednotlivých sektorov (verejný, súkromný, občiansky) vrátane zapojenia partnerov, aktivistov miestnych záujmových združení a marginalizovaných komunít. PHSR tak zohľadňuje a je v súlade so všetkými miestnymi rozvojovými dokumentmi a to predovšetkým v nasledovných oblastiach:

- rozvoj miestnej ekonomiky a rast zamestnanosti v území,
- rast konkurencieschopnosti miestnych podnikateľov,
- rozvoj inovatívnych a kreatívnych nápadov a projektov,
- rozvoj malého podnikania a služieb v rôznych oblastiach,
- rozvoj turizmu – infraštruktúra, služby, propagácia,
- skvalitňovanie všetkých druhov vzdelávania a informovania (základné, odborné, celoživotné, záujmové, rekvalifikačné a pod.),
- rozvoj a skvalitňovanie verejnej infraštruktúry a služieb,
- rozvoj komunitného dialógu a spolupráce, komunitných a sociálnych služieb vrátane zapájania mladých ľudí a marginalizovaných skupín obyvateľov,
- rozvoj viacsektorových partnerstiev a spolupráce,
- skvalitňovanie a ochrana životného prostredia,
- využívanie a zveľaďovanie miestneho potenciálu (príroda, ľudia, tradície, história a pod.).

PHSR obce je v súlade s nasledovnými stratégiami alebo koncepciami na regionálnej alebo národnej úrovni, ktoré budú vplývať na konkrétny rozvoj územnej oblasti, ktorej súčasťou je aj územie obce:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja 2016 – 2022, ktorý je zameraný na „intenzívnu podporu tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity v Košickom kraji“ (základné poslanie

- misia KSK). Základné strategické ciele sa zameriavajú na posilnenie regionálnej identity prostredníctvom tvorby pracovných miest, rozvoja vidieka, komunitného spôsobu života, rozvojom občianskej spoločnosti, sociálnych ľudských práv, dobrovoľníctva, kultúrneho a prírodného dedičstva a kvality života obyvateľov.
- Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 – 2020 sa vo svojich prioritných osiach zameriava na bezpečnú a ekologickú dopravu, ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám a zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie.
- Stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja slúži na podporu rozvoja kreatívnej ekonomiky s pozitívnym dopadom na zamestnanosť a kvalitu života v regióne. Vo svojich prioritných oblastiach sa zameriava na budovanie partnerstiev a rozvoj vzdelávania.
- Program budovania logistického centra pre agrokomodity v KSK je zameraný na podporu zvyšovania zamestnanosti a konkurencieschopnosti Košického kraja podporou priamej produkcie prvovýroby, tvorbu partnerstiev, dodávateľských reťazcov, registráciu miestnych agroproduktov, vzdelávací a školiaci proces, miestne značky a pod..
- Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020 sa zameriava na rozvoj vzájomnej spolupráce a partnerstiev pri využívaní vnútorného inovačného potenciálu, podporu inovatívneho podnikania, skvalitňovania ľudských zdrojov a budovania regionálneho inovačného ekosystému európskeho významu.
- Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v podmienkach Košického kraja 2015 – 2020 sa v rámci svojich prioritných oblastí zameriava znevýhodnené skupiny na trhu práce, ich motiváciu, aktivizáciu, odborné vzdelávanie, inovatívne formy podnikania, využívanie vnútorného potenciálu územia a rozvoj informovanosti.
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR do roku 2020 stanovuje pre Košický kraj 3 základné prioritné oblasti: 1.-vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii, 2.-podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva efektívne využívajúceho zdroje a 3.-podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti zabezpečujúceho sociálnu a územnú súdržnosť.
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 sa zameriava na zvyšovanie konkurencieschopnosti cestovného ruchu pri lepšom využívaní jeho potenciálu so zámerom vyrovnávať regionálne disparity a vytvárať nové pracovné príležitosti. Dôraz bude kladený na kvalitu, inovácie, rozvoj podnikania v CR, širšiu účasť znevýhodnených občanov, rozvoj cykloturistiky, kúpeľníctva, rozvoj vzdelávania a partnerstiev, produktov a propagácie CR.
- Miestna Agenda 21 – Udržateľný rozvoj obcí a mikroregiónov na Slovensku sa zameriava na tvorbu partnerstiev, environment, miestny rozvoj a kvalitu života na vidieku, podporu miestnych iniciatív a zapájanie miestneho obyvateľstva a komunít do trvalo udržateľného rozvoja regiónov.

1.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

1.3.1 Zhodnotenie súčasného stavu územia

Analýza SWOT bola spracovaná na základe výstupov analýzy vnútorného prostredia obce a tiež názorov a podnetov miestnych občanov, ktorí sa zúčastnili pracovných stretnutí zameraných na identifikáciu silných a slabých stránok územia obce. Snahou bolo dosiahnuť viac sektorovú spoluprácu zapojením do prípravných prác na PHSR aj miestnych združení, spolkov, záujmových organizácií a podnikateľských subjektov v záujme čo najširšej prezentácie miestnych názorov a návrhov v každej z dotknutých oblastí. Výsledkom bolo široké spektrum účastníkov, ktorí prezentovali svoj uhol pohľadu na obec, dianie v nej, kvalitu života a potrieb v území kde žijú alebo pôsobia.

Vybrané boli štyri základné oblasti, v rámci ktorých boli postupne zadefinované silné a slabé stránky obce a jej územia z pohľadu vnútorného prostredia. Z pohľadu vonkajších vplyvov boli zadefinované príležitosti a ohrozenia, ktoré môžu pozitívne alebo negatívne ovplyvňovať budúci rozvoj v obci. Určujúcim kritériom bolo stanovenie spoločnej názorovej zhody medzi účastníkmi stretnutí a tá bola v niektorých prípadoch smerodajnou pri zápise do jednotlivých častí analýzy SWOT (zvlášť pri definovaní vplyvu vnútorného alebo vonkajšieho prostredia).

Analýza je výstupom konkrétnej práce s ľuďmi a ich názormi, ktoré boli v prípade spoločnej zhody nadradené dodržaniu presných definícií SWOT analýzy.

Ako základné oblasti hodnotenia analýzy SWOT boli vybrané:

- prírodné zdroje
- ľudské a spoločenské zdroje
- materiálne a fyzické zdroje a
- ekonomické zdroje.

Z každej z týchto oblastí boli zadefinované silné stránky a slabé stránky územia z pohľadu vnútorného prostredia, ktoré si dokáže obec a jej obyvatelia ovplyvniť samostatne. Za každú oblasť boli navrhnuté tie silné alebo slabé stránky, ktoré sa účastníkom pracovných stretnutí javili ako kľúčové. Tie boli neskôr zohľadnené pri zadefinovaní základných problémov v území a následnom výbere budúcich prioritných rozvojových oblastí a stanovení strategickej časti PHSR.

1.3.1 Analýza SWOT

Tabuľka č. 24

Oblasť:	Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Ohrozenia
PRIRODNÉ ZDROJE	<ul style="list-style-type: none"> vhodné klimatické podmienky na vinohradníctvo; výhodná prihraničná poloha obce; kvalitné ovzdušie; kvalitné podzemné vody (pohorie ako zásobáreň kvalitnej vody); chránené územia (chránené Vtáče územie a Slanské vrchy); pokojný a tichý prostredie vidieka; bohatý historický potenciál (tradície, nárečie, kroje, recepty, povesti a pod.); blízkosť krajského mesta Košice; obecný vodovod; vrt podzemnej vody (vytekajúci prameň); postavená hrádza; ložiská pieskovcov; Hornád; mapy povodňového územia; lužné lesy; výskyt chránených rastlín, výskyt chránenej zveri; vhodné podmienky pre pestovanie ovocných stromov (marhule); revitalizácia obce – aktivisti; zelená škola; vysoké environmentálne povedomie obyvateľov; ložiská nízko taviteľných keramických surovín; neobjavené vykopávky z doby bronzovej; ložiská Jaspisu; ložiská termálnych prameňov; separovanie odpadov; 	<ul style="list-style-type: none"> nedoriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom v niektorých častiach obce; slabé využívanie obnoviteľných zdrojov energie, alternatívnych a energicky šetrných postupov a technológií, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu; kontaminácia ornej pôdy z nekontrolovaného využívania chemických látok (umelé hnojivá, herbicidy, pesticidy); stredná bonita pôdy; chýba kanalizácia; problémové studne (obsah dusičnanov); chýba poľnohospodárstvo s bio zameraním; málo využívané záplavové územie; nelegálne skládky na území obce; zakonzervovaná skládka odpadov; zákaz stavebníctva na území záplav; množstvo neobývaných rodinných domov; 	<ul style="list-style-type: none"> revitalizácia ramien Hornádu; štátna koncepcia ochrany prírody a racionálneho využívania prírodných zdrojov; plnenie záväzkov SR voči normám a legislatíve EÚ (zásobovanie pitnou vodou, výstavba kanalizácií a ČOV, využívanie OZE, nakladanie s odpadmi a pod.); politiky Európskej únie smerujúca k trvalo udržateľnému rozvoju; možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ; nové trendy vo využívaní obnoviteľných zdrojov energie; národné programy podpory energetickej efektívnosti; 	<ul style="list-style-type: none"> vylietanie Hornádu; záplavová oblasť; 20, 50, 100 ročné vody; hydroklimatické zmeny (oteplovanie, extrémny počasie, záplavy, obdobie sucha); dlhodobé zanedbávanie environmentálnych záťaží; obmedzenie politiky súdržnosti a krátenie fondov EÚ z dôvodu ekonomickej alebo finančnej krízy; lesné kalamity alebo požiare;

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 25

Oblasť:	Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Ohrozenia
LUDSKÉ A SPOLOČENSKÉ ZDROJE	<ul style="list-style-type: none"> vysoké kultúrne povedomie; kultúra orientovaná hlavne na spev; záujem pre obyvateľov o rozvoj obce a regiónu; bohaté tradície a hlboké korene kultúrnych podujatí; záujem detí a mládeže o kultúru – spev, tanec; rôzne spolky, združenia mládeže; spevácke spolky (Tekodon, Dychovka, Mandolíny, Jarabinka, Hornád); divadelný spolok; dobrovoľnícke skupiny obyvateľstva; poľovnícke spolky; aktivačné práce; kompletná základná škola (ročník 1 až 9); prevádzka MŠ; vysoká spokojnosť obyvateľstva zo životom v obci; 	<ul style="list-style-type: none"> nutnosť dochádzania za prácou; vysoká potreba motivácie a aktivizácie mladých ľudí; chýba tanečná stránka kultúry o ktorú je vysoký záujem; prehlbovanie medzigeneračnej priepasti seniori – mládež; vytrácanie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt; chýbajúci systémový prístup práce s mladými ľuďmi; Marginalizované skupiny obyvateľov; chýba pracovná skupina pre MRK; chýba klubovňa, centrum voľného času; 	<ul style="list-style-type: none"> možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ; pokračujúce národné programy podporujúce zamestnanosť – aktivačné práce, absolventská prax ako aj možnosť využívať nové výhodné národné projekty na podporu zamestnávania najviac ohrozených skupín ako sú mladí ľudia a ľudia nad 50 rokov veku; národné dotačné a kompenzačné programy v rôznych oblastiach (napr. vzdelávanie, šport, sociálna pomoc a pod.); koncepce a akčné plány zamestnanosti na národnej a regionálnej úrovni; priemyselné parky; skvalitnené, nové obecné služby pre obyvateľov a tým vytvorené pracovné príležitosti pre nezamestnaných obyvateľov; 	<ul style="list-style-type: none"> pokles demografického vývoja a starnutie obyvateľstva; nedostatočné finančné náhrady presunu kompetencií zo štátu na samosprávu; postupný zánik pracovných príležitostí pre obyvateľov s nižším vzdelaním; národná legislatíva bez účinných opatrení voči zneužívaniu sociálnych výhod; pokles výroby u dominantných zamestnávateľov v okolí; pretrvávajúca zaostalosť východu voči ostatným regiónom SR; pokračujúci nezájum investorov o východ Slovenska; prehlbovanie sociálnych rozdielov obyvateľstva;

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 26

Oblasť:	Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Ohrozenia
MATERIÁLNE A FYZICKÉ ZDROJE	<ul style="list-style-type: none"> spracované a pripravované rozvojové dokumenty; zvyšujúca sa atraktivita bývania na vidieku; dostupnosť telekomunikačných služieb; spádová obec; rozvoj turizmu; 	<ul style="list-style-type: none"> nevyhovujúci stav existujúcej dopravnej a ďalšej miestnej infraštruktúry; nevysporiadané vlastnícke vzťahy k budovám i pozemkom; zlý technický stav a vysoká energetická náročnosť verejných budov (OcÚ, KD, MŠ) 	<ul style="list-style-type: none"> možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ zamerané na skvalitňovanie infraštruktúry a služieb; rozvoj medzisektorovej spolupráce a možnosť spolufinancovania kultúrnych aktivít z podnikateľských kruhov; 	<ul style="list-style-type: none"> stagnujúca výstavba nadradenej cestnej siete v KSK; neriešenie zlého technického stavu príjazdových komunikácií a napojení na hlavné cestné ťahy; nedostatok financií a zanedbávanie technickej a dopravnej

	<ul style="list-style-type: none"> • opravená prístupová cesta do obce; • udržiavané verejné priestranstvá; • oddychové zóny v obci; • novo vybudovaná cyklotrasa; • hraničný prechod – cyklotrasa Košice – Sárospatak; • vybudované priestorové športové ihriská; • informovanosť o obci – kniha; • blízkosť krajského mesta – rozvoj turizmu; • prihraničná obec – možnosť zahraničných turistov; 	<ul style="list-style-type: none"> • atď.); • úzke cesty – chýba priestor pre vybudovanie chodníkov; • málo parkovacích plôch; • chýba Telocvična – kryté športovisko; • nedostačujúce úpravy verejných pamiatok; • neexistujúca požiarňa zbrojnica; • nevyhovujúca situácia budov; • nedostatočné udržiavanie ihrísk; • nevyužitý potenciál pre vybudovanie relaxačného územia (pri Hornáde, pri historických pamiatkach); • obmedzené možnosti bývania v obci; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozšírenie kultúrnej a športovej spolupráce; • plnenie záväzkov SR voči normám a legislatíve EÚ (výstavba vodovodov, kanalizácií a ČOV, využívanie OZE a pod.); • národná podpora obnovy verejných budov v záujme zvyšovania energetickej efektívnosti); • národný program digitalizácie verejných služieb ; • národné a regionálne programy rozvoja kultúry a športu; • budúci rozvoj zameraný na široké využívanie IKT, inovácií, kreativity a alternatívnych technológií; • cezhraničný most na Hornáde; • vybudovanie zariadenia pre turistov; • obnovená infraštruktúra – odpočívadlá pre cyklistov; • rozvoj miestnych prevádzkarní pre víkendový CR; • informačné tabule (pri pamiatkach – starý kaštieľ); • obnova chovu zvierat v priemyselnom areáli /bývalé JRD; 	<ul style="list-style-type: none"> • infraštruktúry v obci a v regióne; • pokračujúci nárast individuálnej automobilovej dopravy; • ohrozenie politiky súdržnosti v EÚ a krátenie fondov EÚ; • pretrvávajúce problémy s nevysporiadanými vlastníckymi vzťahmi a rozdrobenými podielmi; • presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez finančných kompenzácií; • finančná a ekonomická kríza v EÚ a neistota na finančných trhoch vplývajúca na stabilitu bánk – ohrozenie úverových zdrojov pre finančne náročné projekty;
--	--	--	--	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 27

Oblasť:	Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Ohrozenia
EKONOMICKÉ ZDROJE	<ul style="list-style-type: none"> • spracované aktuálne rozvojové dokumenty; • snaha miestnej samosprávy zameraná na rozvoj priaznivého podnikateľského prostredia, skvalitňovanie miestnej infraštruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce stravné zariadenia - reštaurácie; • chýba obecný podnik; • neoptimálne využívanie prírodného a historického potenciálu obce; • chýbajúca stratégia podpory mikro a malého podnikania; 	<ul style="list-style-type: none"> • zmena daňového systému SR – znižovanie daňovej záťažnosti; • rast priamych zahraničných investícií v regióne; • možnosti využívania fondov Európskej únie a dotácií pre poľnohospodárov; 	<ul style="list-style-type: none"> • obmedzenie dotačnej politiky pre poľnohospodárov a čerpanie fondov EÚ; • vysoká odvodová záťažnosť a byrokracia obmedzujúca rozvoj existujúcich a zakladanie

	<ul style="list-style-type: none"> a služieb; rozvoj včelárstva; miestny poľnohospodári; výhodná poloha obce pre rozvoj vidieckeho CR – v tichom a čistom prostredí, zaujímavý historický a kultúrny potenciál; blízkosť krajského mesta a dopravná prístupnosť; snaha miestnej samosprávy zameraná na rozvoj priaznivého podnikateľského prostredia, skvalitňovanie miestnej infraštruktúry a služieb; udržiavanie partnerských vzťahov na miestnej, regionálnej i cezhraničnej úrovni; podpora medzisektorovej a komunitnej spolupráce; výborný potenciál pre rozvoj aktivít CR a oddychového rekreačného zázemia pre obyvateľov krajského mesta Košice; 	<ul style="list-style-type: none"> zanedbávanie starostlivosti o prírodné atraktivity; nedostatočná ponuka služieb cestovného ruchu; nízka úroveň služieb cestovného ruchu; slabá medzinárodná partnerská spolupráca; odchod kvalifikovanej pracovnej sily; vysoká miera nezamestnanosti v regióne; nízka úroveň HDP/obyv. v porovnaní s priemerom Európskej únie; nízke využívanie štátnych podporných programov a EU fondov miestnymi podnikateľmi a administratívne náročné čerpanie EU fondov; pracovné príležitosti pre mladých, matky ale aj pre osoby staršie sú veľmi obmedzené; 	<ul style="list-style-type: none"> zvyšovanie kúpnej sily obyvateľstva v prímestských oblastiach; vytváranie priaznivejších podmienok pre podnikanie v SR; vytváranie nových partnerstiev; rozvoj včelárstva; národná podpora predaja domácich a regionálnych výrobkov; organizované sústreďenia športových aktivít (futbal); výstavba športovej haly (zvýšenie potenciálu pre obec prílevom napr. športových klubov,... a s tým spojený nárast ekonomiky); vybudovanie termálneho kúpaliska; 	<ul style="list-style-type: none"> nových podnikateľských prevádzok; finančné a ekonomické turbulencie ovplyvňujúce stabilitu bánk a priemyselnej výroby; nárast odlevu kvalifikovanej pracovnej sily; nárast konkurencie vplyvom viac dotovaných a lacnejších výrobkov z EÚ pokles výroby u dominantných zamestnávateľov v regióne; pretrvávajúci nezájum investorov o Východné Slovensko; slabá propagácia východu Slovenska; nedostatočné stimuly pre budúcich investorov zo strany vlády SR; preferovanie lacnej kvantity (z dovozu) pred (miestnou) kvalitou;
--	---	---	---	---

Zdroj: vlastné spracovanie

1.3.2 Silné a slabé stránky územia

Pre každú zo zadaných oblastí boli vybrané tie silné alebo slabé stránky, ktoré sa účastníkom pracovných stretnutí javili ako kľúčové pre budúcu identifikáciu základných problémov svojho územia a následného stanovenia prioritných rozvojových oblastí stratégie PHSR.

1.2.4.1 Prírodné zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- bohatý prírodný potenciál, ktorý vyplýva z vhodných klimatických podmienok a výhodnej polohy obce v tichom prostredí s vhodnými klimatickými podmienkami pre vinohradníctvo;
- zaujímavý historický potenciál územia spojený so zachovávaním miestnych tradícií, nárečovej osobitosti, tradičných prvkov v obliekaní, kulinárstve, tradovaní miestnych povestí a pamätihodností, ktoré sú ovplyvnené rozsiahlou banskou činnosťou priamo na území obce i jej okolí;
- blízkosť krajského mesta Košice, ktoré svoje okolie využíva na rekreačno-oddychové aktivity, víkendovú turistiku, agroturistiku, záujmové aktivity, poznávacie výlety a pod..

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- stredná bonita pôdy a vysoko záplavové územie s 20, 50 a 100 ročnými vodami a s tým spojený problém podzemných vôd - studní, ktoré obsahujú dusičnany;
- environmentálne záťaže po poľnohospodárskej činnosti s prehnaným využívaním chemikálií, pesticídov a hnojív a zakonzervovanej skládky odpadov;
- veľmi nízke využívanie obnoviteľných zdrojov energie, alternatívnych a energeticky šetrných postupov a technológií, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu.

1.2.4.2 Ľudské a spoločenské zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- vysoké kultúrne povedomie obyvateľstva, ktoré nielen zachováva tradičnú osobitosť svojho kultúrneho i národného povedomia, ale úspešne odovzdáva tieto osobitosti aj mladým ľuďom, ktorí prejavujú záujem o kultúrne podujatia, súťaže a prehliadky, osvojujú si tradičný folklór predovšetkým spev a tanec;
- záujem miestnych obyvateľov o rôzne spolkové, komunitné a klubové činnosti, šport, záujmové združenia, miestne remeslá a prejavujú tiež záujem o rozvoj obce i celého regiónu, rôzne spoločenské a športové podujatia;
- zvýšený záujem o vzdelávacie aktivity v rôznych oblastiach, inovačné technológie, výpočtová technika, celoživotné vzdelávanie, vzrastajú nároky na vybavenosť a kvalitu vzdelávania v miestnych školských, výchovných a voľnočasových zariadeniach.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- stále pretrvávajúca pomerne vysoká nezamestnanosť, ktorá ovplyvňuje kvalitu života miestnych obyvateľov, nutnosť dochádzania za prácou, málo miestnych pracovných príležitostí a z toho vyplývajúci nižší životný štandard;
- zvýšená potreba služieb a aktivít prispôsobených pre vzrastajúci počet seniorov, sociálne zabezpečenie, vzdelávacie aktivity, prispôsobené športové a spoločenské podujatia, zabránenie vzniku medzigeneračnej priepasti seniori – mládež, podpora rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt;
- vysoká potreba motivácie, aktivizácie a aktivít prispôsobených moderným potrebám mladých ľudí a mládeže za účelom zvyšovania atraktivity bývania na vidieku a zamedzeniu ich odchodu do mestských oblastí nielen za prácou ale aj za kvalitnejšími službami a voľno-časovými aktivitami podľa svojich predstáv.

1.2.4.3 Materiálne a fyzické zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- spádová obec so širokou miestnou občianskou a spoločenskou vybavenosťou, vzdelávacími a voľno časovými zariadeniami, rôznymi inštitúciami, zariadeniami miestnych služieb, silnou miestnou samosprávou a partnerským zázemím v rámci regiónu Hornád a MAS HORNÁD – SLANSKÉ VRCHY, o. z.;
- dobrá dostupnosť a prepojenosť obce na širokú sieť stredných a vyšších vzdelávacích zariadení a univerzít v blízkom meste Košice, ďalších kultúrnych, športových, sociálnych, zdravotných a spoločenských zariadení, rôznych verejných inštitúcií, medzinárodnej dopravnej prístupnosti (letisko, železnica a pod.);
- obec je pomerne dobre vybavená miestnou základnou dopravnou a technickou infraštruktúrou, obyvatelia majú prístup k pitnej vode, kanalizačnej a energetickej sieti, obec je plynofikovaná, obyvatelia môžu využívať služby telekomunikačných a mobilných operátorov, televízie, rozhlasu a internetu.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- zastaraný a nevyhovujúci technicko-energetický stav miestnych zariadení verejných služieb, nízka úroveň ich vybavenosti, ktorá nespĺňa súčasné nároky na kvalitu ich využívania čo ovplyvňuje kvalitu verejných služieb, vzdelávania a sociálnych služieb, voľnočasových, športových a kultúrnych služieb;
- chýbajúce časti a zastaraný príp. nevyhovujúci stav existujúcej dopravnej a ďalšej miestnej technickej základnej infraštruktúry (napr. verejné osvetlenie, miestne komunikácie, parkovacie miesta, cyklotrasy, internet, prvky bezpečnosti a pod.) a vysoká finančná náročnosť ich realizácie;

- problém s nevysporiadanými vlastníckymi vzťahmi, rozdrobenosť vlastníckych podielov.

1.2.4.4 Ekonomické zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- výborný potenciál pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu (výhodná prihraničná poloha obce a jej zaujímavý prírodný, historický a kultúrny potenciál pre rozvoj miestnej rekreačnej a oddychovej turistiky, agroturistiky, záujmovej a poznávacej turistiky);
- pomerne dobré zastúpenie miestnych obchodných prevádzok, poskytovateľov služieb, malých a stredných podnikateľov, miestnych živnostníkov a remeselníkov;
- snaha miestnej samosprávy zameraná na rozvoj priaznivého podnikateľského prostredia, skvalitňovanie infraštruktúry a služieb, príprava rozvojových dokumentov, udržiavanie partnerských vzťahov na miestnej i regionálnej úrovni, podpora medzisektorovej a komunitnej spolupráce;

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- nízky počet pracovných príležitostí vytváraných v obci a jej okolí – chýba obecný podnik, prevažuje skôr stav znižovania doterajšieho počtu zamestnancov, rušenie živností, pracovné príležitosti pre mladých sú veľmi obmedzené a tiež aj pre osoby staršie (po 50-tke), matky s rodinnými povinnosťami a pod.;
- chýbajúca alebo nevyhovujúca infraštruktúra potrebná pre rozvoj CR, chýbajú poskytovatelia služieb CR a tiež rôznych doplnkových služieb pre turistov;
- odchod kvalifikovanej pracovnej sily a zvlášť mladých ľudí po ukončení štúdia za prácou alebo vyššími zárobkami do iných regiónov prípadne do zahraničia.

1.3.3 Príležitosti a ohrozenia

Vzhľadom k hodnoteniu vplyvov vonkajšieho prostredia boli identifikované tie príležitosti alebo ohrozenia, ktoré podľa účastníkov pracovných stretnutí môžu mať rozhodujúci vplyv na budúci rozvoj obce Trstené pri Hornáde a jej územia.

Ako príležitosti s rozhodujúcim pozitívnym vplyvom na rozvoj územia obce boli stanovené:

- špecializované účelové dotačné programy EÚ (napr. zamestnávanie mladých ľudí a pod.);
- národné dotačné a kompenzačné programy v rôznych oblastiach (životné prostredie, bezpečnosť, kultúra, sociálna pomoc, zamestnanosť, vzdelávanie, šport, poľnohospodárstvo, investície a pod.);

- rozvoj zameraný na široké využívanie IKT , inovácií, kreativity, alternatívnych technológií šetrných k životnému prostrediu;
- podpora z fondov EÚ na realizáciu investičných i neinvestičných rozvojových projektov pre verejný, súkromný i neziskový sektor smerujúce k trvalo udržateľnému rozvoju;
- plnenie záväzkov SR voči legislatíve a normám EÚ (zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, postupné budovanie kanalizácií a ČOV, využívania OZE a pod.);
- rozvoj vidieka zameraný na skvalitňovanie infraštruktúry, služieb, vidiecky CR, agroturistiku a zvyšovanie zamestnanosti na vidieku, komunitou riadený integrovaný územný rozvoj na princípoch LEADER;
- podpora štátu pri výrobe a predaji miestnych a regionálnych výrobkov, potravín a produktov s dôrazom na rozvoj zamestnanosti na vidieku.

Ako ohrozenia s významným rizikovým vplyvom na rozvoj územia obce boli stanovené:

- hydroklimatické zmeny spojené s otepľovaním, extrémny počasie, záplavy, suché obdobia ovplyvňujúce poľnohospodársku prvovýrobu, vysychanie povrchových i podzemných vodných zdrojov , lesné kalamity alebo požiare a pod.;
- vysoko záplavové územie s 20, 50 a 100 ročnými vodami;
- prehlbujúca sa kríza v rámci Európskej únie – finančná, ekonomická, nekontrolované migračné vlny, obmedzovanie voľného pohybu osôb alebo tovarov, ohrozenie politiky súdržnosti príp. rozpad EÚ;
- finančné a ekonomické turbulencie ovplyvňujúce stabilitu bánk a priemyselnej výroby spojené s poklesom výroby u dominantných zamestnávateľov v regióne a s tým spojený pokles príjmov alebo hromadné prepúšťania;
- pretrvávajúca zaostalosť východu voči ostatným regiónom SR spojená s nezaujmom investorov o východ Slovenska, málo novovytváraných pracovných príležitostí zvlášť vo vidieckych oblastiach;
- nízka podpora štátu pre malých a stredných podnikateľov, vysoká odvodová záťažnosť a byrokracia obmedzujúca rozvoj existujúcich a zakladanie nových podnikateľských prevádzok;
- nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, prehlbovanie radikalizmu a extrémizmu;
- nekontrolované zásahy do prírody a životného prostredia – znečisťovanie ornej pôdy nekontrolovaným užívaním pesticídov, herbicídov, chemických hnojív a pod., zanedbávanie environmentálnych záťaží, skládok a pod.;
- pretrvávajúce problémy s nevysporiadanými vlastníckymi vzťahmi, rozdrobenosť vlastníckych podielov a presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez finančnej podpory.

1.3.4 Identifikácia potrieb

Pri identifikácii kľúčových potrieb územia obce sa vychádzalo z analýzy vnútorného i vonkajšieho prostredia a zo SWOT analýzy. Výber kľúčových potrieb predstavuje najdôležitejší krok v strategickom plánovaní a zostavení samotnej stratégie PHSR. Prioritné oblasti stratégie PHSR vychádzajú z kľúčových problémov – potrieb a predstavujú tie oblasti rozvoja, v ktorých by sa mali koncentrovať plánované financie, personálne i materiálne zdroje. Kľúčové nedostatky (problémy) súčasnej situácie územia boli identifikované pomocou problémovej analýzy, ktorá bola zostavená na pracovných stretnutiach.

Prvým krokom bolo zostavenie zoznamu kľúčových problémov. Pri definovaní kľúčových problémov bola vyvinutá snaha vziať do úvahy názory všetkých cieľových skupín obyvateľstva. Miestni obyvatelia dostali príležitosť vyjadriť svoje názory formou dotazníkového prieskumu a taktiež sa mohli zúčastniť na organizovaných pracovných stretnutiach. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy (slabé stránky + ohrozenia) členovia pracovnej skupiny pomenovali kľúčové problémy svojej obce a jej územia.

- Záplavové územia.
- Nelegálne skládky odpadov.
- Kontaminácia ornej pôdy chemikáliami.
- Málo využívané obnoviteľné zdroje energií.
- Energetická efektívnosť verejných budov je nízka.
- Environmentálne povedomie u obyvateľov i podnikateľov je nízke.

- Odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou.
- Prehlbovanie sociálnych rozdielov.
- Postupné starnutie obyvateľstva, zvýšená potreba sociálnych služieb.
- Nedostatok osobitého prístupu k potrebám mladých ľudí a mládeže.
- Nedostatok pracovných príležitostí, stále vysoká nezamestnanosť.
- Nutnosť dochádzania za prácou.
- Ohrozenie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt.

- Dopravná a technická infraštruktúra chýba alebo je zastaraná.
- Verejné budovy sú v zlom technickom stave.
- Vybavenie verejných zariadení nezodpovedá súčasným požiadavkám.

- Nevysporiadané vlastnícke vzťahy k verejnej infraštruktúre.
- Chýba podpora pre miestnych podnikateľov a živnostníkov.
- Pokles ekonomickej aktivity, málo novovytváraných pracovných príležitostí.
- Dlhodobá nezamestnanosť u mladých ľudí, osôb po 50-tke a žien s malými deťmi.
- Potreba motivácie k ekologickým formám hospodárenia.

Hore uvedené kľúčové problémy územia obce spomaľujú jej rozvoj, znižujú jej konkurencieschopnosť a zároveň sú dôvodom nižšej kvality života miestnych obyvateľov.

Účastníci pracovných stretnutí v ďalšom kroku pristúpili k vytvoreniu oblastí, ktorých sa určené kľúčové problémy týkajú. Po zohľadnení ich spoločného vplyvu boli identifikované 4 základné problémové oblasti územia obce.

1. Nedostatočná ochrana proti povodňam.
2. Nevyhovujúci stav miestnej verejnej infraštruktúry a nedostatok prípadne nízka kvalita poskytovaných verejných služieb čo má za následok nedostatočnú kvalitu života v obci.
3. Málo pracovných príležitostí v území z čoho vyplýva potreba cestovania resp. odchodu obyvateľstva za prácou.
4. Nízka úroveň informovanosti, vzdelávania obyvateľov, komunitnej spolupráce, komunitného dialógu a potreba podpory a pomoci marginalizovaným skupinám obyvateľstva.

Po zohľadnení pozitívnych vplyvov možných príležitostí pre rozvoj obce i negatívnych rizikových ohrození z pohľadu vonkajšieho prostredia, taktiež vonkajších faktorov rozvoja územia obce a samotných finančných, materiálnych i personálnych kapacít obce s dôrazom na aktuálne potreby a záujmy miestnych obyvateľov boli jednotlivé kľúčové problémy prehodnotené a na základe spoločných znakov zlúčené do základných problémových oblastí. Stanovené boli tie oblasti, ktoré nielen treba riešiť ale sú v moci samosprávy a schopnostiach miestnych obyvateľov ich skutočne aj zrealizovať.

Využitím bodovacej metódy boli účastníkmi pracovných stretnutí identifikované nasledujúce 3 najdôležitejšie potreby:

1. Efektívny a plnohodnotný hospodársky rozvoj zameraný na rozvoj a skvalitňovanie miestnej verejnej infraštruktúry, služieb, podnikateľských aktivít s dôrazom na rast zamestnanosti a rozvoj cestovného ruchu.
2. Rozvíjať a skvalitňovať miestny ľudský potenciál so zameraním na vzdelávanie miestnych obyvateľov, ochranu ich zdravia a zabezpečenia sociálnych služieb.
3. Chrániť prírodu v území a skvalitňovať miestne životné prostredie obyvateľov, zvyšovať energetickú efektívnosť, využívať obnoviteľné zdroje energie, zmierňovať nepriaznivé dopady zmeny klímy a záplav a efektívne hospodáriť s odpadmi.

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

V spolupráci s miestnymi obyvateľmi boli na pracovných stretnutiach identifikované silné a slabé stránky dotknutého územia. Zároveň boli stanovené aktuálne príležitosti, ktoré môžu vplývať ako hybná sila na rozvoj a tiež riziká alebo ohrozenia, ktoré by rozvoj spomaľovať alebo v určitých kritických situáciách značne obmedziť. Na pracovných stretnutiach boli stanovené základné problémové oblasti, ktoré boli premietnuté do identifikácie základných potrieb územia. Pri zohľadnení týchto skutočností bola následne na pracovnom stretnutí navrhnutá strategická vízia územia, ktorá definuje predstavu miestnych obyvateľov o budúcom želanom stave svojho územia.

2.1 VÍZIA ÚZEMIA

Obec Trstené pri Hornáde definovala víziu svojho územia nasledovne:

- zabezpečiť svojim obyvateľom kvalitné životné prostredie prejavujúce sa čistým ovzduším, nízkym hlukom, kvalitnou vodou, odpadmi a chemikáliami nezaťažanou pôdou a zachovanými prirodzeným biotopmi,
- ponúknuť kvalitnú technickú infraštruktúru, kvalitné služby občianskej vybavenosti, sociálne zázemie na vysokej úrovni a množstvo príležitostí na príjemné športové a kultúrne vyžitie,
- umožniť prístup ku kvalitnej starostlivosti, výchove a vzdelávaniu.

Na základe definovanej vízie územia si obec do roku 2022 stanovila nasledovný strategický cieľ: **„dobudovaním základnej infraštruktúry, rozvíjaním prírodného a kultúrneho potenciálu územia a zabezpečením permanentného všestranného rozvoja obce, zlepšiť životné podmienky miestnych obyvateľov, vybavenosť a atraktivitu obce“.**

Uvedený strategický cieľ predstavuje súhrn čiastkových strategických cieľov definovaných v nasledovných politikách – oblastiach rozvoja:

- **hospodárska oblasť:** zlepšiť vzhľad, vybavenosť a celkovú atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií a cestovného ruchu;
- **sociálna oblasť:** podporovať rozvoj služieb starostlivosti o zdravie miestnych obyvateľov, sociálnych služieb, komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci;

► **environmentálna oblasť**: realizovať aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaníu obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovaniu nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.

2.2 FORMULÁCIA STRATÉGIE

Hlavným cieľom definovania rozvojovej stratégie je určenie základnej hierarchickej štruktúry pre dané programovacie obdobie.

Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria:

- ciele,
- priority,
- opatrenia a
- aktivity.

Pri definovaní stratégie vo všetkých typoch programových dokumentov je dôležité dbať, aby jednotlivé ciele na seba nadväzovali a aby opatrenia a aktivity boli koherentné (neprekrývali sa). Pre každý programový dokument musí byť definovaný jeden globálny resp. strategický cieľ. Špecifické ciele predstavujú jasnú, výstižnú a hutnú charakteristiku cieľového stavu. Dosiahnutie tohto stavu je zámerom rozvojovej stratégie na detailnejšej úrovni ako je globálny cieľ. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority. Aktivity predstavujú typy činností – projektov, ktoré sa obec bude snažiť v rámci vymedzených opatrení realizovať.

Rozvojová stratégia obce Trstené pri Hornáde pozostáva z jedného globálneho cieľa a troch špecifických cieľov, ktoré vychádzajú z identifikovaných potrieb územia a vymedzujú tri základné prioritné rozvojové celky (osi) stratégie:

- hospodársky rozvoj,
- sociálny rozvoj a
- environmentálny rozvoj.

Pre každú z týchto prioritných osí bol navrhnutý samostatný špecifický cieľ. Napĺňanie špecifických cieľov bude priamym spôsobom prispievať k naplneniu dlhodobého strategického cieľa rozvojovej stratégie územia.

Tabuľka č. 28

1. Hospodárska prioritná oblasť	
Špecifický cieľ	Zlepšiť vzhľad, vybavenosť a celkovú atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.
Priority	1.1 Strategická rozvojová dokumentácia
	1.2 Partnerstvá a spolupráca

	1.3 Majetkovo – právne vysporiadanie
	1.4 Vzdelávanie
	1.5 Občianska a technická vybavenosť
	1.6 Cestovný ruch
2. Sociálna prioritná oblasť	
Špecifický cieľ	Podporovať rozvoj služieb starostlivosti o zdravie miestnych obyvateľov, sociálnych služieb, komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci.
Priority	2.1 Trh práce
	2.2 Sociálna inklúzia
3. Environmentálna prioritná oblasť	
Špecifický cieľ	Realizovať aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovaniu nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.
Priority	3.1 Rozvoj environmentálnej infraštruktúry obce
	3.2 Trvalo udržateľný rozvoj vidieka

Zdroj: vlastné spracovanie

Každý špecifický cieľ vymedzujú jednotlivé priority - oblasti strategického plánovania obce, ktoré nadväzujú na špecifické ciele. Rozvojová stratégia obce Trstené pri Hornáde bude napĺňaná prostredníctvom 10 prioritných oblastí.

Navrhovaná rozvojová stratégia zohľadňuje riešenie najdôležitejších problémov územia, ktoré spomaľujú všestranný rozvoj obce, znižujú jej konkurencieschopnosť a zároveň sú dôvodom nízkej kvality života miestnych obyvateľov. Pri definovaní rozvojovej stratégie sa prihliadalo na názory všetkých cieľových skupín obyvateľstva, miestnych podnikateľov, predstaviteľov samosprávy a tiež miestnych záujmových združení a organizácií.

Pracovná skupina pre prípravu PHSR obce bola starostlivo vybratá z aktívnych obyvateľov obce s pomerným zastúpením podľa veku, pohlavia, ekonomickej aktivity a hlavne záujmu prispieť vlastnou aktivitou a časom k vytvoreniu budúcej rozvojovej stratégie. Všetci obyvatelia obce dostali príležitosť vyjadriť svoj názor v dotazníkovom prieskume, v ktorom dostali príležitosť pre určenie základných prioritných oblastí rozvoja a označenie konkrétnych aktivít, ktoré je potrebné čo najskôr riešiť.

2.3 VÝBER A POPIS CIEĽOV STRATÉGIE

Z hľadiska uskutočniteľnosti, monitorovania a hodnotenia bol vybratý menší počet špecifických cieľov a rovnako aj menší počet priorít. Prostredníctvom definovania priorít boli určené hlavné oblasti, ktoré je potrebné v obci podporiť a rozvíjať. Je dôležité, aby miestne rozvojové ciele boli zosúladené s nadradenými programovými dokumentmi na národnej a tiež regionálnej úrovni (najmä s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja). Okrem toho ak obec je súčasťou miestnej akčnej skupiny (MAS) jej rozvojové ciele musia rešpektovať ciele

stanovené v spoločnej stratégii CLLD (stratégia miestneho rozvoja vedená komunitou) príslušnej MAS.

2.3.1 Ciele stanovené na národnej úrovni

Základným východiskovým koncepčným dokumentom pre plánovanie regionálneho rozvoja na Slovensku je **Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky**, ktorá definuje dlhodobú víziu, vytyčuje ciele a určuje prioritné oblasti regionálneho rozvoja a vytvára základný rámec pre realizáciu regionálnej politiky SR. Vízia regionálneho rozvoja predstavuje stav, ku ktorému má Slovensko za niekoľko rokov (do roku 2020 s výhľadom do roku 2030) dospieť a je definovaná takto:

„Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.“

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR je stanovený strategický cieľ:

„Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.“

Politika regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni má byť v najbližších rokoch koncentrovaná na realizáciu opatrení v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, vedy, výskumu a inovácií, zvyšovania energetickej efektívnosti, využívania obnoviteľných prírodných zdrojov, podpory podnikania, zlepšenia kvality životného prostredia a na zvýšenie efektívnosti fungovania a kvality výkonu verejnej správy. Presadzuje uplatňovanie princípov udržateľného rozvoja využívajúc celý pozitívny rozvojový potenciál dotknutého územia. Za udržateľný sa považuje rozvoj založený na ekonomickom raste, prednostne na efektívnom využívaní obnoviteľných zdrojov a rozvážnom využívaní neobnoviteľných prírodných zdrojov so znižovaním ich nadmernej spotreby, na rešpektovaní kultúrnych a sociálnych potrieb obyvateľstva a na ochrane životného prostredia.

Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je **Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020**, ktorá stanovuje pre Slovensko 5 základných národných priorít:

1. Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie.

2. Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest.
3. Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce.
4. Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov.
5. Moderná a profesionálna verejná správa.

Nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), ktorý stanovuje na obdobie rokov 2014 – 2020 nasledovných 11 tematických cieľov:

1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií.
2. Zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám (IKT), zlepšenie ich využívania a kvality.
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov (MSP).
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch.
5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika.
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov.
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach.
8. Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily.
9. Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii.
10. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy pre zručnosti a celoživotné vzdelávanie.
11. Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy.

2.3.2 Ciele stanovené na regionálnej úrovni

Základným regionálnym rozvojovým dokumentom je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 až 2022, ktorý spolu s Územným plánom veľkého územného celku Košický kraj, sú základnými a kľúčovými dokumentmi pre riadenie samosprávy v oblasti regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj na miestnej úrovni musí byť zosúladený a vychádzať nielen z princípov národného ale i regionálneho plánovaného rozvoja. Víziou Košického samosprávneho kraja je **vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja**. Základné poslanie (misia) Košického samosprávneho kraja je **intenzívna podpora tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity v Košickom kraji**.

Tabuľka č. 29 Prehľad cieľov v PHSR

Prehľad cieľov stanovených v PHSR KSK	
Hospodárska oblasť	
Strategický cieľ	1. Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce
Špecifické ciele	1.1 Tvorba nových pracovných miest v IT sektore 1.2 Tvorba nových pracovných miest v oblasti znalostnej ekonomiky 1.3 Tvorba nových pracovných miest v oblasti kreatívneho priemyslu 1.4 Tvorba nových pracovných miest v oblasti logistického priemyslu 1.5 Tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu
Strategický cieľ	2. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka
Špecifický cieľ	2.1 Tvorba nových pracovných miest podporou vzniku miestnych distribučných a spracovateľských sietí
Strategický cieľ	3. Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená
Špecifický cieľ	3.1 Podpora rozvoja komunitného spôsobu života
Sociálna oblasť	
Strategický cieľ	4. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti
Špecifické ciele	4.1 Podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania 4.2 Podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov a vzniku záujmových skupín
Strategický cieľ	5. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv
Špecifické ciele	5.1 Skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb 5.2 Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva 5.3 Skvalitnenie systému vzdelávania 5.4 Riadená migrácia
Strategický cieľ	6. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva
Špecifické ciele	6.1 Podpora vzniku a činnosti Regionálneho centra 6.2 Podpora budovania infraštruktúry dobrovoľníctva
Strategický cieľ	7. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja kultúrneho dedičstva
Špecifický cieľ	7.1 Zachovanie kultúrneho dedičstva
Environmentálna oblasť	
Strategický cieľ	8. Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov
Špecifické ciele	8.1 Budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry 8.2 Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd 8.3 Zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie 8.4 Zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov 8.5 Uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva

Zdroj: vlastné spracovanie

2.3.3 Ciele stanovené na úrovni MAS

Obec Trstené pri Hornáde je súčasťou Miestnej akčnej skupiny Hornád - Slanské vrchy, o. z., ktorá má vypracovanú spoločnú rozvojovú stratégiu riadenú komunitou.

Ciele stanovené v stratégii CLLD budú doplnené po udelení štatútu MAS.

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová (plánovacia) časť PHSR obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t.j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

3.1 KONKRÉTNE OPATRENIA A PROJEKTY

PHSR obce Trstené pri Hornáde pozostáva z hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti. Každá z oblastí je členená na priority, opatrenia a aktivity. V hospodárskej oblasti sa nachádza 6 priorít, v sociálnej oblasti sú 2 priority a v environmentálnej oblasti sú 2 priority. Na základe analýzy súčasného stavu základnej infraštruktúry v obci Trstené pri Hornáde sa dajú definovať nedostatky, ktoré zle vplyvajú na možný rozvoj a ktoré treba odstrániť. Odstránenie nedostatkov patrí k najdôležitejším faktorom pre zvýšenie kvality života v obci. Rozvoj a skvalitnenie základnej infraštruktúry obce napomôže naštartovať a rozbehnúť jej budúci rozvoj a výrazne prispeje k zvýšeniu kvality života obyvateľov obce.

Po zohľadnení kľúčových potrieb obyvateľov obce a rôznych možností obce (vrátane finančných) boli stanovené nasledovné kľúčové aktivity, ktoré sa bude obec snažiť vo forme projektov v najbližších rokoch, zvlášť do roku 2022, zrealizovať a tak dosahovať postupný rozvoj obce s následným postupným skvalitňovaním života jej obyvateľov. Pri výbere aktivít (projektov) boli zohľadnené súčasné možnosti a podmienky pre podávanie projektov z fondov EÚ, rôznych národných zdrojov a taktiež možnosti vlastného spolufinancovania a tiež využívania súkromných zdrojov pre finančné zabezpečenie jednotlivých projektov.

Jednotlivé aktivity predstavujú konkrétne projekty, ktoré obec plánuje realizovať v najbližšom období. Popis jednotlivých aktivít, ich charakteristika i harmonogram realizácie je súčasťou akčného plánu PHSR, ktorý sa bude pravidelne prehodnocovať a aktualizovať. Ďalšie nové aktivity budú postupne dopisované po ich odsúhlasení obecným zastupiteľstvom. Zpracované budú v čase pravidelnej aktualizácie akčného plánu PHSR.

Tabuľka č. 30 Prehľad priorít, opatrení a aktivít podľa oblastí

1. HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Priorita 1.1	Strategická rozvojová dokumentácia
Opatrenie 1.1.1	Územno-plánovacia dokumentácia a PHSR
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná aktualizácia ÚPD - pravidelná aktualizácia PHSR obce - priebežné a hodnotiace správy o plnení PHSR
Priorita 1.2	Partnerstvá a spolupráca
Opatrenie 1.2.1	Cezhraničná spolupráca

aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - nadviazanie spolupráce s cezhraničnými obcami- Maďarsko, Poľsko (komunikácia, výmena informácií, prehlásenia o partnerstve) - príprava na program cezhraničnej spolupráce SR – Maďarsko, SR- Poľská Republika (príprava spoločných cezhraničných projektov)
Opatrenie 1.2.2	Verejno-súkromné partnerstvá
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - partnerstvá medzi obcou a miestnym súkromnými podnikateľmi - obec a mimovládne organizácie (spolupráca) - obec a živnostníci - obec a veľké podnikateľské subjekty
Opatrenie 1.2.3	Účelové partnerstvá obce
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - partnerská spolupráca so susednými združeniami a mikroregiónmi - vytváranie nových partnerstiev medzi obcami v regióne, okrese, kraji a v rámci celej SR
Priorita 1.3	Majetkovo-právne vysporiadanie
Opatrenie 1.3.1	Pozemkové úpravy a nehnuteľnosti
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov a nehnuteľností - vytvorenie LV na pozemky a nehnuteľnosti v katastri obce spravovaných obcou - zosúladenie LV a katastrálnych máp
Opatrenie 1.3.2	Závazky a podlžnosti
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - oddĺženie obecného majetku - ťarchy a bremená na LV – ich zrušenie
Priorita 1.4	Vzdelávanie
Opatrenie 1.4.1	Skvalitňovanie vzdelávacieho procesu a budov
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - vybavenie a materiálno-technické zabezpečenie vzdelávacieho programu MŠ,ZŠ - podpora pedagogických pracovníkov, ich motivácia - skvalitňovanie odbornosti pedagogických pracovníkov – ich vzdelávanie - rekonštrukcia MŠ, ZŠ
Priorita 1.5	Občianska a technická vybavenosť
Opatrenie 1.5.1	Kultúrna a spoločenská infraštruktúra
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - spolupráca pri organizácii regionálnych spoločenských a kultúrnych podujatí - rekonštrukcia kultúrneho domu a OcÚ - výstavba domu smútku - rekonštrukcia kostola - penzión - podpora kultúrnych a spoločenských akcií a podujatí – Dni obce, jarmoky - rekonštrukcia a obnova kultúrnych pamiatok a pamätihodností, historických predmetov a nálezísk - zachovávanie kultúrneho dedičstva, tradičná ľudová kultúra – monografie, remeslá, izby ľudových tradícií a iné
Opatrenie 1.5.2	Šport a rekreácia
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia a modernizácia existujúcich a budovanie nových športových ihrísk a zariadení (tenisový kurt, kolkáreň, detské ihrisko) - budovanie odpočinkových zón - úprava verejných priestranstiev a okolia rekreačných a športových zariadení - zriadenie cyklotrasy, turistických chodníkov a náučných chodníkov - zriadenie oddychových miest (lavičky, opakanie) - oplotenia športovísk

Opatrenie 1.5.3	Rozvoj a skvalitňovanie bývania
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - nové lokality pre IBV - programy a podpora bývania mladých rodín, mladých ľudí - sociálne byty - bytové domy - náhradné ubytovanie
Opatrenie 1.5.4	Dopravná infraštruktúra
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia regionálnych prístupových komunikácií k obci - rekonštrukcia ciest a chodníkov, lávok a mostov - úprava odvodňovacích rigolov - verejné osvetlenie - zriadenie parkovísk - kompletná rekonštrukcia autobusových zastávok - výmena zvislého dopravného značenia - informačné tabule - kamerové systémy
Opatrenie 1.5.5	Informovanosť
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - optické káble - pravidelná aktualizácia web stránky - vzdelávanie samosprávy v oblasti IT zručností - internetové pripojenie - verejné prístupové body k internetu (VPBI) - internetizácia verejnej správy (samosprávy) - e - government
Priorita 1.6	Cestovný ruch
Opatrenie 1.6.1	Propagácia a prezentácia
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - propagačné materiály o obci - brožúry a letáky o obci - zapájanie sa do workshopov, konferencií
Opatrenie 1.6.2	Oddychové zóny a cyklotrasy
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - budovanie prípojok na cyklotrasy - jednotné značenie a údržba chodníkov a cyklotrás - napojenie sa na systém chodníkov (náučných, spojovacích) - značenie a informačné tabule - revitalizácia oddychových zón - odpočinkové a vyhlídkové miesta, veže
Opatrenie 1.6.3	Ubytovanie, stravovanie a atrakcie
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - budovanie nových ubytovacích zariadení - podpora ubytovania na súkromí - budovanie nových stravovacích zariadení - budovanie sociálnych hygienických zariadení - revitalizácia miestnych atrakcií a zaujímavostí - infraštruktúra CR- značenia, tabule, parkoviská - budovanie servisného strediska pre turistov
2. SOCIÁLNA OBLASŤ	
Priorita 2.1	Trh práce
Opatrenie 2.1.1	Podpora stabilizácie a rozvoja trhu práce a zamestnanosti

aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - rodová rovnosť - celoživotné vzdelávanie - aktivačné práce a opatrenia - zosúladenie pracovného a rodinného života - informovanosť obyvateľstva o trhu práce, voľných pracovných miestach
Priorita 2.2	Sociálna inklúzia
Opatrenie 2.2.1	Komunitná sociálna práca
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj komunitnej a terénnej sociálnej práce v obci - zriadiť komunitné centrum v obci - sociálny pracovník v obci
Opatrenie 2.2.2	Integrácia znevýhodnených skupín obyvateľstva
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - podporné programy pre rast zamestnanosti znevýhodnených skupín obyvateľstva - vzdelávacie programy - praktické skúsenosti a zručnosti
Opatrenie 2.2.3	Spolková činnosť
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - podpora činnosti klubu dôchodcov - zriadenie klubu mládeže - rozvoj MVO
3. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	
Priorita 3.1	Rozvoj environmentálnej infraštruktúry obce
Opatrenie 3.1.1	Ochrana a využívanie vodných zdrojov
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - dokončenie vodovodnej siete - dokončenie výstavby kanalizácie - príprava výstavby kanalizácie na území IBV - výstavba ČOV - príprava a výstavba vodovodu na území IBV - úprava koryta potoka a jeho okolia
Opatrenie 3.1.2	Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - starostlivosť o vybrané územia prírody, krajiny a životné prostredie - zalesňovanie, zazeleňovanie - úprava a revitalizácia mestských parkov a zelene
Opatrenie 3.1.3	Zlepšenie hospodárenia s odpadmi
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie zberného dvora - odstraňovanie environmentálnych záťaží - výstavba malého obecného kompostoviska - odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu - rozmiestnenie odpadkových košov v meste - skvalitňovanie a rozširovanie separovania odpadov
Priorita 3.2	Trvalo udržateľný rozvoj vidieka
Opatrenie 3.2.1	Obnoviteľné zdroje a úspora energií
aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - využitie slnečnej energie – výroba tepla a elektrickej energie - zvýšenie využívania biomasy - zvýšenie využívania tepelných čerpadiel - bioplynové stanice

Zdroj: vlastné spracovanie, obec Trstené pri Hornáde

Tabuľka č. 31 Súhrnný prehľad projektových zámerov

P. č.	Typ zámeru	Názov projektu	Prioritná oblasť	Ukazovateľ výstupov	Termín realizácie	Predpoklad. náklady	Partneri
1.	Investičný	Rekonštrukcia ZŠ (zvyšovanie energetickej účinnosti)	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ		2016	130 000 €	áno/nie
2.	Investičný	Odvedenie dažďovej vody od budovy ZŠ, vybudovanie chodníkov	1.5.4/úprava odvodňovacích rigolov		2016	15 000 €	áno/nie
3.	Investičný	Oporný múr na ul. Čerhovská	1.5.4/rekonštrukcia ciest a chodníkov, lávok a mostov		2016	18 000 €	áno/nie
4.	Investičný	Zníženie energetickej náročnosti budovy Obecného úradu	1.5.1/rekonštrukcia kultúrneho domu a OcÚ		2016	150 000 €	áno/nie
5.	Investičný	Rekonštrukcia Domu smútku	1.5.1/rekonštrukcia domu smútku		2018	100 000 €	áno/nie
6.	Investičný	Rozšírenie kamerového systému v obci Trstené pri Hornáde	1.5.4/kamerové systémy		2017	15 000 €	áno/nie
7.	Investičný	Rekonštrukcia ZŠ – 1.STUPEŇ (vodovod)	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ		2017	8 000 €	áno/nie
8.	Investičný	Rekonštrukcia miestnych komunikácií (ul. Hornádska a Školská)	1.5.4/ rekonštrukcia ciest a chodníkov, lávok a mostov		2017	80 000 €	áno/nie
9.	Investičný	Rekonštrukcia MŠ	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ		2017	50 000 €	áno/nie
10.	Investičný	Modernizácia telekomunikačnej siete (optické káble)	1.5.5/optické káble		2017	4 000 €	áno/nie
11.	Investičný	Výstavba telocvične ZŠ	1.4.1/vybavenie a materiálne-technické zabezpečenie vzdelávacieho programu MŠ,ZŠ		2019	1 200 000 €	áno/nie
12.	Investičný	Kanalizácia a ČOV	3.1.1/dokončenie výstavby kanalizácie		2020	1 800 000 €	áno/nie
13.	Investičný	Rekonštrukcia výstavby odvodňovacích kanálov	1.5.4/úprava odvodňovacích kanálov		2017	7 000 €	áno/nie
14.	Investičný	MŠ –prekrytie detského pieskoviska	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ		2017	3 000 €	áno/nie
15.	Investičný	Rekonštrukcia KD	1.5.1/rekonštrukcia kultúrneho domu a OcÚ		2017	60 000 €	áno/nie
16.	Investičný	Oplotenie športového areálu (futbalový štadión, amfiteáter, šatne)	1.5.2/oplotenia športovísk		2018	40 000 €	áno/nie
17.	Investičný	Výstavba 12 bj	1.5.3/nové lokality pre IBV		2017	700 000 €	áno/nie
18.	Investičný	Rekonštrukcia multifunkčného ihriska s umelou trávou	1.5.2/rekonštrukcia a modernizácia existujúcich a budovanie nových športových ihrísk a zariadení (tenisový kurt, kolkáreň, detské ihrisko)		2017	7 000 €	áno/nie
19.	Investičný	Výstavba – penziónu pre dôchodcov	1.5.1/penzión		2021	500 000 €	áno/nie
20.	Investičný	Výstavba servisného strediska pre cyklistov	1.6.3/servisné stredisko pre turistov		2021	5 000 €	áno/nie

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

3.2 ANALÝZA UKAZOVATEĽOV STRATÉGIE

Tabuľka č. 32 Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí

Typ	Názov ukazovateľa	Zdroj	Merná jednot.	Rok 2015	Rok 2020
PRIORITNÁ OBLASŤ 1 – hospodárska					
Dopady	Vyššia spokojnosť s bývaním v obci	prieskum	%	60	70
	Vyššia spokojnosť s rozvojom obce	prieskum	%	49	59
OPATRENIE 1.1.1 Územno-plánovacia dokumentácia a PHSR					
Výsledky	Vypracovaný ÚPD obce	obec	počet	1	2
	Aktualizovaný ÚPD obce	obec	počet	0	1
OPATRENIE 1.2.1 Cezhraničná spolupráca					
Výsledky	Pracovný vzťah a výmena informácií s cezhraničnými obcami	obec	počet	0	3
	Program cezhraničnej spolupráce	obec	počet	0	1
OPATRENIE 1.2.2 Verejno-súkromné partnerstvá					
Výsledok	Opatrenia podporujúce vytvorenie partnerstiev	obec	počet	0	6
OPATRENIE 1.2.3 Účelové partnerstvá obce					
Výsledok	Spolupráca so susednými združeniami a regiónmi a nové partnerstvá	obec	počet	1	2
OPATRENIE 1.3.1 Pozemkové úpravy					
Výsledky	Opatrenia na vysporiadanie pozemkov	obec	počet	0	2
	Opatrenia na zosúladenie LV a katastra	obec	počet	0	2
OPATRENIE 1.3.2 Závazky a pozdĺžnosti					
Výsledok	Opatrenia na oddĺženie obecného majetku	obec	počet	0	2
OPATRENIE 1.4.1 Skvalitňovanie vzdelávacieho procesu					
Výsledky	Skvalitnené/nové vybavenie pre školy	obec	počet	0	2
	Opatrenia pre podporu odbornosti pedagogických pracovníkov	obec	počet	0	4
OPATRENIE 1.5.1 Kultúrna a spoločenská infraštruktúra					
Výsledky	Skvalitnené prvky/časti kultúrneho domu, domu smútku, kostola	obec	počet	0	12
	Skvalitnené alebo nové prvky spoločenskej infraštruktúry	obec	počet	0	3
	Skvalitnené a nové kultúrne podujatia	obec	počet	0	3
OPATRENIE 1.5.2 Šport a rekreácia					
Výsledky	Skvalitnené/nové prvky športovej a rekreačnej infraštruktúry	obec	počet	0	3
	Podporné aktivity pre rozvoj športu a športové podujatia	obec	počet	0	3
OPATRENIE 1.5.3 Rozvoj a skvalitňovanie bývania					
Výsledky	Opatrenia podpory skvalitňovania bývania	obec	počet	0	2
	Opatrenia zamerané na rozvoj bývania	obec	počet	0	4
OPATRENIE 1.5.4 Dopravná infraštruktúra					
Výsledok	Skvalitnené/nové / udržiavané cesty, lávky, mosty a rigoly	obec	počet	0	5
	Skvalitnené/ nové prvky komunikácií	obec	počet	0	9

OPATRENIE 1.5.5 Informovanosť					
Výsledky	Opatrenia zamerané na rozvoj informovanosti	obec	počet	0	3
	Opatrenia zamerané na pravidelnú informovanosť	obec	počet	0	15
	Vzdelávanie samosprávy v oblasti IKT	obec	počet	0	5
OPATRENIE 1.6.1 Propagácia a prezentácia					
Výsledky	Propagačné a prezentačné materiály	obec	počet	0	5
	Propagačné a prezentačné podujatia	obec	počet	0	7
OPATRENIE 1.6.2 Oddychové zóny a cyklotrasy					
Výsledky	Skvalitnené/ nové oddychové zóny a cyklotrasy	obec	počet	0	5
	Nové/ skvalitnené sprievodné prvky a systémy	obec	počet	0	5
OPATRENIE 1.6.3 Ubytovanie, stravovanie a atrakcie					
Výsledky	Opatrenia pre rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu	obec	počet	0	5
	Opatrenia na skvalitnenie služieb cestovného ruchu	obec	počet	0	6
PRIORITNÁ OBLASŤ 2 - sociálna					
Dopady	Nárast spokojnosti miestnych obyvateľov so sociálnymi opatreniami a službami v obci	prieskum	%	20	40
	Znižovanie nezamestnanosti	ÚPSVAR	%	0	10
	Zvýšená aktivizácia, súdržnosť obyvateľstva a vzrastajúca hrdosť na svoju obec	prieskum	%	0	10
OPATRENIE 2.1.1 Podpora stabilizácie a rozvoja trhu práce a zamestnanosti					
Výsledok	Opatrenia na podporu vzdelávania, aktivačných prác a zlepšená informovanosť	obec	počet	0	6
OPATRENIE 2.2.1 Komunitná sociálna práca					
Výsledky	Skvalitnené/nové prvky sociálnej práce	obec	počet	0	3
	Sociálny pracovník v obci	obec	počet	0	1
OPATRENIE 2.2.2 Integrácia znevýhodnených skupín obyvateľstva					
Výsledok	Opatrenia na podporu integrácie MRK	obec	počet	0	5
OPATRENIE 2.2.3 Spolková činnosť					
Výsledok	Skvalitnené/podporované činnosti klubov v obci	obec	počet	0	2
PRIORITNÁ OBLASŤ 3 – environmentálna					
Dopady	Zvýšený počet energeticky efektívnejších budov	obec	počet	0	7
	Zvýšený počet opatrení zameraných na ochranu prírody a životného prostredia	obec	počet	0	21
OPATRENIE 3.1.1 Ochrana a využívanie vodných zdrojov					
Výsledky	Nové/skvalitnené vodovody a iné technické zariadenia	obec	počet	0	4
	Upravené korytá potoka a okolia	obec	počet	0	2
	Dokončená výstavba kanalizácie a ČOV	obec	počet	0	5
OPATRENIE 3.1.2 Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene					
Výsledok	Skvalitnené/ nové/udržiavané prvky krajiny	obec	počet	0	5
OPATRENIE 3.1.3 Zlepšenie hospodárenia s odpadmi					
Výsledky	Skvalitnené/nové prvky nakladania s odpadmi	obec	počet	0	2
	Opatrenia na odstránenie nelegálnych skládok	obec	počet	0	3
OPATRENIE 3.2.1 Obnoviteľné zdroje a úspora energií					
Výsledok	Opatrenia zamerané na zvyšovanie využívania obnoviteľných zdrojov energie	obec	počet	0	7

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHSR je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce. Stanovuje rozdelenie zodpovedností za realizáciu jednotlivých častí PHSR a popis samotných priebežných postupov, ktoré budú nevyhnutné pre úspešnú realizáciu rozvojovej stratégie obce. Dôležitou súčasťou realizácie PHSR bude zabezpečenie komunikačných a informačných aktivít vzhľadom k jednotlivým cieľovým skupinám obyvateľstva obce. Celkovú úspešnosť realizácie PHSR a postupné napĺňanie stanovených cieľov spojené s prípadnými zmenami v stratégii alebo aktualizáciami bude zabezpečovať systém monitorovania a hodnotenia. Vecný a časový harmonogram realizácie konkrétnych rozvojových projektov bude súčasťou akčných plánov stratégie. U projektov financovaných zo zdrojov Európskej únie je fixne predpísaný systém ich monitorovania. Ostatné opatrenia a projekty, ktoré nebudú financované z európskej pomoci budú monitorované cestou vyhodnotenia plnenia akčného plánu za príslušný kalendárny rok.

4.1 POSTUP REALIZÁCIE PHSR

4.1.1 Postup realizácie PHSR

Realizácia rozvojovej stratégie obce bude, postupne počas obdobia jej platnosti do roku 2022, zabezpečovaná v niekoľkých základných oblastiach:

- Dopĺňanie PHSR (v zmysle platnej metodiky PHSR a jej aktualizácií),
- Príprava rozvojových projektov (v zmysle platnej legislatívy a metodiky PHSR),
- Realizácia rozvojových projektov (v súlade so stratégiou a akčnými plánmi),
- Monitorovanie a hodnotenie plnenia PHSR,
- Aktualizácia plánov a stratégie PHSR.

Tabuľka č. 33

Oblasť	Popis/Zdôvodnenie
Dopĺňanie PHSR	V zmysle platnej metodiky sú predpísané časti, ktoré má rozvojová stratégia obce povinne obsahovať. Počas spracovania PHSR neboli k dispozícii všetky metodikou požadované údaje a preto niektoré vybrané časti PHSR bude potrebné dopĺňať v priebehu realizácie PHSR priebežne alebo hneď ako budú požadované informácie alebo údaje k dispozícii.
Príprava projektov	V zmysle platnej metodiky je dôležité realizáciu predovšetkým väčších investičných projektov starostlivo naplánovať a pripraviť. Dôležitý je výber konkrétnych projektov, ktoré sa budú realizovať, prehodnotenie ich prínosu a dopadu na plnenie cieľov stratégie, ekonomickej efektívnosti a stavu pripravenosti na konkrétnu realizáciu (technická pripravenosť, povolenia, financovanie, partneri a pod.).
Realizácia projektov	Jedná sa o základnú a nosnú časť plnenia rozvojovej stratégie obce. Predstavuje konkrétnu realizáciu investičných alebo neinvestičných projektov v zmysle s akčnými plánmi a v súlade so stratégiou PHSR. V prípade viac zdrojového financovania s využitím dotácií je dôležité zabezpečiť plnenie platnej legislatívy, zmluvných podmienok poskytovateľa dotácie, zaznamenania a archivovania priebehu realizácie (foto, video, dokumenty a pod.), propagácie projektu a pod..
Monitorovanie a hodnotenie	Postupné plnenie PHSR bude potrebné priebežne monitorovať a vyhodnocovať. V prípade neplnenia nastavených ukazovateľov, cieľov alebo v prípade výrazných zmien vonkajších alebo vnútorných vplyvov na obec bude potrebné prehodnotiť nové

	úpravy, zmeny alebo aktualizácie vybraných častí príp. celého PHSR. Okrem toho obec každoročne do 31. mája povinne vypracuje správu o plnení PHSR, ktorú odovzdá na samosprávny kraj.
Aktualizácia plánov a stratégie	Počas jednotlivých rokov realizácie PHSR bude samospráva každoročne prehodnocovať a aktualizovať vybrané plány – akčný plán, komunikačný plán, plán hodnotenia a monitorovania, finančný plán, zoznam ukazovateľov a pod. Samospráva každoročne do leta spracuje pripomienky úradu, poslancov, verejnosti a partnerov a navrhne aktualizácie akčného a iných plánov pred začiatkom prípravy rozpočtu na nasledujúci rok. Aktualizáciu PHSR ako celku samospráva uskutoční každé 3 – 4 roky. K termínu aktualizácie PHSR je potrebné vypracovať hodnotenie stavu projektovej pripravenosti (ex - ante).

Zdroj: vlastné spracovanie

Jednotlivé základné oblasti realizácie PHSR budú realizované prostredníctvom nasledovných aktivít:

Tabuľka č. 34 Dopĺňanie PHSR

Dopĺňanie PHSR		
Názov aktivity	Popis realizácie	Formulár
Evidencia a karty mimovládnych organizácií	Postupný zber údajov, evidencia a zakladanie kariet miestnych mimovládnych organizácií (MVO) – spolky, zväzy, združenia a pod. (formálneho i neformálneho charakteru).	Predpísaný metodikou na vypracovanie PHSR: - karta MVO - evidencia MVO
Evidencia a karty podnikateľských subjektov	Postupný zber údajov, evidencia a zakladanie kariet miestnych podnikateľských osôb alebo subjektov, ktoré majú sídlo, prevádzku alebo vykonávajú činnosť na území obce.	Predpísaný metodikou PHSR: - karta právnickej osoby - evidencia podnikateľov
Dohody o partnerstvách	Oslovenie miestnych organizácií a podnikateľov s ponukou na vytvorenie partnerstva pri realizácii PHSR.	Metodikou PHSR odporúčaný vzor dohody o partnerstve
Doplnenie chýbajúcich častí resp. tabuliek	Zber údajov a ich doplnenie do tabuliek príp. doplnenie nových informácií, ktoré boli zistené resp. schválené už po termíne spracovania hlavného dokumentu PHSR.	V súlade s metodikou na vypracovanie PHSR príp. úprava alebo zjednodušenie v záujme zrozumiteľnosti.
Kritériá hodnotenia PHSR	Návrh hodnotiacich kritérií pre hodnotenie plnenia PHSR pre každoročné posudzovanie a monitorovanie plnenia akčného plánu, opatrení a cieľov stratégie PHSR.	Návrh a doplnenie formuláru predpísaného metodikou: - kritériá hodnotenia PHSR
Hodnotiace tabuľky pre výber projektov	Výber hodnotených oblastí a príprava hodnotiacich tabuliek pre každú vybranú oblasť v súlade s metodikou PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - príklady hodnotiacich tabuliek
Príprava projektov PHSR		
Hodnotenie a výber projektov	Postupné hodnotenie navrhovaných projektov podľa navrhnutých hodnotiacich tabuliek (prioritný významu a pripravenosť).	Prideľovanie bodov za každý projekt v rámci hodnotiacich tabuliek a vyhodnotenie.
Výnosovo nákladová analýza projektu	Finančné prehodnotenie navrhovaných projektov – zhodnotenie nákladov a prínosov/výnosov projektu.	Predpísaný metodikou PHSR: - výnosovo nákladová analýza
Formulár na prípravu projektov	Každý dôležitý alebo finančne náročnejší projekt zahrnutý v akčnom pláne by mal mať vypracovaný formulár na prípravu projektu).	Predpísaný metodikou PHSR: - formulár na prípravu projektov
Výberové konania	Realizácia postupu výberu dodávateľa v súlade	V súlade s platnými predpismi

	so zákonom o verejnom obstarávaní, miestnymi všeobecne záväznými nariadeniami alebo pokynmi poskytovateľa dotácie.	realizované samostatne alebo odborne spôsobilými osobami.
Technická príprava projektu	Príprava technickej projektovej dokumentácie – štúdie, projekty, posudky, vyjadrenia, povolenia a pod. v súlade s platnou legislatívou SR a EÚ.	Realizované odborne spôsobilými osobami resp. príslušnými útvarmi alebo inštitúciami.
Príprava žiadostí o NFP	V prípade projektov uchádzajúcich sa o dotačnú pomoc vypracovanie žiadosti o poskytnutie dotácie vrátane projektového spisu a príslušných povinných príloh.	Predpísané formuláre žiadostí, projektov a príloh príslušným poskytovateľom dotácie.
Realizácia projektov PHSR		
Realizácia aktivít projektu	Praktická realizácia konkrétnych aktivít jednotlivých investičných i neinvestičných projektov. Archivácia dokumentácie spojenej s realizáciou projektu - stavebný denník, prezenčné listiny, zápisy zo stretnutí, foto, video a pod.	Vlastné spracovanie alebo využitie odborne spôsobilých osôb (napr. stavebný dozor), partnerov projektu alebo miestnych zamestnancov.
Propagácia projektu	Propagácia aktivít a výstupov projektu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR, komunikačným plánom alebo podmienkami poskytovateľa dotácie príp. partnerov projektu – príprava a archivácia materiálov (články, tabule, oznamy, foto, video, plagáty, letáky a pod.).	Vlastné spracovanie alebo využitie odborne spôsobilých osôb (napr. mediálne spoločnosti), partnerov projektu alebo miestnych zamestnancov.
Administratíva projektu	Organizácia a plánovanie realizácie aktivít projektov, finančné vyúčtovanie, monitoring realizácie a dopadov projektu. Archivácia a spracovanie sprievodnej dokumentácie projektu – žiadosti o platby, monitorovacie správy a pod.	Vlastné spracovanie alebo pri dotáciách využitie odborného poradenstva pri spracovaní predpísaných formulárov a správ vrátane príloh.
Monitorovanie a hodnotenie PHSR		
Záznam z monitorovania	Záznam realizovaný min. 1 x za rok týkajúci sa spracovania komplexného prehľadu postupného plnenia jednotlivých opatrení stratégie prostredníctvom realizácie jednotlivých aktivít / projektov akčného plánu PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - príklad záznamu z monitorovania Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Monitorovacia správa	Zber údajov a vyplnenie monitorovacej správy min. 1 x za rok, prehľad pripomienok k akčnému plánu, komunikácia s verejnosťou, spracovanie pripomienok a návrhov aktualizácií jednotlivých častí PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - monitorovacia správa - + zoznam pripomienok - + návrhy zmien v PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie stavu plnenia ukazovateľov	Súčasťou každoročného procesu monitorovania PHSR je aj hodnotenie stavu plnenia merateľných ukazovateľov PHSR vrátane návrhov na ich aktualizáciu.	Predpísaný metodikou PHSR: - zoznam ukazovateľov Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie PHSR	Hodnotenie plnenia PHSR – obec každoročne vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dopady realizovaných opatrení do 31. marca za predchádzajúci rok.	Predpísaný metodikou PHSR: - kritériá hodnotenia PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Správa o plnení PHSR	Obec má povinnosť každoročne do 31. mája zaslať na samosprávny kraj správu o plnení PHSR.	V súlade s metodikou PHSR a pokynmi samosprávneho kraja.
Aktualizácia plánov a stratégie PHSR		

Akčný plán PHSR	Každoročná aktualizácia akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na ďalšie 2 roky s priamym prepojením na rozpočet obce. Aktualizácia akčného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok.	Predpísaný metodikou PHSR: - akčný plán PHSR + pripomienky úradu, poslancov a verejnosti Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Plán hodnotenia a monitorovania PHSR	Prehodnotenie a aktualizácia plánu hodnotenia a monitorovania PHSR v súlade s aktualizáciou platnej legislatívy, metodiky, dokumentov obce, štatistických údajov alebo pripomienok a návrhov úradu.	Predpísaný metodikou PHSR: - plán hodnotenia a monitorovania Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Komunikačný plán PHSR	Každoročná aktualizácia komunikačného plánu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR v závislosti od potrieb a možností obce.	Predpísaný metodikou PHSR: - komunikačný plán PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR	Prehodnotenie a aktualizácia merateľných ukazovateľov opatrení alebo cieľov na základe predloženia návrhov na ich aktualizáciu vyplývajúcich z prehodnotenia stavu plnenia ukazovateľov.	Predpísaný metodikou PHSR: - zoznam ukazovateľov + návrhy na zmeny Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie stavu projektovej pripravenosti	V prípade celkovej aktualizácie PHSR (obvykle každé 3 – 4 roky) je potrebné vykonať ex-ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti k termínu aktualizácie PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Vyhodnotenie dotazníkových prieskumov	V prípade realizácie verejných prieskumov spojených s aktualizáciou PHSR alebo len ako zisťovanie spätnej väzby od verejnosti v súlade s komunikačným plánom.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - návrh dotazníka - vyhodnotenie prieskumu
Záznamy z verejných prerokovaní	V prípade celkovej aktualizácie PHSR spojenej s aktualizáciou cieľov a opatrení stratégie ich nový návrh bude verejne prerokovaný.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - záznam zo stretnutia + prezenčná listina, foto
Aktualizácia PHSR	Spracovanie aktualizovanej verzie celého dokumentu PHSR vrátane príloh a jeho následné schválenie obecným zastupiteľstvom.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - aktualizovaný dokument PHSR

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.2 Spolupráca s partnermi

Obec Trstené pri Hornáde už počas prípravy PHSR využívala rôzne formy partnerskej spolupráce. V rámci prípravy stratégie bolo vynaložené úsilie na vytvorenie viac sektorovej spolupráce v záujme efektívnej a plnohodnotnej vzájomnej komunikácie, zberu informácií, potrieb a poznatkov čo najširšieho spektra miestnych aktérov v obci. Partnerská spolupráca bola využívaná pri zbere údajov o obci, pri analytickom hodnotení stavu obce, SWOT analýze a problémovej analýze obce, pri stanovení vízie a cieľov rozvojovej stratégie. Partnerská spolupráca pokračovala aj pri príprave programovej a realizačnej časti PHSR obce. Obec plánuje pokračovať v partnerskej spolupráci aj v realizačnej fáze svojho rozvojového programu a to vo všetkých základných oblastiach realizácie PHSR. Konkrétne úlohy jednotlivých partnerov a oblasti spolupráce sú súčasťou podpísaných vzájomných partnerských dohôd. Vzájomná spolupráca bude zameraná predovšetkým na:

- **poznatkový spoluprácu** – zber údajov, poznatkov a informácií o problémoch a potrebách partnera, možnostiach spolupráce, čo vie partner ponúknuť pre rozvoj obce, odborná pomoc a poradenstvo pri realizácii PHSR, inštitucionálne príp. organizačné zabezpečenie plnenia niektorých aktivít realizácie PHSR, realizácia samostatných aktivít/projektov v rámci akčného plánu PHSR a pod.;
- **finančnú spoluprácu** – spolufinancovanie spoločných projektov realizovaných v rámci akčného plánu PHSR, samostatná realizácia a financovanie rozvojových projektov v súlade s rozvojovou stratégiou obce, sponzorské a dotačné príspevky na realizáciu vybraných aktivít obce a pod.;
- **materiálnu a pracovnú spoluprácu** – nefinančná pomoc zameraná na materiálne alebo technické zabezpečenie realizácie aktivít/projektov obce, odpracovaný čas a dobrovoľná spolupráca, odborná výpomoc alebo poradenstvo, organizácia vzdelávania, seminárov a iných podujatí v záujme realizácie aktivít PHSR a pod.;
- **mediálnu spoluprácu** – spolupráca pri zabezpečovaní komunikačných a informačných aktivít v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR, zabezpečovanie spätnej väzby v súlade s výsledkami a dopadmi realizácie projektov a aktivít PHSR, propagačné a mediálne aktivity alebo projekty a pod..

4.1.3 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Za realizáciu PHSR, jeho inštitucionálne a organizačné zabezpečenie je zodpovedná obec predovšetkým prostredníctvom jej základných orgánov - osoby starostu obce a obecného zastupiteľstva. Starosta obce pôsobiaci ako štatutárny orgán obce a zároveň ako najvyšší výkonný orgán prostredníctvom svojho výkonného orgánu – obecného úradu bude zabezpečovať základné inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR.

Jednotlivé konkrétne úlohy môžu byť delegované na jednotlivé útvary/oddelenia úradu obce prípadne môžu byť konkrétnymi úlohami poverené konkrétne osoby – zamestnanci úradu, volení zástupcovia obce prípadne zástupcovia orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom (poradné, iniciatívne alebo kontrolné orgány) alebo zástupcovia rozpočtových a príspevkových organizácií obce. Na základe špecifikovania úloh partnerskej spolupráce ukotvenej v rámci partnerskej dohody môžu byť konkrétnymi úlohami poverení aj zástupcovia alebo konkrétne osoby partnerov obce.

Poverenie k realizácii konkrétnej úlohy bude realizované písomnou formou starostom obce prípadne vedúcim útvaru alebo oddelenia úradu alebo príspevkovej a rozpočtovej organizácie obce. V prípade partnerskej spolupráce bude starostom poverený partner na základe partnerskej dohody. Zodpovednosť za realizáciu a správnosť spracovania pridelených úloh nesie konkrétna poverená osoba, vedúci príslušného oddelenia/útvaru úradu obce, vedúci pracovník príspevkovej a rozpočtovej organizácie alebo zástupca partnera podpisujúci partnerskú dohodu. Celkovú zodpovednosť za všetky rozdelené úlohy však nesie starosta obce.

Pridelovanie úloh a zodpovedností zabezpečuje predovšetkým starosta obce a zároveň zabezpečuje priebežnú kontrolu plnenia interného harmonogramu úloh. Starosta priebežne informuje obecné zastupiteľstvo o inštitucionálnom a organizačnom zabezpečení

plnenia úloh realizácie PHSR, plnení a dodržiavaní predpísaných termínov a harmonogramu realizácie PHSR.

Pri realizácii konkrétnych projektov obec bude využívať aj služby odborne spôsobilých alebo poverených osôb – odborníkov, v závislosti od zamerania jednotlivých projektov. Podľa potreby bude obec pri realizácii projektov spolupracovať s externými spoločnosťami (verejné obstarávanie, externý manažment, projektové práce, stavebné práce, stavebný dozor a pod.).

4.2 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHSR

PHSR je koncipovaný ako otvorený dokument, ktorý budú môcť občania priebežne pripomienkovať. Pripomienky občanov sa budú zhromažďovať priebežne a vyhodnocovať raz ročne. V prípade potreby sa pripomienky občanov zapracujú do revízie PHSR, ktorá sa bude robiť raz do roka pred začiatkom prípravy rozpočtu obce na nasledujúci rok.

Systém monitorovania a hodnotenia PHSR je rozpracovaný do jednotlivých aktivít a podrobne popísaný v časti „Postup realizácie PHSR“. Pozostávať bude z nasledovných krokov:

- priebežný zber, spracovanie a vyhodnotenie (raz do roka) pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii a plneniu PHSR obce (zvyčajne do leta pred začatím príprav rozpočtu na ďalší rok);
- zhodnotenie plnenia akčného plánu PHSR, samospráva vyhodnotí výstupy, výsledky a dopady realizovaných aktivít za predchádzajúci rok (zvyčajne každý rok do 31. marca);
- zhodnotenie stavu plnenia ukazovateľov, na základe zhodnotenia plnenia akčného plánu samospráva každoročne (do 31. marca) vyhodnotí plnenie plánovaných ukazovateľov a v prípade potreby vypracuje návrh na ich úpravu;
- spracovanie monitorovacej správy za predchádzajúci rok v súlade s predpísaným formulárom a aktuálne platnou metodikou pre spracovanie PHSR (zvyčajne do 31. mája);
- spracovanie záznamu z monitorovania za predchádzajúci rok v súlade s predpísaným formulárom a aktuálne platnou metodikou pre spracovanie PHSR (zvyčajne do 31. mája);
- spracovanie a kompletizácia správy o plnení PHSR, ktorú má samospráva povinne zaslať každý rok do 31. mája na príslušný samosprávny kraj.

Na základe zistených a vyhodnotených údajov samospráva navrhne pravidelnú aktualizáciu vybraných plánov, formulárov alebo príloh PHSR. Predovšetkým sa budú pravidelne každý rok aktualizovať nasledovné časti PHSR:

- akčný plán PHSR s výhľadom na ďalšie 2 roky - samospráva vypracuje návrh akčného plánu na nasledujúci rok, ktorý má byť priamo prepojený na budúcoročný rozpočet obce (aktualizácia akčného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok);
- komunikačný plán PHSR – samospráva vypracuje návrh aktualizácie komunikačného plánu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR v závislosti od potrieb a finančných možností obce (aktualizácia komunikačného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok);

- merateľné ukazovatele - v prípade vypracovania návrhu na aktualizáciu ukazovateľov (vyplývajúcu z procesu monitorovania a hodnotenia) samospráva spracuje aktualizáciu základného formuláru merateľných ukazovateľov vrátane ich úprav aj v iných častiach PHSR (realizačná a finančná časť PHSR).

V prípade zásadných zmien v platnej legislatíve príp. zmien v metodike pre spracovanie PHSR alebo na základe podstatných zmien (napr. v štatistických údajoch, strategických dokumentoch obce a pod.) alebo pripomienok zásadného charakteru od miestnych aktérov v území samosprávy by mala byť realizovaná celková revízia a aktualizácia PHSR obce. V tomto prípade bude potrebné realizovať nasledovné kroky:

- aktualizácia plánu hodnotenia a monitorovania - samospráva na základe aktuálnych skutočností prehodnotí a aktualizuje plán hodnotenia PHSR;
- hodnotenie stavu projektovej pripravenosti - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR vykoná ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti k termínu aktualizácie PHSR;
- vyhodnotenie dotazníkových prieskumov - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR osloví verejnosť (napr. dotazníkovým prieskumom) a vyhodnotí jeho výsledky, ktoré zapracuje do aktualizácie stratégie PHSR;
- záznamy z verejných prerokovaní - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR spojenej aj so zmenou cieľov a stratégie PHSR vykoná verejné prerokovanie nového návrhu stratégie PHSR;
- spracovanie aktualizovanej verzie PHSR - samospráva zabezpečí nové aktualizované spracovanie dokumentu PHSR vrátane príloh a zabezpečí jeho schválenie miestnym zastupiteľstvom.

4.2.1 Plán hodnotenia a monitorovania

Tabuľka č. 35 Plán priebežných hodnotení PHSR

Plán priebežných hodnotení PHSR do roku 2020		
Forma hodnotenia	Termín hodnotenia	Dôvod hodnotenia
Operatívne hodnotenie	do leta 2016	Spracovanie a vyhodnotenie prípadných pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2016	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2017 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2017.
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2017	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2017	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2017	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2017	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2018 a vypracovanie návrhu položiek na

		zpracovanie do rozpočtu obce na rok 2018.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2017	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2018	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2018	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2018	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2018	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2019 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2019.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2018	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2018	Prehodnotenie potreby alebo nutnosti hodnotenia strategickú časť PHSR (napr. v prípade zásadných zmien legislatívy, spoločenskej potreby, neplnenia nastavených ukazovateľov alebo cieľov stratégie a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2019	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2019	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2019	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2019	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2020 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2020.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2019	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2020	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2020	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2020	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2020	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2021 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2021.
Tematické	do konca roka 2020	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol

hodnotenie		vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Mimoriadne hodnotenie	K stanovenému termínu	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu a pod.
	K termínu aktualizácie PHSR alebo spracovania nového PHSR	Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti v prípade celkovej aktualizácie PHSR alebo začatia príprav pre vypracovanie nového PHSR pre nové programovacie obdobie.

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHSR

4.3.1 Východisková situácia

Popis východiskovej situácie predstavuje základ efektívneho nastavenia miestnych informačných a komunikačných aktivít pre PHSR obce Trstené pri Hornáde. Na základe analýzy aktuálneho stavu informovanosti miestnych obyvateľov a doteraz využívaných komunikačných nástrojov je možné vyhodnotiť súčasný stav, zdefinovať potreby pre obdobie platnosti PHSR a navrhnúť účinné spôsoby budúcej realizácie komunikačnej stratégie.

obyvatelia aj v oblasti vyjadrenia spokojnosti s bývaním v obci, zhodnotením miestneho rozvoja za posledných 5 rokov a najčastejšieho spôsobu čerpania informácií o obci. Prevažná časť obyvateľstva vyjadrila spokojnosť s bývaním v obci (60% je spokojných a 40% je čiastočne spokojných). Nespokojnosť nevyjadril nikto z miestneho obyvateľstva. Doterajší rozvoj obce pozitívne vníma 49% miestnych obyvateľov. Avšak 33% obyvateľov doterajší rozvoj vníma negatívne a 18% nevedelo zaujať konkrétne stanovisko k otázke. Tieto fakty je potrebné zohľadniť pri navrhovaní komunikačnej stratégie obce. Informácie o obci obyvatelia získavajú predovšetkým od priateľov (35%), cez miestny rozhlas (25%), prostredníctvom úradnej tabule (18%) a, cez internet (14%) a len 8% obyvateľstva získava informácie čítaním miestnych novín.

Zhodnotenie východiskovej situácie je možné prehľadne popísať prostredníctvom komunikačnej SWOT analýzy. Komunikačná SWOT analýza hodnotí silné a slabé stránky v rámci interného prostredia a príležitosti a hrozby z pohľadu externého prostredia. Analýza SWOT je spracovaná pre oblasť komunikácie a informovania o obci a jej rozvoji.

Tabuľka č. 36

	Užitočné pre dosiahnutie cieľov	Škodlivé pre dosiahnutie cieľov
Vnútorné prostredie	Silné stránky	Slabé stránky
	<ul style="list-style-type: none"> • spokojnosť s bývaním v obci, • pozitívny postoj obyvateľov, • vydávanie miestnych novín, • aktívna webová stránka obce, • funkčný miestny rozhlas, • záujem obyvateľstva o rozvoj, • neformálne diskusie o obci, • miestne združenia, spolky a MVO, • dobré partnerské vzťahy s MVO, 	<ul style="list-style-type: none"> • obmedzené finančné zdroje obce, • obmedzené personálne zabezpečenie, • obmedzený prístup k internetu, • zastarané vybavenie IKT, • chýbajúci systémový prístup zameraný na informovanosť a komunikáciu • nízka aktivizácia miestnych podnikateľov – záujem o spoluprácu, • slabá spolupráca s mladými ľuďmi a znevýhodnenými skupinami.
Vonkajšie prostredie	Príležitosti	Ohrozenia
	<ul style="list-style-type: none"> • spolupráca v regióne - komunitou riadený rozvoj v regióne Hornád - Slanské vrchy • príprava stratégie CLLD pre MAS, • komunikačné kampane k fondom EÚ, • externé organizácie zamerané na regionálny rozvoj - poradenstvo, • národné resp. regionálne informačné centrá - semináre, dokumenty, letáky, ... • nové elektronické formy komunikácie. 	<ul style="list-style-type: none"> • zhoršenie ekonomickej situácie v SR alebo na východe SR • vynútené zmeny v politike EÚ (migrácia obyvateľstva, ekonomická a finančná kríza, obmedzenie fondov EÚ a pod.), • vysoká byrokracia a netransparentnosť pri schvaľovaní a realizácii projektov, • zmeny verejnej mienky plynúce z fám a dezinformácií

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3.2 Ciele komunikačnej stratégie

Cieľom komunikačnej stratégie obce pre obdobie realizácie PHSR do roku 2022 je vytvoriť systémový základ pre oslovenie, informovanie a vzájomnú výmenu informácií s miestnymi obyvateľmi. Zámerom je nadviazať na doteraz využívané komunikačné nástroje a zároveň prehĺbiť komunikáciu s konkrétnymi vybranými cieľovými skupinami v obci.

Na základe východiskovej situácie a s ohľadom na strategický cieľ PHSR vyplývajú pre obec nasledovné ciele komunikačnej stratégie:

- Efektívna komunikácia o možnostiach čerpania dotácií a podpory smerom k špecifickým cieľovým skupinám.
- Zaistenie publicity PHSR s dôrazom na zrozumiteľnosť, kvalitu a dostupnosť informácií.
- Zvýšiť povedomie o výhodách partnerskej spolupráce pri realizácii rozvojových aktivít.
- Motivovať cieľové skupiny k aktívnej komunikácii a podávania spätnej väzby k aktivitám obce.
- Využívať moderné a inovatívne formy cieleného oslovenia a komunikácie vybraných cieľových skupín obyvateľstva (podnikatelia, mladí ľudia, znevýhodnení obyvatelia, seniori a pod.).

4.3.3 Cieľové skupiny

Cieľové skupiny pre realizáciu rozvojových aktivít PHSR je možné rozdeliť nasledovne:

- spoločné cieľové skupiny – skupina vnímaná a oslovená ako celok a
- špecifické cieľové skupiny – skupiny obyvateľov so spoločnými záujmami, potrebami, problémami, ktorí si vyžadujú osobitné formy oslovenia a spôsoby komunikácie.

Spoločné cieľové skupiny:

- obyvatelia obce,
- subjekty zapojené do realizácie PHSR,
- verejné a regionálne inštitúcie,
- masmédiá,
- potenciálni prijímatelia dotácií a podpory z fondov EÚ.

Špecifické cieľové skupiny:

- mladí ľudia žijúci v obci,
- miestni seniori,
- znevýhodnené skupiny obyvateľov,
- podnikatelia,
- mimovládne organizácie, spolky a záujmové združenia.

4.3.4 Komunikačná stratégia PHSR

Komunikačná stratégia vychádza z princípu, že komunikácia je neoddeliteľnou súčasťou efektívneho budúceho rozvoja obce realizovaného prostredníctvom PHSR. Prispieje k vytváraniu partnerstiev za účelom dosahovania všeobecného prospechu z investovaných zdrojov prostredníctvom rôzne orientovaných projektov. Prispieje k zvyšovaniu počtu podávaných projektov nielen zo strany samosprávy ale aj zo strany zainteresovaných špecifických skupín obyvateľstva. Podporí sa zlučovanie rôznych zdrojov za účelom dosiahnutia spoločného prospechu pre obec. Zvýši sa všeobecná informovanosť o dianí v obci. Zvýši sa efektivita realizácie projektov v obci a napĺňanie cieľov PHSR.

Samotná komunikačná stratégia by mala vychádzať z cieľov PHSR a obsahovať konkrétne opatrenia v oblasti informovania a komunikácie. Komunikačná stratégia PHSR vychádza z nasledovných všeobecných princípov komunikácie:

- flexibilita komunikácie – prísun aktuálnych informácií,
- kontinuita komunikácie – pravidelnosť v informovaní a
- dostupnosť komunikácie – rôznorodosť využívaných nástrojov.

Komunikačná stratégia je vyjadrením spôsobu, akým bude obec zabezpečovať informovanosť a komunikáciu počas obdobia realizácie PHSR do roku 2022.

4.3.5 Prípravná fáza PHSR

Aby mala samospráva pri realizácii svojich rozvojových projektov podporu miestnej verejnosti je dôležité zapájať miestne obyvateľstvo už do prípravy PHSR. Zároveň by mala byť verejnosť priebežne informovaná o postupe prípravy a spracovania rozvojovej stratégie a mala by mať možnosť aktívne vstupovať do procesu prípravy dokumentu.

V prvej fáze bolo potrebné zabezpečiť základnú informovanosť predstaviteľov samosprávy spojenú so zmenou platnej legislatívy týkajúcej sa regionálneho rozvoja na národnej úrovni. Zmeny sa týkali novelizácie zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. platné od roku 2015. Okrem toho bola v roku 2015 vypracovaná nová metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC, ktorá má za cieľ zjednotiť proces spracovávania PHSR na miestnej i regionálnej úrovni. Nová metodika priniesla so sebou množstvo nových analýz, prehľadov, metód a postupov spracovania, ktoré si vyžadovali samostatné odborné prístupy a vysvetlenia za účelom nastavenia konkrétnych postupov realizácie prípravy stratégie a spracovania samotného dokumentu PHSR. Predstavitelia samosprávy sa zúčastňovali na doplňujúcich seminároch informujúcich o aktuálnych zmenách v postupoch a ich konkrétnom uplatnení. Následne bolo potrebné zabezpečiť internú komunikáciu a informovať miestnych poslancov a pracovníkov obecného úradu. Za účelom odborného poradenstva a výmeny aktuálnych informácií boli realizované stretnutia zástupcov miestnej samosprávy s externými poradenskými organizáciami príp. inštitúciami poskytujúcimi poradenstvo pri podpore regionálneho rozvoja. Stretnutia prebiehali pri partnerskej spolupráci obcí regionálneho združenia obcí Hornád v záujme zabezpečenia jednotného pochopenia metodických postupov a nastavenia jednotného systému vypracovania PHSR konkrétnych obcí.

Na základe novej metodiky na vypracovanie PHSR bolo dôležité prehĺbiť medzisektorovú spoluprácu medzi miestnym verejným a súkromným sektorom vrátane zapojenia verejnosti, miestnych organizácií, záujmových združení a spolkov. To si vyžadovalo osobitný prístup pri oslovení, aktivizácii, informovaní a zapojení všetkých dotknutých aktérov do spolupráce. Využitie boli predovšetkým nasledovné metódy informovania a zapájania do spolupráce:

- **stretnutia** – formálne, neformálne alebo pracovné stretnutia starosta – zamestnanci úradu, starosta – poslanci, starosta – miestne osobnosti (lídri) miestnych záujmových skupín, starosta - starostovia okolitých obcí, starosta – odborné poradenské skupiny, stretnutia pracovných skupín a riadiaceho tímu pre prípravu PHSR;
- **rozhovory a prieskumy** – príprava a realizácia dotazníkového prieskumu pre verejnosť,
- **odborné poradenstvo** – využívanie odborných poradenských služieb, zriadenie miestnej poradenskej a pracovnej skupiny pre prípravu PHSR;

- **využitie existujúcich médií** – informovanie prostredníctvom miestnych novín, rozhlasu, informačnej úradnej tabule, WEB stránky a rôznych spôsobov elektronickej komunikácie.

4.3.6 Realizačná fáza PHSR

Jej cieľom je počas jednotlivých rokov obdobia realizácie PHSR informovať o rozvojovej stratégii obce verejnosť, nadväzovať a udržiavať partnerské vzťahy a medzi sektorovú spoluprácu v obci, informovať a motivovať špecializované cieľové skupiny k podávaniu projektov, podávať správy o plnení PHSR, pravidelne vyhodnocovať a aktualizovať vybrané časti PHSR.

Počas realizačnej fázy PHSR bude informovanie a komunikácia zabezpečená na základe nasledovných opatrení:

1. Informovanosť a medializácia;
2. Komunikácia s partnermi;
3. Komunikácia so špecializovanými cieľovými skupinami;
4. Hodnotenie a aktualizácia PHSR.

Jednotlivé opatrenia budú realizované prostredníctvom nasledovných aktivít:

Tabuľka č. 37

Opatrenie	Aktivity	Rok realizácie
Prípravná fáza	<ul style="list-style-type: none"> - Informovanie a spolupráca s partnermi pre PHSR - Informovanie o postupe prác spracovania PHSR - Zverejňovanie pracovných verzií PHSR - Verejné prerokovanie vybraných častí PHSR - Zverejnenie finálnej verzie PHSR (po zapracovaní pripomienok). 	2015 - 2016
Realizačná fáza Informovanosť a medializácia	<ul style="list-style-type: none"> - Informačná kampaň po schválení PHSR <ul style="list-style-type: none"> - webová stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestne noviny a rozhlas, - sociálne siete, - tlačené materiály, - informovanie na verejných podujatiach. 	2016
	<ul style="list-style-type: none"> - Informovanie partnerov a verejných inštitúcií o platnom PHSR (združenie obcí, MAS, VÚC a pod.) <ul style="list-style-type: none"> - listy, - tlačené materiály, - digitálne médiá (CD, USB), - webová stránka. 	2016
	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné informovanie o aktivitách, realizovaných projektoch a aktualitách ohľadom PHSR <ul style="list-style-type: none"> - WEB stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestne noviny a rozhlas, 	2016 – 2022

	<ul style="list-style-type: none"> - sociálne siete, - formálne a neformálne stretnutia s verejnosťou, - tlačené materiály, - pracovné stretnutia, - informovanie na verejných podujatiach. 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelná propagácia PHSR a realizovaných projektov v obci <ul style="list-style-type: none"> - miestne a regionálne médiá (noviny, televízia, rozhlas, internet), - digitálne médiá (foto, video, DVD, CD, USB, aplikácie PC/mobil/tablet), - propagačné materiály (letáky, brožúry, plagáty, banery), - propagačné podujatia (výstavy a expozície, konferencie, semináre, exkurzie a pod.) 	2016 – 2022
	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné prieskumy verejnej mienky, názorov a celkového vnímania rozvoja obce verejnosťou <ul style="list-style-type: none"> - dotazníkové prieskumy pre širokú verejnosť, - prieskumy verejnej mienky, - verejné stretnutia. 	2016 – 2022
	<ul style="list-style-type: none"> - Záverečná informačná a propagačná kampaň <ul style="list-style-type: none"> - webová stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestne noviny a rozhlas, - sociálne siete, - tlačené materiály, - informovanie na verejných podujatiach. 	2020 - 2022
Realizačná fáza Komunikácia s partnermi	<ul style="list-style-type: none"> - Oslovenie existujúcich a nových partnerov <ul style="list-style-type: none"> - listy, - informačná tabuľa, - návštevy, - motivačné stretnutia. - Spolupráca s partnermi (príprava a realizácia spoločných projektov, spoločných aktivít a podujatí) <ul style="list-style-type: none"> - dohody o partnerstve a spolupráci, - elektronická komunikácia, - pracovné stretnutia, - odborné poradné alebo pracovné skupiny, - vzdelávacie odborné semináre, programy. - Pravidelná komunikácia a informovanie partnerov <ul style="list-style-type: none"> - úradná informačná tabuľa, - miestne noviny a rozhlas, - elektronická komunikácia, - listy a tlačené materiály, - výstavy a exkurzie, - osobné a verejné stretnutia. 	2016 - 2022
Realizačná fáza Komunikácia so špecializovanými cieľovými skupinami	<ul style="list-style-type: none"> - Oslovenie zástupcov miestnych komunít a záujmových skupín resp. ich neformálnych lídrov <ul style="list-style-type: none"> - miestne noviny a rozhlas, - úradná informačná tabuľa, - elektronická komunikácia a sociálne siete, - tlačené materiály, - verejné stretnutia a podujatia. - Spolupráca s dotknutými špecializovanými skupinami <ul style="list-style-type: none"> - pracovné stretnutia, 	2016 - 2022

	<ul style="list-style-type: none"> - miestne poradné alebo pracovné skupiny, - verejné stretnutia a návštevy, - dotazníkové prieskumy. - Informovanie a vzdelávanie špecializovaných skupín <ul style="list-style-type: none"> - úradná informačná tabuľa, - miestne noviny a rozhlas, - elektronická komunikácia a sociálne siete, - listy a tlačené materiály, - výstavy a exkurzie, - vzdelávacie odborné semináre, programy a konferencie. 	
Realizačná fáza Hodnotenie a aktualizácia PHSR	<ul style="list-style-type: none"> - Vypracovanie a archivácia sprievodnej dokumentácie priebežného monitorovania, hodnotenia a postupnej realizácie PHSR <ul style="list-style-type: none"> - príprava ročnej správy o plnení PHSR, - ročné komunikačné plány, - monitoring a aktualizácia akčných plánov, - nové dohody o partnerstvách, - záznamy z rokovaní pracovných a poradných skupín, - plánovacie formuláre prieskumov, - evidencia a karty podnikateľských subjektov, - evidencia a karty MVO/združení/spolkov, - stav projektovej pripravenosti, - hodnotiace tabuľky pre výber projektov, - formuláre na prípravu projektov, - nákladovo výnosové analýzy projektov a - záznamy z prerokovaní aktualizácií PHSR (komisie, verejnosť). 	2016 - 2022

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3.7 Komunikačné plány PHSR

Miestna samospráva si na základe komunikačnej stratégie na každý rok realizácie PHSR navrhne konkrétne komunikačné a informačné aktivity (projekty), ktoré budú spracované do ročných komunikačných plánov.

Komunikačné plány budú zahŕňať:

- analýzu realizovaných informačných a komunikačných aktivít pre jednotlivé cieľové skupiny na základe stanovených opatrení a vyhodnotenie ich úspešnosti,
- návrh a vyhodnotenie relevantných ukazovateľov výstupov a výsledkov vrátane stanovenia cieľových ukazovateľov na daný rok,
- časový harmonogram uskutočnenia plánovaných aktivít,
- detailnejšie rozpracovanie konkrétnych aktivít na 12 mesiacov v danom roku,
- návrh finančného zabezpečenia na jednotlivé aktivity plánované v danom roku,
- predbežné finančné alokácie na ďalšie roky,
- osoby zodpovedné za prípravu a realizáciu jednotlivých komunikačných aktivít a

- osoby zodpovedné za vypracovanie záznamov a archiváciu sprievodnej dokumentácie (prezenčné listiny, zápisy, fotodokumentácia a pod.) z jednotlivých komunikačných alebo informačných aktivít.

Ročné komunikačné plány budú vypracované na základe vzorového formuláru, ktorý je v súlade s platnou metodikou na vypracovanie PHSR. Vzorový formulár komunikačného plánu pre fázu realizácie PHSR (v súlade s aktuálne platnou metodikou – verzia 2.0) tvorí prílohu PHSR.

4.4 AKČNÝ PLÁN S HARMONOGRAMOM PHSR

Tabuľka č. 38 Akčný plán

Akčný plán						
P.č.	Názov projektu	Opatrenie/ aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1	Rekonštrukcia ZŠ (zvyšovanie energetickej účinnosti)	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ	2016	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
2	Odvedenie dažďovej vody od budovy ZŠ, vybudovanie chodníkov	1.5.4/úprava odvodňovacích rigolov	2016	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
3	Oporný múr na ul. Čerhovská	1.5.4/rekonštrukcia ciest a chodníkov, lávok a mostov	2016	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
4	Zníženie energetickej náročnosti budovy Obecného úradu	1.5.1/rekonštrukcia kultúrneho domu a OcÚ	2016	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
5	Rekonštrukcia Domu smútku	1.5.1/rekonštrukcia domu smútku	2018	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
6	Rozšírenie kamerového systému v obci Trstené pri Hornáde	1.5.4/kamerové systémy	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
7	Rekonštrukcia ZŠ	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
8	Rekonštrukcia miestnych komunikácií (ul. Hornádska a Školská)	1.5.4/ rekonštrukcia ciest a chodníkov, lávok a mostov	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
9	Rekonštrukcia MŠ	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
10	Modernizácia telekomunikačnej siete (optické káble)	1.5.5/optické káble	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
11	Výstavba telocvične ZŠ	1.4.1/vybavenie a materiálo-technické zabezpečenie vzdelávacieho programu MŠ,ZŠ	2019	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
12	Kanalizácia a ČOV	3.1.1/dokončenie výstavby kanalizácie	2020	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
13	Rekonštrukcia výstavby odvodňovacích kanálov	1.5.4/úprava odvodňovacích kanálov	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
14	MŠ –prekrytie detského pieskoviska	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
15	Rekonštrukcia KD	1.5.1/rekonštrukcia kultúrneho domu a OcÚ	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
16	Oplotenie športového areálu (futbalový štadión, amfiteáter, šatne)	1.5.2/oplotenia športovísk	2018	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
17	Výstavba 12 b. j.	1.5.3/nové lokality pre IBV	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
18	Rekonštrukcia multifunkčného ihriska s umelou trávou	1.5.2/rekonštrukcia a modernizácia existujúcich a budovanie nových športových ihrísk a zariadení (tenisový kurt, kolkáreň, detské ihrisko)	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
19	Výstavba – penziónu pre dôchodcov	1.5.1/penzión	2021	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
20	Výstavba servisného strediska pre cyklistov	1.6.3/servisné stredisko pre turistov	2021	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

5. FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť PHSR obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

5.1 FINANČNÝ PLÁN PHSR

Sumarizácia je celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej platnosti schváleného PHSR.

Tabuľka č. 39 Formulár F1- Indikatívny rozpočet – sumarizácia

	Rok						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Spolu
I. Hospodárska oblasť	118 000	1 495 000	100 000	-	-	-	1 713 000 €
II. Sociálna oblasť	130 000	68 000	40 000	1 200 000	-	505 000	1 943 000 €
III. Environmentálna oblasť	15 000	7 000	-	-	1 800 000	-	1 822 000 €

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

5.2 FINANČNÝ RÁMEC PHSR

Tabuľka č. 40 Formulár F2 - Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce

v €										
Číslo opatrenia	Názov projektu	Klasifikácia stavieb	Hlavný ukazovateľ	Termín realizácie	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje
							Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom		
					a=b+e+f	b=c+d	c	d	e	f
I. Hospodárska politika										
1.5.4	Oporný múr na ul. Čerhovská			2016	18 000	17 100	3 420	13 680	900	0
1.5.1	Zníženie energetickej náročnosti budovy Obecného úradu			2016	150 000	142 500	28 500	114 000	7 500	0
1.5.1	Rekonštrukcia Domu smútku			2018	100 000	95 000	19 000	76 000	5 000	0
1.5.4	Rozšírenie kamerového systému v obci Trstené pri Hornáde			2017	15 000	14 250	2 850	11 400	750	0
1.5.4	Rekonštrukcia miestnych komunikácií (ul. Hornádska a Školská)			2017	80 000	76 000	15 200	60 800	4 000	0

1.5.5	Modernizácia telekomunikačnej siete (optické káble)			2017	4 000	0	0	0	4 000	0
1.5.1	Rekonštrukcia KD			2017	60 000	57 000	11 400	45 600	3 000	0
1.5.3	Výstavba 12 b. j.			2017	700 000	665 000	133 000	532 000	35 000	0
II. Sociálna politika										
1.4.1	Rekonštrukcia ZŠ (zvyšovanie energetickej účinnosti)			2016	130 000	123 500	24 700	98 800	6 500	0
1.4.1	Rekonštrukcia ZŠ – 1.stupeň - vodovod			2017	8 000	7 600	0	0	400	0
1.4.1	Rekonštrukcia MŠ			2017	50 000	47 500	9 500	38 000	2 500	0
1.4.1	Výstavba telocvične ZŠ			2019	1 200 000	1 140 000	228 000	912 000	60 000	0
1.4.1	MŠ – prekrytie detského pieskoviska			2017	3 000	0	0	0	3 000	0
1.5.2	Oplotenie športového areálu (futbalový štadión, amfiteáter, šatne)			2018	40 000	38 000	7 600	30 400	2 000	0
1.5.2	Rekonštrukcia multifunkčného ihriska s umelou trávou			2017	7 000	6 650	0	0	350	0
1.5.1	Výstavba penziónu pre dôchodcov			2021	500 000	475 000	95 000	380 000	25 000	0
1.6.3	Výstavba servisného strediska pre cyklistov			2021	5 000	0	0	0	5 000	0
III. Environmentálna politika										
1.5.4	Odvedenie dažďovej vody od budovy ZŠ, vybudovanie chodníkov			2016	15 000	14 250	2 850	11 400	750	0
3.1.1	Kanalizácia a ČOV			2020	1 800 000	1 710 000	342 000	1 368 000	90 000	0
1.5.4	Rekonštrukcia výstavby odvodňovacích kanálov			2017	7 000	6 650	0	0	350	0
Celkom					4 838 000 €	4 636 000	923 020	3 692 080	256 000	0

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

ZÁVER

PHSR obce Trstené pri Hornáde je spracovaný na obdobie 7 rokov, teda na obdobie 2016 – 2022. Dokument je spracovaný v súlade s novelizáciou zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení zákona č. 309/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015. Pri spracovaní dokumentu bola zohľadnená odporúčaná Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC (verzia 2.0) spracovaná Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Trstené pri Hornáde spolu s Územným plánom Trstené pri Hornáde vytvárajú základ pre všestranný a udržateľný rozvoj obce v najbližšom období. Vychádza z konkrétnych podmienok riešeného územia a aktuálnych potrieb miestnych obyvateľov, podnikateľov a rôznych záujmových skupín pôsobiacich v obci. Dokument bol spracovávaný a pripomienkovaný za aktívnej účasti zástupcov obce, členov pracovných skupín, miestnych obyvateľov a partnerov. Zapojená bola aj miestna verejnosť, ktorá mohla vyjadriť svoje názory prostredníctvom dotazníkového prieskumu, účasťou na zasadnutiach pracovných skupín a postupným pripomienkovaním jednotlivých častí dokumentu po ich spracovaní. Spoločné viac sektorové stretnutia boli dôležité predovšetkým pri spracovaní nasledovných častí dokumentu:

- Analýza SWOT
- Problémová analýza
- Stanovenie základných potrieb územia
- Vízia a strategický cieľ územia
- Špecifické ciele a priority stratégie
- Opatrenia a aktivity stratégie.

Takto spoločne navrhnutý rámec budúceho rozvoja predstavuje záruku, že PHSR obce je skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť konkrétne budúce výsledky zamerané na rast životnej úrovne miestnych obyvateľov.

Koordinácia prípravy, odborné poradenstvo a výsledné spracovanie jednotlivých častí dokumentu bolo zabezpečené externou organizáciou, ktorá zabezpečovala odborný dohľad a garanciu dodržiavania predpísaných postupov v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja a odporúčanej metodiky na vypracovanie PHSR. Spracované jednotlivé časti dokumentu boli priebežne pripomienkované členmi pracovných skupín, zástupcami obce, partnermi a nakoniec bol celý dokument v záverečnej fáze verejne pripomienkovaný, prerokovaný a nakoniec schválený obecným zastupiteľstvom.

Keďže sa jedná o dokument miestneho významu nie je potrebné (v zmysle metodiky na vypracovanie PHSR, verzia 2.0, str. 62) zabezpečiť posudzovanie jeho vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (SEA).

Schválenie PHSR v súlade s legislatívou je posledným krokom jeho prípravy, ale prvým krokom jeho realizácie v nasledujúcom období.

Všetky práva, predovšetkým autorské právo tohto dokumentu sú chránené autorským zákonom. Všetky práva sú vyhradené, najmä právo na kopírovanie, distribúciu a preklad. Žiadna časť nesmie byť akoukoľvek formou (tlačou, fotokópiou, elektronickým alebo iným spôsobom) bez predchádzajúceho písomného súhlasu organizácie Centrum regionálneho rozvoja Košického kraja, n. o. reprodukováaná alebo s použitím elektronického off-line systémov ukladaná do pamäti, spracovávaná či šírená.

Pod'akovanie

Starostovi obce Trstené pri Hornáde za aktívnu spoluprácu, vynaložené úsilie pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Trstené pri Hornáde a za podnetné informácie, ktoré výrazne prispeli k spracovaniu .

Všetkým pracovným skupinám a poslancom za mimoriadny čas venovaný riešeniu problematiky spojenej so spracovávaním Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Trstené pri Hornáde.

Obec touto cestou d'akuje aj rôznym inštitúciám (ŠÚSR, ÚPSVaR a iné), ktoré svojimi údajmi pomohli vyplniť časti PHSR.

PRÍLOHY

Príloha č. 1 Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Základný riadiaci tím

Funkcia v riadiacom tíme	Meno člena základného tímu	Funkcia v pracovnom zaradení
garant PHSR	František Bartko	Starosta obce
člen	František Hančár	Zástupca starostu
člen	Ingrid Ruščáková	Admin. pracovník
člen	Martina Semanová	Referent účtovníctva
člen	Ing. Viera Mihoková	zástupca externej firmy spolupracujúcej pri príprave PHSR

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

Pracovná skupina č. 1 – hospodárska

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena pracovnej skupiny	Funkcia v pracovnom zaradení
Gestor skupiny	Ing. Vladimír Balaščák	Samostatný referent
koordinátor	Ing. Vladimír Dojčák	Finančný poradca
metodik	Rastislav Lipták	Elektrikár

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

Pracovná skupina č. 2 – sociálna

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena	Funkcia v pracovnom zaradení
Gestor skupiny	Radoslav Lukáč	Kameraman
koordinátor	Ing. Vladimír Dojčák	Finančný poradca
metodik	Ladislav Gondol'	Operátor výroby
člen	Cyril Ruščák	Živnostník
člen	Emília Ruščáková	Vychovávateľka
člen	Katarína Karalyosová	Sociálny pedagóg

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

Pracovná skupina č. 3 – environmentálna

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena	Funkcia v pracovnom zaradení
Gestor skupiny	Rastislav Šelep'ský	Elektrikár
koordinátor	František Hančár	Majster
metodik	Rastislav Lipták	Elektrikár

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

Príloha č. 2 Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Použitá literatúra:

1. Metodika na vypracovanie PHSR (verzia 2.0, február 2015)
2. Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.
3. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001
4. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Zdroje informácií:

1. Obec Trstené pri Hornáde (www.trsteneprihornade.ocu.sk)
2. Štatistický úrad SR (www.statistics.sk)
3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Príloha č. 3 Zoznam skratiek použitých v PHSR

PHSR – program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

PO – programovacie obdobie

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

SODB – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

ÚPSVaR SR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

EÚ – Európska únia

ŠR – štátny rozpočet

EŠIF – európske štrukturálne investičné fondy

Príloha č. 4 Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

v tis. EUR																		
č.	Názov investície - projektu (obec, okres)	Číslo a názov aktivity	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov							
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samo-správneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Rekultivácia skládky odpadov		2420 - Ostatné inžinierske stavby, i. n.	2007		90,62	90,62	2007	90,62	90,62	86,30		4,32					
				2007														
2	Areál OcÚ, cintorín			2007		4,19	4,19	2007	4,19	4,19			4,19					
				2007														
3	Rekonštrukcia budovy na futbalovom ihrisku		2411 - Športové ihriská	2007		114,43	114,43	2007	77,27	77,27			77,27					
				2008				2008	37,16	37,16			37,16					
4	Viacúčelové ihrisko pri ZŠ		2411 - Športové ihriská	2008		79,95	79,95	2008	63,36	63,36	39,83		23,53					
				2009				2009	16,59	16,59			16,59					
5	Rekonštrukcia miestnych komunikácií		2112 - Miestne komunikácie	2008		7,90	7,90	2008	7,90	7,90			7,90					
				2008														
6	Rekonštrukcia kúrenia v MŠ		1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2009		45,03	43,37	2009	45,03	45,03	3,32		41,71					
				2009														
7	Regenerácia sídel 4.1.C			2009		301,25	286,62	2009	4,63	4,63			4,63					
								2010	10,00	10,00			0,50			9,50		
								2011	1,53	1,53			1,53					
				2012				2012	285,09	285,09	30,55		4,38			250,16		
8	Vytvorenie hlavnej cezhraničnej súvislej cyklotrasy Košice – Sárospatak			2009		519,78	458,25	2009	1,54	1,54			1,54					
								2010	19,54	19,54						19,54		
				2012				2011	41,99	41,99	4,22		1,92			35,86		
								2012	456,71	456,71	44,57		22,43			389,70		
9	Výmena okien v MŠ		1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2009		9,91	9,91	2009	9,91	9,91	3,32		6,59					
				2009														

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Trstené pri Hornáde na roky 2016 - 2022

10	Rekonštrukcia miestnych komunikácií		2112 - Miestne komunikácie	2011		3,38	3,38	2011	3,38	3,38			3,38						
				2011															
11	Rekonštrukcia domu smútku			2011		2,63	2,63	2011	2,63	2,63			2,63						
				2011															
12	Priepust na Tichej ulici			2012		3,49	3,49	2012	3,49	3,49			3,49						
				2012															
13	Rekonštrukcia a modernizácia verejného priestranstva		2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	2012		42,86	41,46	2012	1,40	1,40			1,40						
				2013				2013	41,46	41,46			5,51						
14	Rekonštrukcia strechy ZŠ		1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2013		116,58	111,76	2013	116,58	116,58	65,00		51,58						
				2013															
15	Tanečné pódium amfiteáter		1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	2013		23,25	22,32	2013	23,25	23,25	1,96		13,45				7,84		
				2013															
16	Rekonštrukcia vodovod		2222 - Miestne potrubné rozvody vody	2013		16,92	16,42	2013	16,92	16,92			16,92						
				2013															
17	Vybavenie športoviska		2411 - Športové ihriská	2014		9,97	9,97	2014	9,97	9,97	1,79		1,01				7,17		
				2014															
18	Detské športové ihrisko		2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	2014		22,18	22,18	2014	22,18	22,18	3,97		2,35				15,87		
				2014															
19	Rekonštrukcia kotolne ZŠ		1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2014		18,39	17,97	2014	18,39	18,39			18,39						
				2014															

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

Príloha č. 5 Evidencia podnikateľských subjektov

Číslo	Názov PO/sídlo:
1	Camion Bistro, Trstené pri Hornáde
2	Truck Expres, Trstené pri Hornáde
3	IPO Bar, Trstené pri Hornáde
4	Marcela Bartková, Trstené pri Hornáde
5	Margita Juhászová, Trstené pri Hornáde
6	Ladislav Bartko, Trstené pri Hornáde
7	REAL MS-Stav, Trstené pri Hornáde
8	COOP Jednota, Vranov nad Topľou
9	TATRY s. r. o., Trstené pri Hornáde
10	ERIK s. r. o., Košice

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
1	Camion Bistro	fyzická osoba	32556730	
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trieda SNP 75, Košice			Osloboditeľov 18, Trstené pri Hornáde	
Predmet činnosti:			Počet zamestnancov:	
Maloobchod			2	
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Štefan Bakšay				
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
		055/6980440		

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
2	TRUCK EXPRES	fyzická osoba	41449118	
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Osloboditeľov 126, Trstené pri Hornáde			Osloboditeľov 126, Trstené pri Hornáde	
Predmet činnosti:			Počet zamestnancov:	
pohostinstvo			1	
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Anna Slotová				
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
3	IPO Bar	fyzická osoba		
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Osloboditeľov 113, Trstené pri Hornáde			Osloboditeľov 113, Trstené pri Hornáde	
Predmet činnosti:			Počet zamestnancov:	

pohostinstvo	1		
Konateľ/lia:	Kontaktná osoba/y:		
Imrich Sopko			
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
4	Marcela Bartková	fyzická osoba	41448367	
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Osloboditeľov 12, Trstené pri Hornáde			Osloboditeľov 12, Trstené pri Hornáde	
Predmet činnosti:			Počet zamestnancov:	
Maloobchodná činnosť			1	
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Marcela Bartková				
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
		055/6980186		

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
5	Margita Juhászová	fyzická osoba	40912400	1049796462
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Mlynská 12, Trstené pri Hornáde			Mlynská 12, Trstené pri Hornáde	
Predmet činnosti:			Počet zamestnancov:	
maloobchodná činnosť			1	
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Margita Juhászová				
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
6	Ing. Ladislav Bartko	fyzická osoba	31649262	
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Tichá 52, Trstené pri Hornáde			JRD 35, Trstené pri Hornáde	
Predmet činnosti:			Počet zamestnancov:	
prvovýroba - rastlinná výroba			3	
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Ing. Ladislav Bartko				
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
7	REAL-MS - Stav	s. r. o.	45353603	2022960841
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
JRD 43, Trstené pri Hornáde			JRD 43, Trstené pri Hornáde	
Predmet činnosti:			Počet zamestnancov:	
ostatná podnikateľská činnosť			3	
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Martin Sviatko				
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
8	COOP Jednota, Vranov nad Topľou	s. d.	31737200	
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Námestie Slobody 79, Vranov nad Topľou			Osloboditeľov 121, Trstené pri Hornáde	
Predmet činnosti:			Počet zamestnancov:	
Maloobchodná činnosť			4	
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Ing. František Hric				
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
9	TATRY spol. s r.o.	s. r. o.	31649262	2020494916
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Tichá 52, Trstené pri Hornáde			JRD 39, 45, 61, 73 Trstené pri Hornáde	
Predmet činnosti:			Počet zamestnancov:	
prvovýroba - rastlinná a ostatná podnikateľská činnosť			3	
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Ing. Ladislav Bartko, PhD				
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
JRD 35, Trstené pri Hornáde				

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
10	ERIK	s.r.o.	36177083	
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Pri Krásnej 3, Košice			JRD 49, 50, 53, 59, 71, 75, 77	
Predmet činnosti:			Počet zamestnancov:	
Prvovýroba - živočíšna, spracovanie mäsa a mäso - výroba			2	
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	

Miroslav Jaško			
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:
	055/7899134	erik@erik.sk	

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

Príloha č. 6 Evidencia mimovládnych organizácií

P. č.	Názov:
1	Mužská spevácka skupina
2	Dychový súbor "Hornád"
3	Základná organizácia SZ ZP
4	Základná organizácia SZ TP
5	Divadelný súbor "Radosť"
6	Mandolínový súbor "Rjabinuška"
7	Telovýchovná jednota "Družstevník"
8	Priatelia trstenskej prírody
9	Miestny spolok Červeného kríža
10	Športový klub Taekwondo
11	Ženská spevácka skupina

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
1	Mužská spevácka skupina		
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
Spevácka skupina		mládež	12
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		František Vattai	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:
Tichá 49, Trstené pri Hornáde			

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
2	Dychový súbor "Hornád"		
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
Dychová hudba		mládež, seniori	20
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		František Vattai	
Kontakty			

adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:
Tichá 49, Trstené pri Hornáde			

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
3	Základná organizácia SZ ZP		
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
organizovanie akcií pre dôchodcov		seniori	32
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		Július Bartko	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:
Osloboditeľov 53, Trstené pri Hornáde			

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
4	Základná organizácia SZ TP		31965814
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
organizovanie akcií pre dôchodcov		seniori	35
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		Mária Lukáčová	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:
Tichá 30,Trstené pri Hornáde			

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
5	Divadelný súbor "Radosť"		
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
divadelná činnosť		mládež	15
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		Irena Urbanová	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:

Osloboditeľov 44, Trstené pri Hornáde			
---------------------------------------	--	--	--

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
6	Mandolínový súbor "Rjabinuška"		
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
hranie na mandolínach		seniori	13
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		Irena Urbanová	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:
Osloboditeľov 44, Trstené pri Hornáde			

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
7	Telovýchovná jednota "Družstevník"		17075653
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
futbal		mládež	18
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		Zdeno Gyöngiösy	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:
JRD 34, Trstené pri Hornáde			

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
8	Priatelia trstenskej prírody		42105013
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
organizovanie rôznych akcií v prírode		mládež	15
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		Rastislav Šelepský	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:
Osloboditeľov 22, Trstené pri Hornáde			

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
9	Miestny spolok Červeného kríža		
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
organizovanie odberu krvi		(mládež, seniori, ...)	20
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		Jolana Szabová	
Kontakty			
adresa:		telefón:	e-mail:
Osloboditeľov 123, Trstené pri Hornáde			

Číslo	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
10	Športový klub Taekwondo	nezisková organizácia	
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
trénovanie a učenie bojového umenia		mládež	15
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		Jozef Gondol'	
Kontakty			
adresa:		telefón:	e-mail:
Mlynská 7, Trstené pri Hornáde			

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:
11	Ženská spevácka skupina		
Sídlo:		Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Trstené pri Hornáde			
Predmet činnosti:		Cieľová skupina predmetu činnosti:	Počet členov:
spievanie			10
Štatutárny zástupca:		Kontaktná osoba/y:	
		Mária Lukáčová	
Kontakty			
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:
Tichá 56, Trstené pri Hornáde			

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

Príloha č. 7 Formulár na prípravu projektov

Základné údaje o projektovom zámere č.							
Názov projektu							
Grant							
Kontaktná osoba garanta							
Partneri garanta (spolupráca s ....)							
Začatie a ukončenie projektu (od .... do ....)							
Stav projektu pred realizáciou							
Cieľ projektu							
Výstupy							
Užívatelia							
Indikátory monitoringu							
Zmluvné podmienky							
Riziká							
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik		Súčinnosť iného odboru alebo subjektu				Termín (mesiac/rok)	
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	obec	
Spolu							

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

Príloha č. 8 Formulár komunikačného plánu pre fázu realizácie PHSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.							
2.							
3.							

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

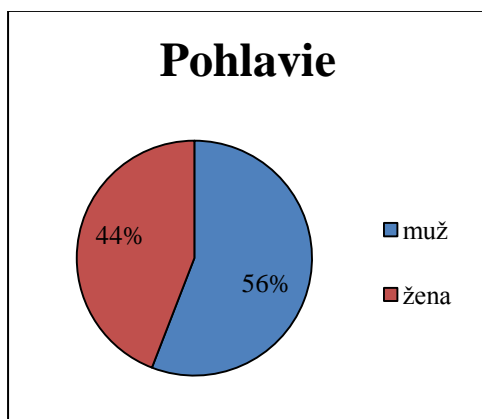
Príloha č. 9 Akčný plán na rok 2016 s výhľadom na roky 2017,2018

Akčný plán						
P. č.	Názov projektu	Opatrenie/aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1	Rekonštrukcia ZŠ (zvyšovanie energetickej účinnosti)	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ	2016	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
2	Odvedenie dažďovej vody od budovy ZŠ, vybudovanie chodníkov	1.5.4/úprava odvodňovacích rigolov	2016	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
3	Oporný múr na ul. Čerhovská	1.5.4/rekonštrukcia ciest a chodníkov, lávok a mostov	2016	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
4	Zníženie energetickej náročnosti budovy Obecného úradu	1.5.1/rekonštrukcia kultúrneho domu a OcÚ	2016	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
5	Rekonštrukcia Domu smútku	1.5.1/rekonštrukcia domu smútku	2018	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
6	Rozšírenie kamerového systému v obci Trstené pri Hornáde	1.5.4/kamerové systémy	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
7	Rekonštrukcia ZŠ	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
8	Rekonštrukcia miestnych komunikácií (ul. Hornádska a Školská)	1.5.4/rekonštrukcia ciest a chodníkov, lávok a mostov	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
9	Rekonštrukcia MŠ	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
10	Modernizácia telekomunikačnej siete (optické káble)	1.5.5/optické káble	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
11	Rekonštrukcia výstavby odvodňovacích kanálov	1.5.4/úprava odvodňovacích kanálov	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
12	MŠ –prekrytie detského pieskoviska	1.4.1/rekonštrukcia MŠ, ZŠ	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
13	Rekonštrukcia KD	1.5.1/rekonštrukcia kultúrneho domu a OcÚ	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
14	Oplotenie športového areálu (futbalový štadión, amfiteáter, šatne)	1.5.2/oplotenia športovísk	2018	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
15	Výstavba 12 b. j.	1.5.3/nové lokality pre IBV	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	
16	Rekonštrukcia multifunkčného ihriska s umelou trávou	1.5.2/rekonštrukcia a modernizácia existujúcich a budovanie nových športových ihrísk a zariadení (tenisový kurt, kolkáreň, detské ihrisko)	2017	starosta, zastupiteľstvo	fondy EU+ vlastné zdroje	

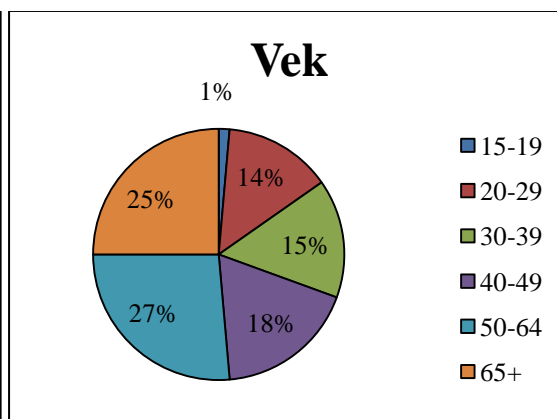
Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Trstené pri Hornáde

Príloha č. 10 Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

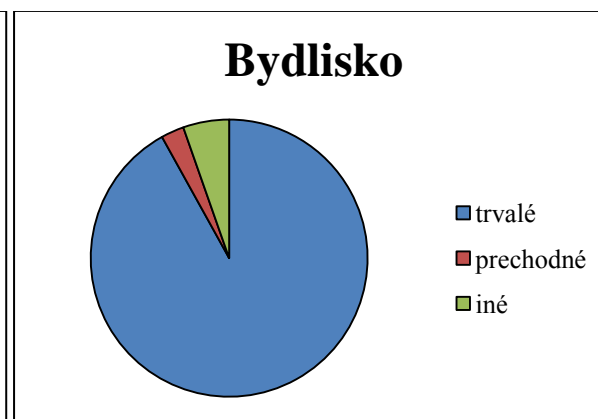
Dotazníkového prieskumu v obci Trstené pri Hornáde sa zúčastnili predovšetkým občania s trvalým bydliskom v obci, 44% respondentov tvorili ženy a 56% muži, občania rôzneho veku, vzdelania a ekonomickej aktivity. Zúčastnení respondenti by najviac uvítali rozvoj v oblasti rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnych služieb, zlepšenia technickej infraštruktúry a rozvoja odpadového hospodárstva. Bližšie výsledky dotazníkového prieskumu sú graficky zobrazené v nasledovných grafoch.

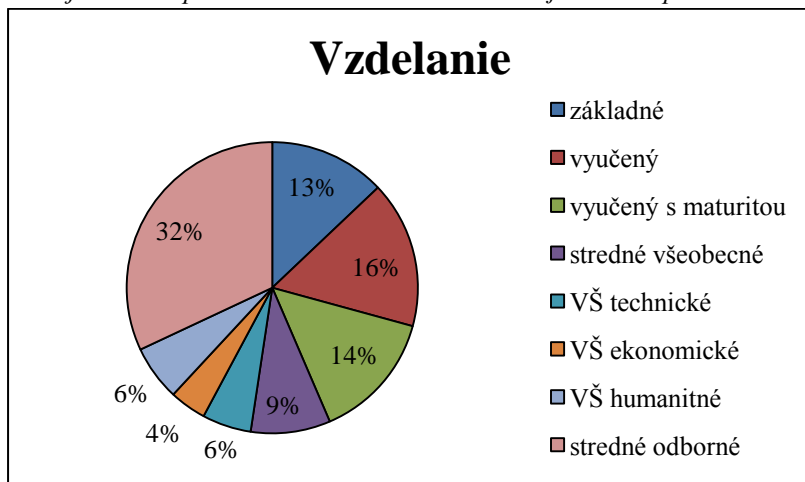
Zdroj: vlastné spracovanie

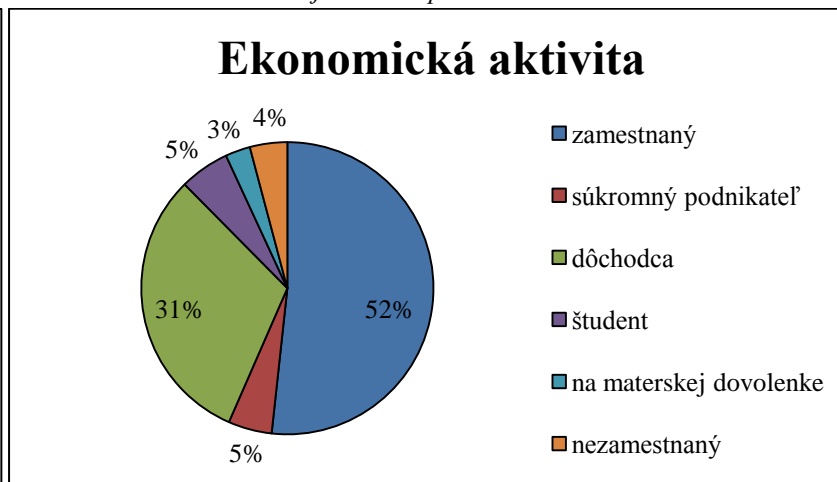
Zdroj: vlastné spracovanie

Zdroj: vlastné spracovanie

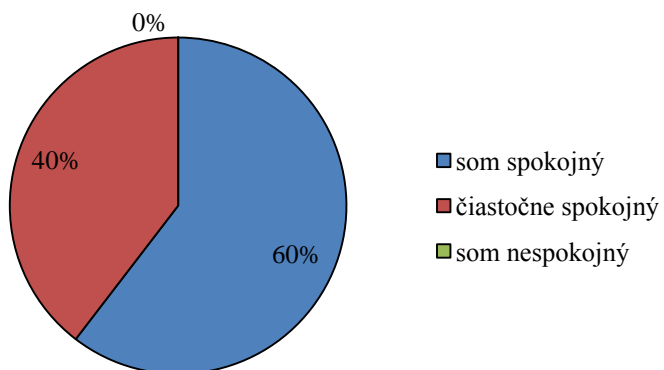

Zdroj: vlastné spracovanie

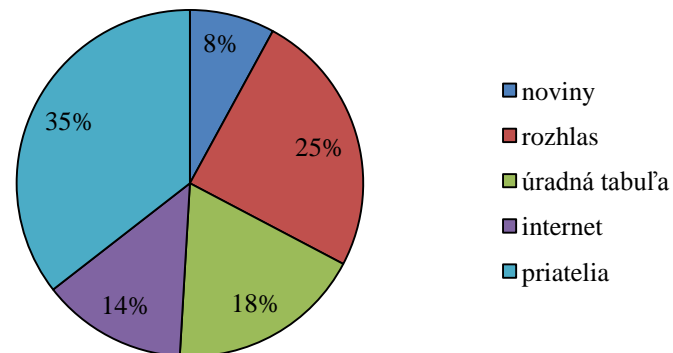
Zdroj: vlastné spracovanie

Spokojnosť s bývaním

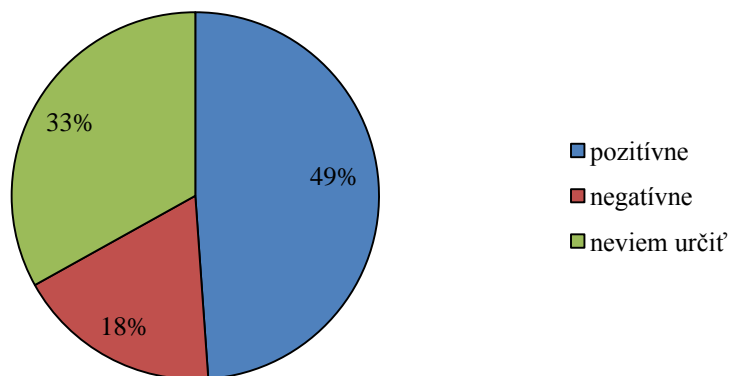
Zdroj: vlastné spracovanie

Čerpanie informácií o obci

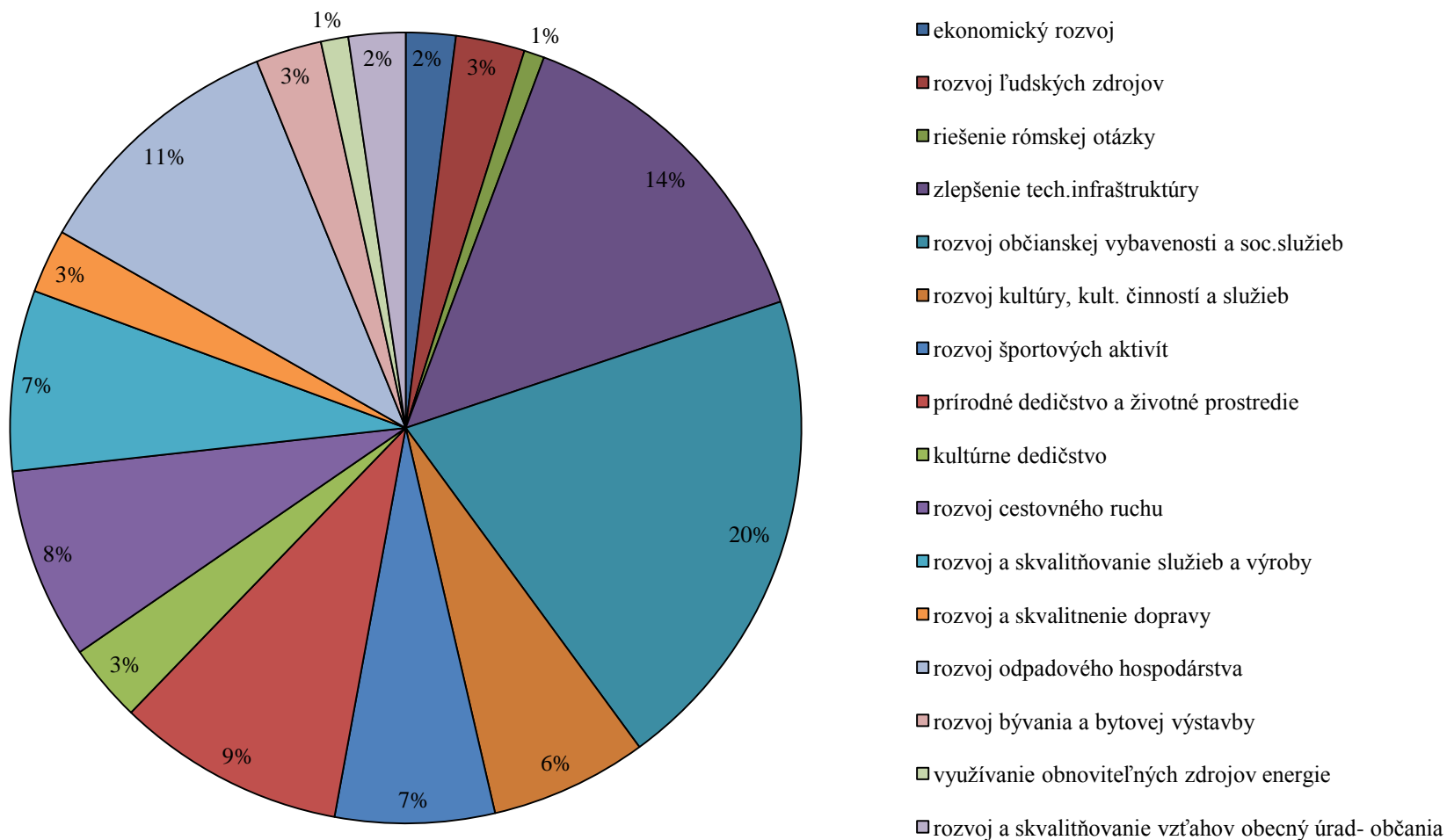
Zdroj: vlastné spracovanie

Hodnotenie rozvoja za posledných 5 rokov

Zdroj: vlastné spracovanie

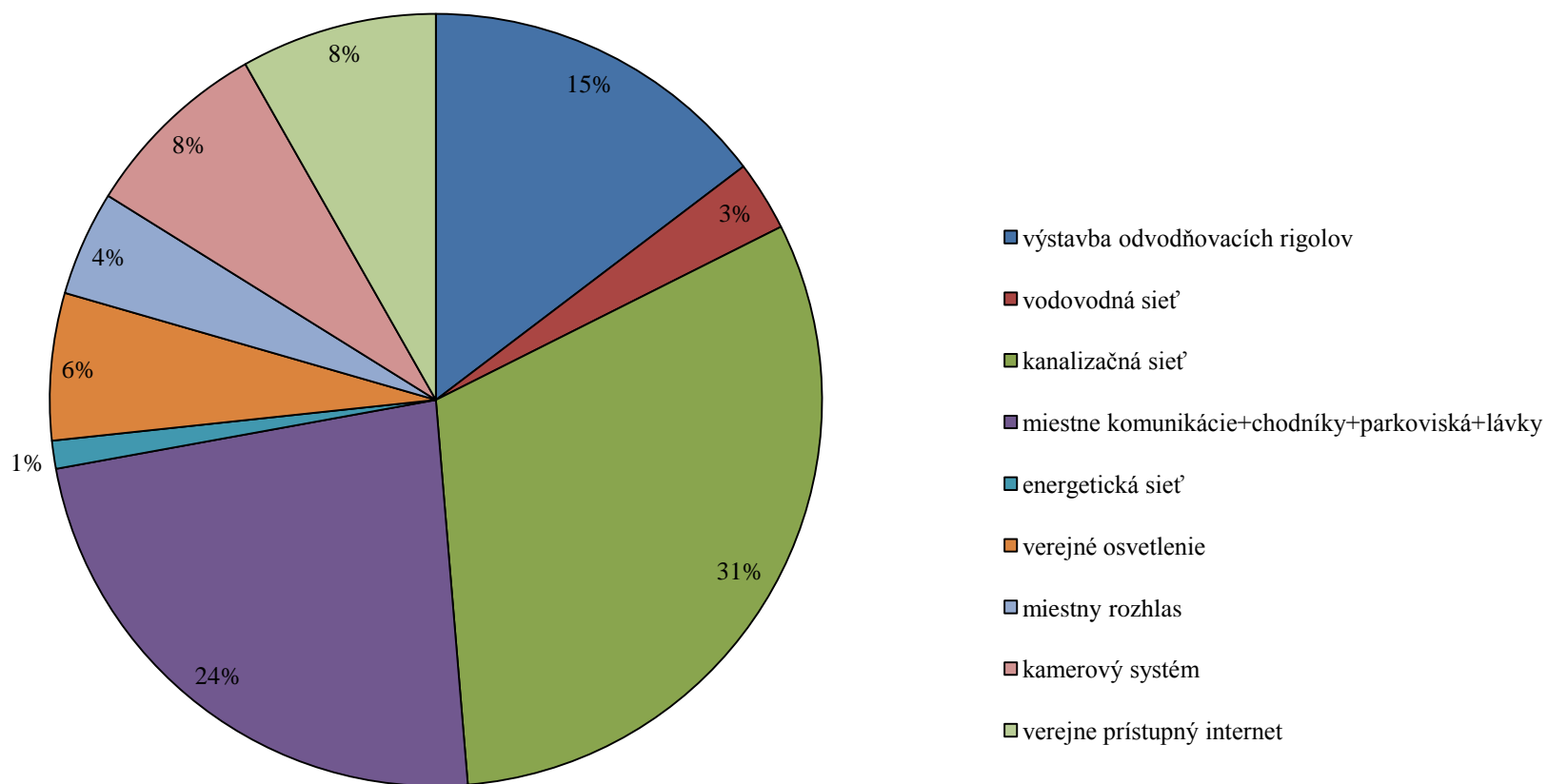
Oblasti rozvoja v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

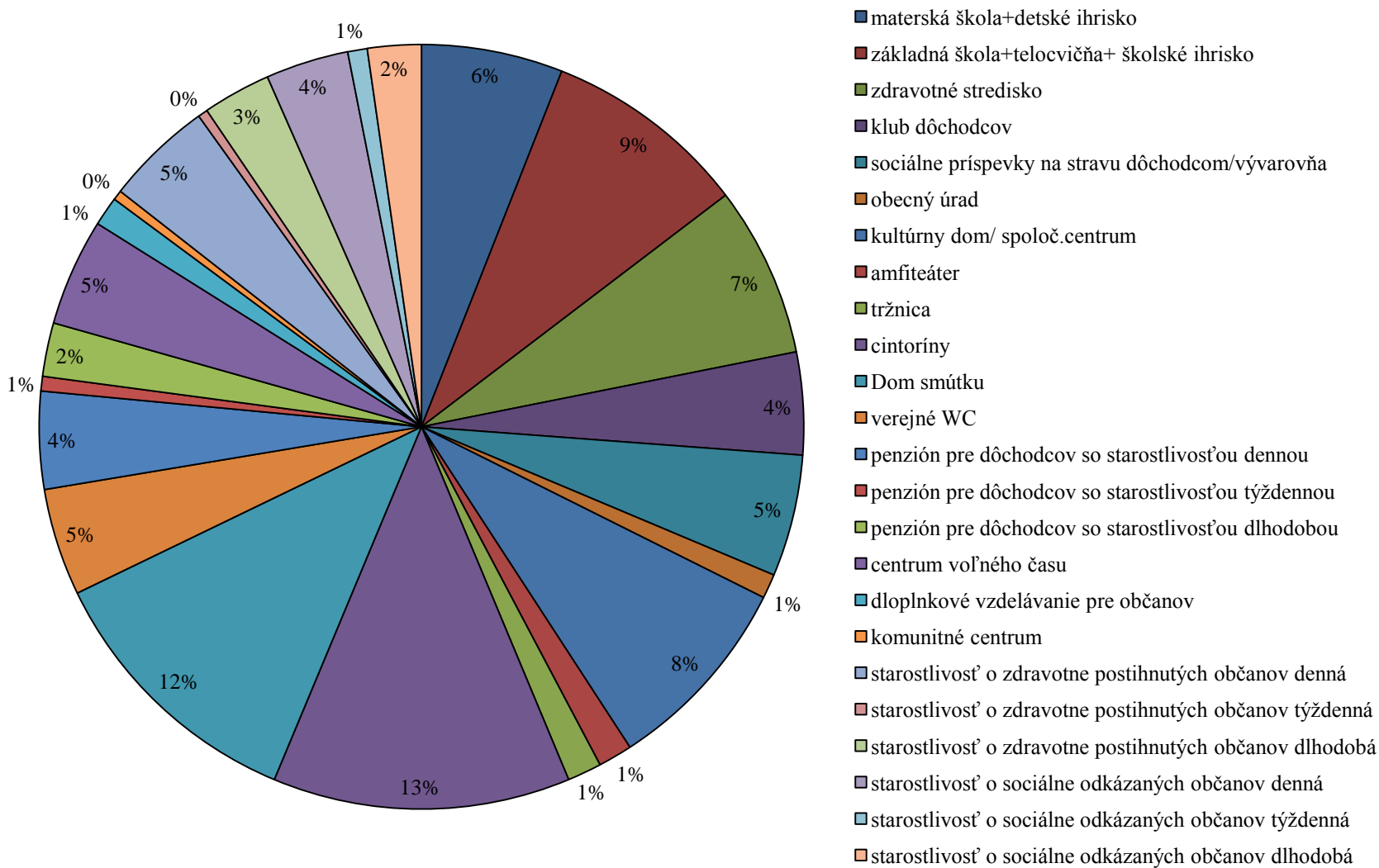

Zlepšenie technickej infraštruktúry

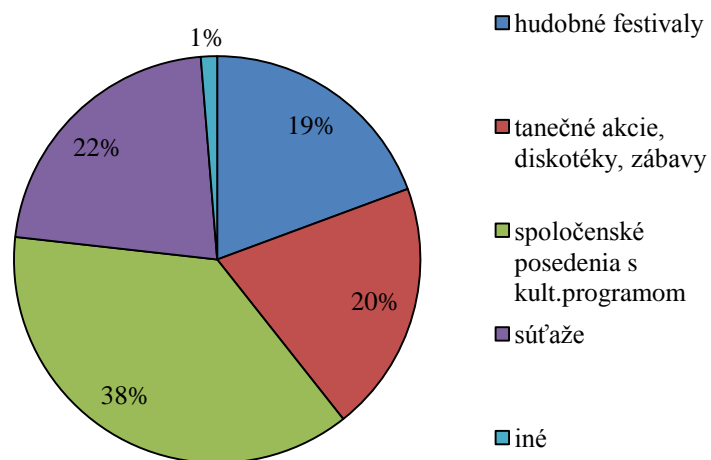
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnych služieb

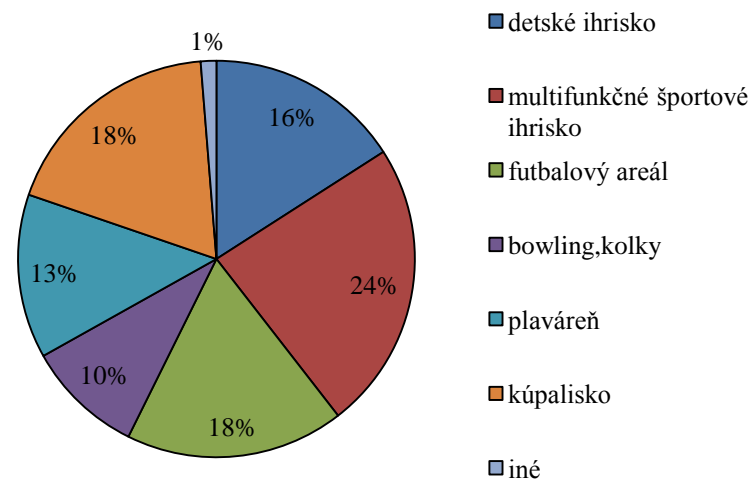
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj kultúry, kultúrnych činností a služieb

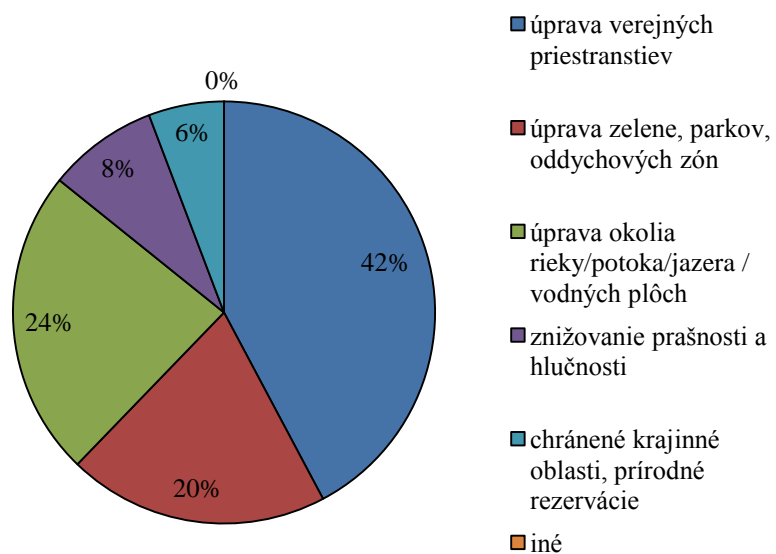
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj športových aktivít

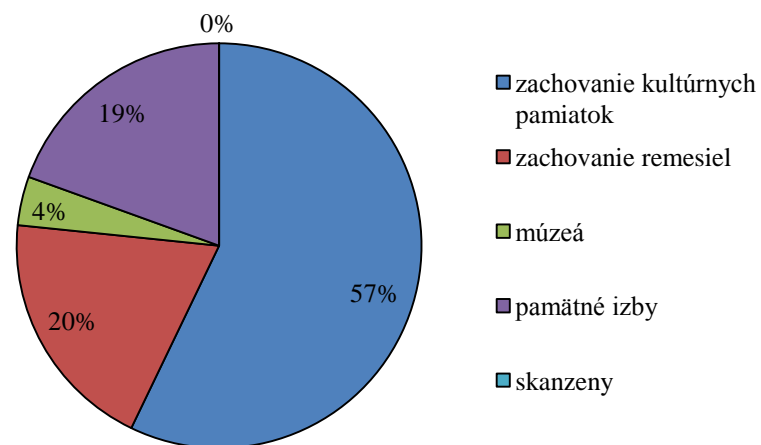
Zdroj: vlastné spracovanie

Prírodné dedičstvo a životné prostredie

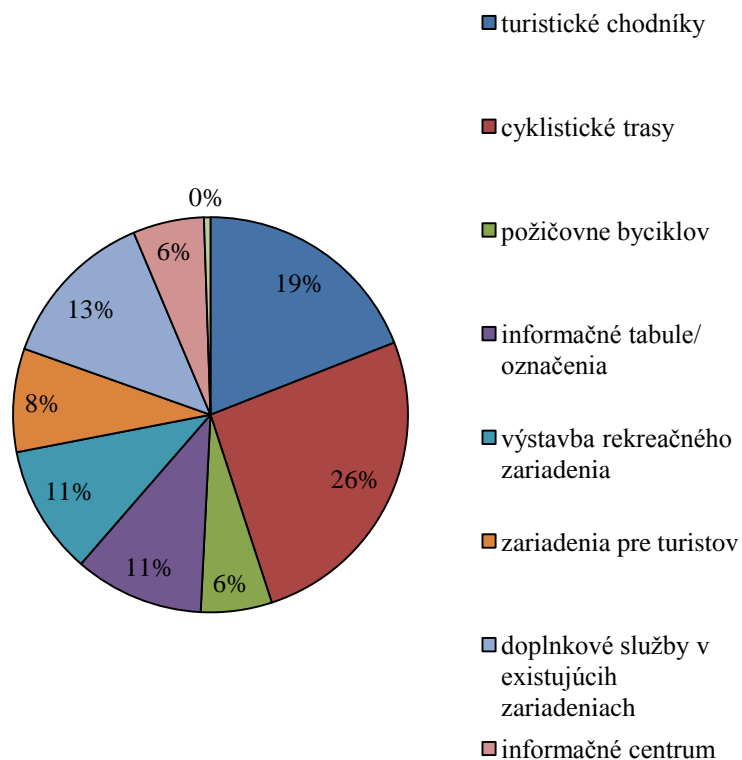
Zdroj: vlastné spracovanie

Kultúrne dedičstvo

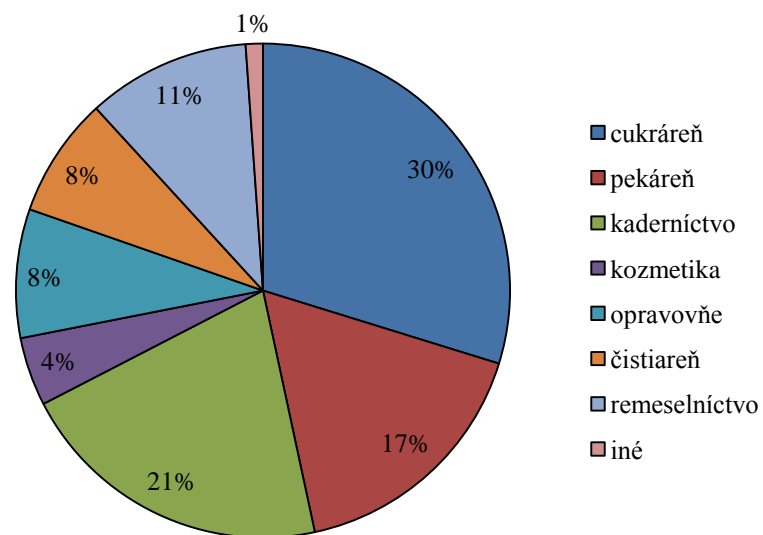
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj a skvalitňovanie služieb a výroby

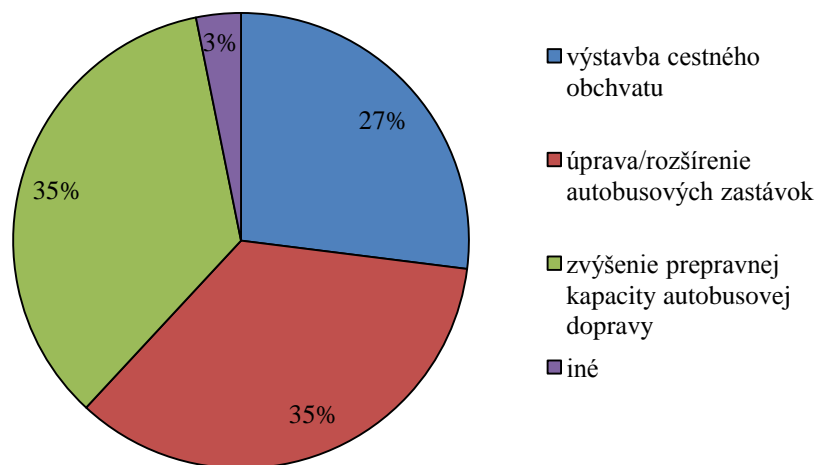
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj a skvalitňovanie služieb a výroby

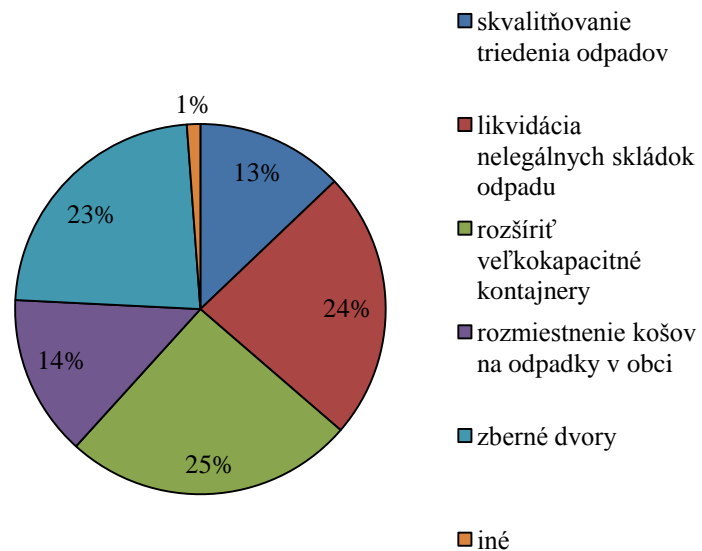
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj a skvalitnenie dopravy

Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj odpadového hospodárstva

Zdroj: vlastné spracovanie